

วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา
Educational Management and
Innovation Journal: EMI Journal

ISSN 2630-0354

ISSN 2697-5610 (Online)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2567

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

ดร.ดิเรก พรสีมา

Professor Dr. Gerald Groves

กองบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์	มหาวิทยาลัยราชธานี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
3. ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สมาน อัครภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดิ์วงศ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. รองศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
6. รองศาสตราจารย์ ดร.กรองทิพย์ นาควิเชตร	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
7. พลเรือตรีหญิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทรา เอื้อวงศ์	มหาวิทยาลัยสยาม
8. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. รองศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

เรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้แบบสามลูป (Triple-Loop Learning) และการเรียนรู้แบบสี่ลูป (Quadruple-Loop Learning)

ปัจจุบันนี้มีการยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า การเรียนรู้แบบดั้งเดิม ไม่มีพลังเพียงพอสำหรับพัฒนาคนทุกวัยให้มีคุณภาพในโลกอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน ที่เรียกว่า disruptive change อีกต่อไป

บทบรรณาธิการฉบับนี้ ผมจึงนำเสนอนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ที่เรียกว่า การเรียนรู้แบบสามลูป ที่ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Triple-Loop Learning ตามแนวคิดของ Chris Argyris and Donald Shon (1999) และการเรียนรู้แบบสี่ลูป ที่ใช้ภาษาอังกฤษว่า Quadruple-Loop Learning ตามแนวคิดของ Andy Wilkins

ตามแนวคิดดังกล่าว การเรียนรู้แบบดั้งเดิมจะเป็นการเรียนรู้แบบลูปเดียว ที่เรียกว่า Single-Loop Learning คือ มักมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) และจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่า ปฏิบัติการ (Actions) ให้เกิดการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ จุดมุ่งหมายคือ การมีความรู้ ทำตามหลักวิชา ทฤษฎีและกฎเกณฑ์ของศาสตร์วิชาการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ที่เรียกว่า How to do things right และ Following the Rules

ต่อมามีการพัฒนาการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้แบบสองลูป ที่เรียกว่า Double-Loop Learning คือ มีการเรียนรู้ภายใต้สมมุติฐานที่เรียกว่า Assumptions ให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามสมมุติฐาน จุดมุ่งหมายคือ การมีความรู้มากกว่าความรู้ตามหลักวิชา แต่มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจ ที่เรียกว่า Judgment หรือดุลยพินิจที่ดีกว่า สิ่งที่ดีควรทำคืออะไร และวิธีที่ถูกต้องในการทำสิ่งที่ควรทำ ที่เรียกว่า Doing the right things, use the right ways to do the right things. และ Changing the Rules

การเรียนรู้รูปแบบใหม่เกือบล่าสุด คือ การเรียนรู้แบบสามลูป ที่เรียกว่า Triple-Loop Learning คือการเรียนรู้ภายใต้บริบทที่เรียกว่า Context ให้เกิดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน จุดมุ่งหมายคือ การมีความรู้ที่ลึกซึ้งมากกว่าเดิม ที่เรียกว่า Profound Learning คือ มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีกว่าเดิมว่าอะไรคือเหตุผล สนับสนุนดุลยพินิจว่าอะไรคือสิ่งที่ควรทำ และวิธีการทำที่ถูกต้องในการทำสิ่งที่ถูกต้อง ที่ใช้ภาษาอังกฤษว่า how we decide what is the right things to do and the right ways to do the right things.

การเรียนรู้แบบสามลูป จึงเป็นการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความเป็นนวัตกรรมมาก มีลักษณะการเรียนรู้เชิงอภิมาน ที่ใช้ภาษาอังกฤษว่า Meta Learning หรือ Learning About Learning แต่ Andy Wilkins ได้เสนอการเรียนรู้แบบสี่ลูป ที่เรียกว่า Quadruple-Loop Learning ที่เพิ่มการมีส่วนร่วมและความผูกพันของสังคมและชุมชน (Social and Community Engagement) และการนำความรู้ใช้กับสถานการณ์จริง (Real-world implementation) และความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Deeper Understanding) ของหลักวิชาในศาสตร์ต่าง ๆ จุดมุ่งหมายสำคัญคือ การสร้างผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมและภาวะผู้นำ (A Framework for Leaders to use Learning as an enabler to Innovation and Leadership.)

ศาสตราจารย์ ดร.พญธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	iii
บทความวิจัย	
แนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร	1
ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วม ที่มีคุณค่าของนักเรียน (Student Voice) กิตติพันธุ์ มิตรเจริญ, อธิภัทร กุโลภาส และพฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์	19
Needs Assessment for Academic Management of Secondary Schools Based on the Concept of Intercultural Competence Muanfan Korattana, Penvara Xupravati and Pruet Siribanpitak	35
การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พรณิศา ชื่นเพชร และสธิพร เขาวนชัย	49
กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัย ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สุธี ไทยเกิด, อรรครา ธรรมาธิกุล และวิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์	61
การพัฒนาตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พรรณนารี ภริมย์ไกรภักดิ์, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์, อัจฉรา นิยมภา และสุพจน์ เกิดสุวรรณ	74
การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก สุนันทนา กุศลประเสริฐ และสธิพร เขาวนชัย	88
บทความวิชาการ	
ความท้าทายและการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 มัลลิกา สังข์สนิท, สุขุมล เกิดนอก, พงศ์วราวุฒิ หมื่นยุมธิ และภัทรพงศ์ ใจบุญลือ	103

CONTENTS

Editorial	iii
Research Articles	
Guidelines for Managing IoT Systems to Develop Innovation Management of Teaching and Learning of Private Higher Education Institutions in Thailand Ntapat Worapongpat	1
The Needs of Developing a Private Secondary School Management According to The Concept of Student Voice Kittiphan Mitcharoen, Dhirapat Kulophas and Pruet Siribanpitak	19
Needs Assessment for Academic Management of Secondary Schools Based on the Concept of Intercultural Competence Muanfan Korattana, Penvara Xupravati and Pruet Siribanpitak	35
Analysis of The Component of Professional School Administrators in Digital Age of School Administrators under Phrae Primary Educational Service Area Office 2 Pannisa Kunpet and Sathiraporn Chaowachai	49
Academic Administration Strategies to Develop Innovators' Characteristics of Students in Vocational Institutes under OVEC Sutee Thaikerd, Ackara Thammathikul and Wisut Wijitphatcharaporn	61
Development of Neuroleadership Indicators for Private School Administrators under The Office of The Private Education Commission Pannaree Piromkraipak, Wisut Wichitputcharaporn Achara Niyamabha and Suphot Koedsuwan	74
The Factor Analysis of Digital Competency of School Administrator in Phitsanulok Province Secondary Schools Sunantana Kusolprasert and Sathiraporn Chaowachai	88
Academic Article	
The Challenge and Pedagogical Approach in Entrepreneurial Education in Thai Universities Group 1 and Group 2 Mullika Sungsanit, Sukumarl Koednok, Bongse Varavuddhi Muenyuddhi and Pattarapong Jaiboonlue	103

Guidelines for Managing IoT Systems to Develop Innovation Management of Teaching and Learning of Private Higher Education Institutions in Thailand

แนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย

Ntapat Worapongpat

ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship,

Tourism and Education Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS)

and Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education (EII)

ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

*Corresponding Author, e-mail: dr.thiwat@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the conditions and guidelines for the management of the IoT system; 2) create a model for the management of the IoT system; and 3) present the appropriate guidelines for the management of the IoT system. This research was a mixed methods. Research tools were questionnaires, interviews, and focus group guide. The questionnaire had an accuracy of 0.936. The population and sample used a specific sampling method, i.e. faculty and experts in educational IoT. The research methodology consisted of 4 steps. Quantitative analysis was conducted through frequency and percentage calculations, while qualitative analysis was performed using content analysis. The research results revealed that the suitable guidelines for managing IoT systems to develop innovation management of teaching and learning at the graduate level of private higher education institutions in Thailand were consisted of 5 components: (1) curriculum; (2) instruction; (3) courseware; (4) evaluation; and (5) management. Guidelines for the development of IoT systems for effective management of educational innovations include: 1) the design and implementation of the IoT system

should respond to all functions; 2) using of standardized methods in system development ensured efficient and met objectives; 3) creating learning support along with technology in the areas of administrators, teachers, personnel and students; and 4) planning and setting targets for users of the IoT system that were clear and must respond to use was important, which will make teaching and learning arrangements of private higher education institutions in Thailand of better quality in the future.

Keywords: IoT System for Innovation Development, Teaching and Learning Management, Graduate Level, Private Higher Education Institutions in Thailand

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานระบบไอโอที 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานระบบไอโอที และ 3) นำเสนอแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีที่เหมาะสม การวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสาน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.936 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ คณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา วิธิดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ ส่วนเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์แก่นสาระ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยที่เหมาะสมมีประเด็นสำคัญก็คือ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ (1) หลักสูตร (2) วิธีการเรียนการสอน (3) สื่อการสอน (4) การวัดและการประเมินผล และ (5) การบริหารจัดการ แนวทางการพัฒนาระบบไอโอทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วย 1) การออกแบบและใช้งานระบบไอโอทีควรให้ตอบสนองต่อการทำงานทุกฟังก์ชัน 2) การใช้วิธีการมาตรฐานในการพัฒนาระบบเพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์ 3) การสร้างสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีทั้งในส่วนของผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา และ 4) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายของผู้ใช้งานระบบไอโอทีที่ชัดเจนและต้องตอบสนองต่อการใช้งานเป็นสำคัญ โดยจะทำให้การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นได้ในอนาคต

คำสำคัญ : ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนการสอน บัณฑิตศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนประเทศไทย

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที (Information and Communication Technology: ICT) โดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่ พัฒนาการของระบบไอซีทีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนเราแทบทุกด้าน รวมถึงกลายเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งขาดไม่ได้ในการปฏิบัติงานของทุก

องค์กรไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกิจ การธนาคาร การอุตสาหกรรม การให้บริการโทรคมนาคม การท่องเที่ยว และการศึกษา เป็นต้น หรือกล่าวอีกได้ว่าโลกเข้าสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based society) โดยสมบูรณ์ ส่วน Internet of Things (IoT) คือ “อินเทอร์เน็ตประสานสรรพสิ่ง” หมายถึง การที่อุปกรณ์ต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ ได้ถูกเชื่อมโยงทุกสิ่งทุกอย่างสู่โลกอินเทอร์เน็ต ทำให้มนุษย์สามารถสั่งการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ ไอซีทีเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ (Maneein, 2022) ดังนั้นในปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นยุคของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งทำให้สังคมโลกเปลี่ยนรูปแบบไปมาก หรือกล่าวได้อีกว่าเป็นยุคของทางด่วนสารสนเทศ (Information superhighway) ระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมต่อจักรวาลอย่างไร้พรมแดน และ Mobile Application หรือสมาร์ทโฟน ที่เป็นการเชื่อมโยงผู้คนทั่วโลกเอาไว้ด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศและบริการที่ต้องการให้ได้มากที่สุด ทำให้ยุคสารสนเทศตกอยู่ในมือของทุกคนไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนและเวลาใด (Phangphol & Phakamas, 2022)

ดังนั้นการที่องค์กรทางการศึกษาจะประสบความสำเร็จและอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วดังกล่าว ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม จากองค์กรแบบการดั้งเดิมที่เน้นการสั่งการจากบนลงล่าง ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ควบคุมสั่งการและวางแผนการทำงานทั้งหมด ต้องเปลี่ยนลักษณะองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovative Organization) ที่ต้องมีการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา การบริหารงานใหม่ ๆ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษารวมไปถึงการสร้างนิสัยนวัตกรรมให้เกิดขึ้นกับคนในองค์กร นั่นก็คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่จะต้องมีความคิดริเริ่ม สามารถสร้างสรรค์สร้างรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ การสร้างสื่อการเรียนการสอน และใช้รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ (Worapongpat & Phakamach, 2022) ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาสถาบันการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมยุคดิจิทัล เพราะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ถือเป็นจุดกำเนิดของการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นภายในองค์กรเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่อาจจับต้องได้ แต่มีค่ามหาศาลมากกว่าทรัพย์สินทางกายภาพ และเผยแพร่สู่ “นักนวัตกรรม” ของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ และกลุ่มผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่สนใจในการพัฒนาระบบการศึกษา ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำที่อยู่ในคลัสเตอร์ (Cluster) เป้าหมายเดียวกัน มารวมกลุ่มกันและมีนวัตกรรมต่อเนื่องร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของวงการการศึกษาของประเทศไทยร่วมกัน (Paokantha & Methiweerawong, 2022)

ในการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยนั้นจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของผู้ใช้กับผู้พัฒนาระบบเป็นสำคัญ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนา การบริหาร และการใช้งานระบบ ตั้งแต่เริ่มต้นที่จะพัฒนาระบบใหม่ให้กับองค์กรและกลุ่มบุคคลเหล่านี้ควรมีการทำงานที่ใกล้ชิดกับทีมงานพัฒนาระบบหรืออาจจะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานพัฒนาระบบก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาระบบใหม่สำเร็จลงได้ทั้งในแง่ของงบประมาณ กรอบระยะเวลา วิธีการบริหารจัดการ และตรงตามเป้าประสงค์ที่ต้องการ การพัฒนาระบบไอโอทีในทางปฏิบัติอาจจะอาศัยแนวทางค้นพบข้อบกพร่องที่มีอยู่และการหาโอกาสในการแก้ข้อบกพร่องเหล่านั้นเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในสภาวะปัจจุบันพบว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยยังคงมีสัดส่วนของการใช้งานระบบไอโอทีน้อย ดังนั้นในการพัฒนาระบบเพื่อเสริมสมรรถนะการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงจะ

เป็นประเด็นที่สัมพันธ์กันระหว่างผู้ใช้ซึ่งเป็นบุคลากรที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและระบบงานใหม่ที่มีการพัฒนาแล้วด้วยเช่นกัน

ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมา คณะผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะสร้างและกำหนดเป็นแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย โดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานบริหารจัดการระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยประยุกต์ตามแนวคิดและทฤษฎีให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา การออกแบบและพัฒนาระบบไอโอทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนให้ครบทุกมิติ และเพื่อให้ได้รูปแบบของการบริหารจัดการระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ และเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสำหรับนำไปใช้ในการจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

การออกแบบและพัฒนาระบบไอซีทีก็คือ การสร้างระบบงานใหม่หรือการปรับเปลี่ยนระบบงานเดิมที่มีอยู่แล้วให้สามารถทำงานเพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงานในทุกด้านได้ตามความต้องการของผู้ใช้งานและองค์กร ซึ่งสามารถกระทำได้โดยอาจนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบเพื่อประมวลผล เรียบเรียง เปลี่ยนแปลง แสดงผล และจัดเก็บให้ได้ผลลัพธ์ตามต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาองค์กรโดยใช้ระบบไอซีทีนั่นเอง (Phangphol & Phakamas, 2022)

องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาและนำระบบไอซีทีให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในแต่ละวัน ตลอดจนเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมากมาย แต่ปัจจุบันพบว่าทรัพยากรระบบไอซีทีได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากไม่เว้นแต่ละวันอันสืบเนื่องมาจากปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การขยายตัวขององค์กร การเกิดขึ้นของธุรกิจรูปแบบใหม่ และการปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรม สามารถสรุปประเด็นความจำเป็นในการพัฒนาระบบไอซีทีได้ดังนี้ (Worapongpat & Phakamach, 2022)

- 1) ระบบไอซีทีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ระบบได้หรือต่อองค์กร เช่น ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการหรือระบบไม่สามารถทำงานได้ตามที่ต้องการ
- 2) ระบบไอซีทีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานในอนาคตได้ เนื่องจากระบบไอซีทีที่เดิมที่พัฒนาขึ้นมานั้น เมื่อเวลาผ่านไประบบดังกล่าวอาจไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต
- 3) เทคโนโลยีที่ใช้อยู่ในระบบไอซีทีปัจจุบันอาจล้าสมัย มีต้นทุนสูง ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษามาก และมีประสิทธิภาพต่ำ จึงจำเป็นต้องมีการออกแบบและพัฒนาาระบบไอซีทีใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ
- 4) ระบบไอซีทีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีขั้นตอนการใช้งานที่ยุ่งยากและซับซ้อน ทำให้การใช้งาน หรือการควบคุมกลไกในการดำเนินงาน การตรวจสอบข้อผิดพลาด และการบำรุงรักษาข้อมูลทำได้ยาก
- 5) ระบบไอซีทีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีการดำเนินงานที่ผิดพลาดซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบไอซีทีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้บริหารที่ต้องการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของปัญหา มีความถูกต้อง และชัดเจน
- 6) ระบบเอกสารภายในองค์กรของระบบไอซีทีปัจจุบันไม่มีมาตรฐานหรืออาจขาดเอกสารที่ใช้อ้างอิงระบบ ซึ่งเป็นผลให้การปรับปรุงหรือแก้ไขระบบไอซีทีเดิมทำได้ยาก ดังนั้นจึงต้องมีการทบทวนหรือแก้ไขระบบเอกสารทั้งหมดใหม่อีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาระบบไอซีทีสำหรับองค์กรใดนั้นจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของผู้ใช้กับผู้พัฒนาระบบเป็นสำคัญเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการใช้งานระบบไอซีที ทั้งนี้ตั้งแต่เริ่มต้นที่จะพัฒนาระบบใหม่ให้กับองค์กรและกลุ่มบุคคลเหล่านี้ควรมีการทำงานที่ใกล้ชิดกับทีมงานพัฒนาระบบหรืออาจจะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานพัฒนาระบบ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาระบบใหม่สำเร็จลงได้ทั้งในแง่ของงบประมาณ ระยะเวลา วิธีการบริหารจัดการ และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การพัฒนาระบบไอซีทีและไอซีทีในทางปฏิบัติอาจจะอาศัยแนวทางค้นพบข้อบกพร่องที่มีอยู่ และการหาโอกาสในการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นในการพัฒนาระบบเพื่อเสริมสมรรถนะการทำงานขององค์กรนั้น สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงจะเป็นประเด็นที่สัมพันธ์กันระหว่างผู้ใช้ซึ่งเป็นบุคลากรที่อยู่ในองค์กรหรือหน่วยธุรกิจและระบบงานใหม่ที่มีการพัฒนาแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1) การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา (Documentation method)

2) การศึกษาสภาพการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) จำนวน 3 สถาบัน จากความเห็นของคณาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน

3) การระบุแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสัมภาษณ์ (Interview method) ผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจงจำนวน 3 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานบริหารจัดการระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 คณาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา จำนวน 30 คน 1) มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครบุรี 2) มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) มหาวิทยาลัยชินวัตร 4) มหาวิทยาลัยศรีปทุมชลบุรี และ 5) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะสามารถแบ่งแยกเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้ กลุ่มที่ 1 จะเป็นแบบสอบถาม ที่ประกอบด้วยข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบเติมข้อความ (Fill in the blank) และกลุ่มที่ 2 จะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview form)

1) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview guide)

2) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สังกัดคณะวิชา สถานภาพปัจจุบัน ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ งานที่รับผิดชอบ หน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน ประสบการณ์การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและรูปแบบการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ซึ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังนั้นในการแปลผลการวิจัย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลผลเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของสภาพและรูปแบบการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามจะเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาและการใช้ถ้อยคำ (Wording) แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) จากนั้นนำมาทดสอบหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.936

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนนี้จะนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการแจกแจงจำนวนและค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 2 โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำร่างรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์ประกอบ การบริหารจัดการ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ ปรับปรุง และนำเสนอแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยในขั้นตอนนี้จะนำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 มาทำการตรวจสอบปรับปรุงวิเคราะห์โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus groups discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 5 คน ให้แสดงความเห็นและข้อเสนอแนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และนำเสนอแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยในขั้นตอนนี้จะนำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 มาทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง (Focused interview) ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบไอโอที จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบยืนยัน (Confirmatory) ให้แสดงความเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นนำผลการตรวจสอบไประบุแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่สมบูรณ์และจัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้จะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview form)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาที่ระบุแนวทางสำหรับทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่สมบูรณ์

ผลการวิจัย (Research results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1) จากข้อมูลทั่วไปพบว่า เพศของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 25 คน พบว่า เพศชาย 19 คน ร้อยละ 76 และเพศหญิง 6 คน ร้อยละ 24 ส่วนอายุของกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 60 รองลงมา อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 36 และอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 4 ตามลำดับ สาขาวิชาที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดเป็นคณะบริหารศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศึกษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อย่างละเท่า ๆ กันร้อยละ 20 ประสิทธิภาพ การใช้คอมพิวเตอร์ของกลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีประสิทธิภาพจากการปฏิบัติงาน ร้อยละ 88 ตามลำดับ ส่วนด้านประโยชน์ของการนำระบบไอโอทีมาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้เลือกประโยชน์ทุกด้าน คือ พัฒนาการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ร้อยละ 88 ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้แม้อยู่ห่างไกล ร้อยละ 72 ตามลำดับ

2) สภาพและแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีพบว่า องค์ประกอบของการพัฒนาระบบไอโอทีเพื่อการบริหารงานจัดการในคณะ/สาขาวิชาที่ควรมีของกลุ่มตัวอย่าง เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 96 ตามลำดับ กลยุทธ์ที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนางานไอโอทีในหน่วยงานของกลุ่มตัวอย่าง เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพและมีเทคโนโลยีในการบริหารข้อมูล ร้อยละ 76 คือ ใช้และบริหารจัดการซอฟต์แวร์ให้ถูกต้องและเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่ทันสมัย อย่างละเท่า ๆ กันร้อยละ 60 ตามลำดับ ส่วนฟังก์ชันของระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ของคณะ/สาขาวิชา ที่สอดคล้องกับการบริหารที่ควรมีของกลุ่มตัวอย่าง คือ ทุกฝ่าย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ฝ่ายวิจัย (Research) ร้อยละ 96

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบไอโอทีและนวัตกรรมทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของฟังก์ชันของระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย โดยมีโครงสร้างและประเด็นสำคัญประกอบด้วย

1) นวัตกรรมด้านหลักสูตร (Curriculum) ควรมีการประยุกต์ใช้ระบบไอโอทีเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมด้านหลักสูตรเป็นการเฉพาะเพื่อให้ระบบไอซีทีสามารถสนับสนุนการสร้างสรรคหลักสูตรใหม่ ๆ ที่เป็นที่ต้องการของสังคมในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ตัวอย่างของการนำระบบไอโอทีเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านหลักสูตร ได้แก่ ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมและประสบการณ์ ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาหลักสูตรเร่งรัด และระบบไอโอทีเพื่อสนับสนุนการศึกษาทางเลือก เป็นต้น

2) นวัตกรรมด้านวิธีการเรียนการสอน (Instruction) ควรมีการประยุกต์ใช้ระบบไอโอทีเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมด้านวิธีการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะเพื่อปรับปรุงรูปแบบวิธีการเรียนรู้ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ตัวอย่างของการนำระบบไอโอทีเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านวิธีการเรียนการสอน เช่น ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาการสอนแบบร่วมมือ ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาการสอนแบบอภิปราย ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาวิธีสอนแบบบทบาทสมมุติ ระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาการสอนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เป็นคู่ และระบบไอโอทีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลออนไลน์

3) นวัตกรรมด้านสื่อการสอน (Courseware) การนำศักยภาพของเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ ทั้งการเรียนด้วยตนเอง การเรียนเป็นกลุ่ม และการเรียนแบบมวลชน ตลอดจนสื่อที่ใช้เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น บทเรียนออนไลน์ แพลตฟอร์มดิจิทัลออนไลน์ แผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ สื่อหลายมิติ แพลตฟอร์มแบบแอกทิฟ แอปพลิเคชันสนับสนุนการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ และ AR/VR/MR ดังนั้นควรมีการประยุกต์ใช้ระบบไอโอทีเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมด้านสื่อการสอนเพื่อปรับปรุงสื่อการสอนให้ทันสมัยและสามารถส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลมากขึ้น

4) นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผล (Evaluation) ควรมีการประยุกต์ใช้ระบบไอโอทีเพื่อสนับสนุน นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผลในการปรับปรุงรูปแบบวิธีการวัดและการประเมินผลให้สามารถสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีผลตอบสนองที่รวดเร็วในการวัดสมรรถนะการเรียนรู้และการจัดการศึกษา ยุคดิจิทัล โดยระบบไอโอทีเพื่อเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผลสามารถส่งเสริมการจัดการศึกษา ยุคดิจิทัลให้มี คุณภาพเพิ่มขึ้น

5) นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ (Management) นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการเป็นการใช้นวัตกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบไอโอทีมาช่วยในการบริหารจัดการการศึกษาให้มีรูปแบบที่ต้องการ เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร การศึกษาให้มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้นควรมีการประยุกต์ใช้ระบบไอโอทีเพื่อ สนับสนุนนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการการศึกษาอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ส่วนแนวทางการพัฒนาระบบไอโอทีสำหรับการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ควรมีนโยบาย แผนการ ดำเนินงาน และการปฏิบัติงานด้านระบบไอโอทีเพื่อการศึกษาจริงอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ จัดทำ และวางแผนงานงบประมาณ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้บุคลากรและนักศึกษาเห็นความสำคัญและเข้าใจถึงประโยชน์ ของการใช้ระบบไอโอทีโดยจัดอบรมบุคลากร และควรมีหน่วยงานกลางในการประสานงาน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2

ผลการศึกษาปัญหา ความต้องการ แนวทาง และข้อเสนอแนะในการใช้ระบบไอโอทีสำหรับการบริหารจัดการ การศึกษา

1) ปัญหาของการใช้ระบบไอโอที กลุ่มเป้าหมายได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการใช้ระบบไอโอที ดังนี้

ด้าน Hardware ซึ่งได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในสถาบัน ได้แก่ (1) คุณสมบัติการใช้งาน (Specification) ของเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อการใช้งานในระบบไอซีที (2) เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ การสื่อสารอินเทอร์เน็ตมีการบำรุงรักษาไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย (3) เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อ การใช้งานแม้ว่าจะมีห้อง Smart Classroom แล้วก็ยังมีจำนวนน้อย และ (4) ระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและ WiFi ไม่ ครอบคลุมการบริการข้อมูลทางการศึกษาและยังมีปัญหาอยู่หลายจุด

ด้าน Software ซึ่งได้แก่ ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้ในสำหรับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ (1) มีซอฟต์แวร์ ลิขสิทธิ์สนับสนุนการเรียนรู้น้อยทำให้การเรียนรู้ในลักษณะออนไลน์มีปัญหาในการเข้าเรียน (2) มีซอฟต์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์ เพื่อสนับสนุนการทำงานระบบไอซีทีน้อย (3) ควรมีการจัดอบรมการใช้ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการ จัดทำระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา

ด้าน Peopleware ซึ่งได้แก่ บุคลากรที่คอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สำหรับการเรียนการสอน ได้แก่ (1) บุคลากรที่ให้คำแนะนำ/ปรึกษามีน้อยและไม่เพียงพอต่อการให้บริการทางการศึกษาในรูปแบบที่ต้องการ (2) บุคลากร ที่ให้คำแนะนำ/ปรึกษามีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และชำนาญในการแก้ปัญหาอย่างแท้จริงไม่เพียงพอ และ (3) มีบุคลากร ในการซ่อมบำรุงเมื่อประสบปัญหาทางด้านเทคนิคไม่เพียงพอความต้องการใช้ระบบไอซีที

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้ ระบบไอโอทีเพื่อจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ด้าน Hardware เช่น (1) ต้องการคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และคุณสมบัติการใช้งานที่ทันสมัยมากขึ้น (2) คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและเพียงพอเพื่อรองรับการทำงานของระบบไอโอทีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและรวดเร็ว (3) มีระบบอินเทอร์เน็ตทั้งระบบมีสายและไร้สายเพื่อรองรับการใช้บริการระบบไอโอทีในอนาคต และ (4) ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอุปกรณ์ทุก ๆ 2 ปี เพื่อให้สามารถนำมาพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนได้ทัน

ด้าน Software เช่น (1) ควรมีซอฟต์แวร์ที่ทันสมัย หลากหลาย ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และควรมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเสมอ (2) ควรมีซอฟต์แวร์สนับสนุนทางการเรียนการสอนและการวิจัย เช่น LMS Module, MOOC, SPSS, MATLAB, MatCAD และ AMOS ฯลฯ และซอฟต์แวร์พื้นฐานเพื่อสนับสนุนการทำงานของระบบไอโอที (3) ควรจัดทำโปรแกรมการเก็บข้อมูล/ฐานข้อมูลอย่างมีระบบและง่ายต่อการสืบค้น และ (4) โปรแกรมที่นำมาใช้ควรเป็นโปรแกรมที่ถูกต้องตามลิขสิทธิ์

ด้าน Peopleware เช่น (1) ผู้ใช้ระบบไอโอทีควรได้รับการอบรมทั้งก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังการใช้ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้งาน (2) ควรมีผู้ให้คำแนะนำ/ปรึกษาในการใช้งาน (3) ควรมีผู้รับผิดชอบในการซ่อมบำรุง และ (4) จัดอบรมผู้ดูแลรับผิดชอบโดยอาจจัดตั้งเป็นหน่วยงานกลางหรือหน่วยงานเฉพาะกิจที่ให้บริการระบบไอโอทีทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2) แนวทางการพัฒนาระบบไอโอทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบไอโอทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ (1) ควรมีนโยบายแผนการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานด้านระบบไอโอทีเพื่อการศึกษาจริงอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง (2) จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือ โปรแกรมที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนและรองรับการจัดทำระบบไอโอทีให้มีประสิทธิภาพ (3) จัดทำและวางแผนงานงบประมาณให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดทำระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา (4) ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้บุคลากรและนักศึกษาเห็นความสำคัญและเข้าใจถึงประโยชน์ของการใช้ระบบไอโอที (5) จัดอบรมบุคลากรให้เข้าใจและใช้งานระบบไอโอทีเพื่อประโยชน์ในการทำงาน การเรียนการสอน และการเพิ่มประสิทธิภาพทางด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี (6) ควรมีหน่วยงานกลางในการประสานงาน ให้คำปรึกษา/แนะนำการใช้งานในระบบไอโอทีให้มีประสิทธิภาพ และ (7) มีการจัดทำประเมินผลการใช้งานเพื่อค้นพบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขให้มีประสิทธิภาพการสร้างรูปแบบการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประกอบด้วย (1) นวัตกรรมด้านหลักสูตร (Curriculum), (2) นวัตกรรมด้านวิธีการเรียนการสอน (Instruction), (3) นวัตกรรมด้านสื่อการสอน (Courseware), (4) นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผล (Evaluation) และ (5) นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ (Management)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4

การตรวจสอบ ปรับปรุง การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ และนำเสนอแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ปรากฏผลดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 และ 2 สามารถนำมากำหนดโครงสร้าง องค์ประกอบ การบริหารจัดการ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏผลดังนี้

1) แนวทางในการออกแบบและการใช้ระบบไอโอทีเพื่อจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1.1 โครงสร้างของระบบไอโอทีเพื่อจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย โดยแบ่งตามฟังก์ชันการบริการผู้ใช้ทั้งในส่วนการบริหารจัดการระบบไอซีทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของผู้บริหาร คณาจารย์ และส่วนของนักศึกษา

1.2 องค์ประกอบของระบบไอโอทีเพื่อจัดการนวัตกรรมการศึกษา องค์ประกอบของระบบไอซีทีเพื่อจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 2 ระบบ คือ ระบบ e-Office และ e-Student และมีองค์ประกอบหลักดังนี้

รูปแบบของฟังก์ชันการทำงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Function) ในส่วนของระบบ e-Office จะมีฟังก์ชันการทำงานหลัก 5 ส่วน ได้แก่ (1) e-Administration Management and Foreign Affair คือ ฟังก์ชันการทำงานของฝ่ายบริหารและวิเทศสัมพันธ์ (Administration Management and Foreign Affair) (2) e-Academic Affair คือ ฟังก์ชันการทำงานของฝ่ายวิชาการ (3) e-Research and Innovation คือ ฟังก์ชันการทำงานของฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม (4) e-Planning and Quality Assurance คือ ฟังก์ชันการทำงานของฝ่ายวางแผนและประกันคุณภาพ และ (5) e-Student Affair คือ ฟังก์ชันการทำงานของฝ่ายกิจการนักศึกษา

ฟังก์ชันการทำงานรองของระบบ e-Office ในส่วนการทำงานของผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ สามารถแบ่งย่อยออกเป็น ฟังก์ชันการทำงานสนับสนุนดังนี้ (1) e-QM (Quality Manual) หมายถึง ฟังก์ชันของนโยบายและคู่มือการปฏิบัติงานต่าง ๆ (2) e-WP (Work Procedure) หมายถึง ฟังก์ชันของงานที่ทำ (3) e-FR (Forms) หมายถึง ฟังก์ชันของแบบฟอร์มต่าง ๆ (4) e-SD (Supporting Document) หมายถึง ฟังก์ชันของเอกสารสนับสนุนการทำงาน และ (5) e-DB (Debate) หมายถึง ฟังก์ชันของการประชุมและรายงานการประชุม

องค์ประกอบฟังก์ชันการทำงานดังที่กล่าวมาสามารถนำไปออกแบบระบบการทำงานจริงในส่วนของการออกแบบฐานข้อมูลของระบบ e-Faculty ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่อไป

1.3 ระบบไอโอทีเพื่อจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและใช้งานระบบไอโอทีเพื่อจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรให้ตอบสนองต่อการบริหารงานและการบริการข้อมูล ได้แก่

(1) งานด้านนวัตกรรมทางการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ (1) นวัตกรรมด้านหลักสูตร (Curriculum), (2) นวัตกรรมด้านวิธีการเรียนการสอน (Instruction), (3) นวัตกรรมด้านสื่อการสอน (Courseware), (4) นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผล และ (5) นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ (Management)

(2) งานด้านทรัพยากรทางการศึกษา เช่น การเก็บข้อมูลบุคลากรทางการศึกษา งานที่บุคลากรได้รับมอบหมาย การบริการข้อมูลทางการศึกษา และการวัดผลสำเร็จของงาน

(3) งานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้เทคโนโลยีทางการศึกษาทั้งในส่วนของผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา

(4) งานด้านการตัดสินใจของผู้บริหารของสถาบัน เช่น รายงานการประชุมและการออกรายงานรูปแบบต่าง ๆ

(5) งานด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษายุคดิจิทัล เช่น การออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์เชิงสร้างสรรค์ การนำเสนอผลงานวิชาการ และการบริการวิชาการแก่สังคม

2) การออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูลในระบบไอซีทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เหมาะสม มีประเด็นสำคัญดังนี้

(1) ควรมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของผู้ใช้งานที่ชัดเจนและต้องตอบสนองต่อการใช้งานของผู้ใช้เป็นสำคัญ

(2) ฐานข้อมูลที่ดีจะต้องมีขนาดเหมาะสมกับสถาบันการศึกษาโดยใช้โปรแกรมออกแบบที่มีความยืดหยุ่นสูงเพื่อรองรับงานในอนาคต

(3) มีการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมทั้งในเชิงวิชาการและการบริการความรู้ทั่วไปแบบ Active Learning

(4) มีการปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลารวมถึงรองรับการใช้งานในอนาคต

(5) การใช้วิธีการมาตรฐานของ DBLC เพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ระบบ (System analysis), (2) การออกแบบระบบ (System design), (3) การดำเนินการระบบ (System implementation), (4) การติดตั้งระบบ (System installation), (5) การนำไปใช้และประเมินผล (System operation and evaluation) และ (6) การบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบ (System maintenance and evolution)

3) รูปแบบของการใช้ระบบไอโอทีกับสำนักงานอัตโนมัติเพื่อบริการบุคลากรและนักศึกษา รูปแบบของการใช้ระบบไอโอทีกับสำนักงานอัตโนมัติเพื่อบริการบุคลากรและนักศึกษา ประกอบด้วย

(1) ควรใช้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ตและระบบเสมือนจริง

(2) สามารถใช้ WWW เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ การติดต่อสื่อสาร และการเข้าถึงของผู้ใช้ โดยภายในระบบควรมีระบบอีเมลและเว็บไซต์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน

(3) การสร้างแพลตฟอร์มทางการศึกษา (Education platform) ที่ตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

4) ยุทธศาสตร์ในการนำระบบไอโอทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนไปใช้งาน ควรกำหนดเป็นนโยบายและแนวทางที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ อีกทั้งควรมีกิจกรรมเสริมโดยพิจารณาในภาพรวมถึงการใช้ประโยชน์และการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถาบันเพื่อให้สะดวกในการจัดการการศึกษา การให้ได้ว่าซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนและเพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจและนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ดีจะช่วยให้การบริหารจัดการและการเข้าถึงระบบเป็นไปได้อย่างสะดวก บางครั้งอาจจะใช้กลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้ใช้งานใจระบบไอโอทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนและสามารถให้ระบบให้ได้ทุกมิติในที่สุด

สรุปผล (Summary of results)

จากการศึกษาสภาพ การสร้างรูปแบบของฟังก์ชัน และนำเสนอแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เหมาะสม ดังนั้นสามารถนำมาสรุปผลการวิจัยในประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาดังนี้

องค์ประกอบของระบบไอโอทีเพื่อการจัดการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยจำแนกออกได้เป็น 2 ระบบ คือ ระบบ e-Office และ e-Student ซึ่งระบบ e-Office จะให้บริการผู้ใช้ในส่วนของผู้บริหารและคณาจารย์ ส่วนระบบ e-Student จะให้บริการการเรียนการสอนแก่นักศึกษาทุกคนะ และมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ฟังก์ชันการทำงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Function) ในส่วนของระบบ e-Office จะมีฟังก์ชันการทำงานหลัก 5 ส่วน ได้แก่ (1) e-Administration Management, (2) e-Academic Affair, (3) e-Research and Innovation, (4) e-Planning and Quality Assurance และ (5) e-Student Affair ส่วนฟังก์ชันการทำงานรองของระบบ e-Office ในส่วนการทำงานของผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ สามารถแบ่งย่อยออกเป็นฟังก์ชันการทำงานสนับสนุน ได้แก่ (1) e-QM (Quality Manual), (2) e-WP (Work Procedure), (3) e-FR (Forms), (4) e-SD (Supporting Document) และ (5) e-DB (Debate) เป็นต้น

การกำหนดองค์ประกอบฟังก์ชันการทำงานดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ผ่านมา จะสามารถนำไปออกแบบระบบการทำงานจริงในส่วนของการออกแบบฐานข้อมูลของระบบ e-Faculty ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่อไป

ส่วนกระบวนการในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูลควรใช้วิธีการมาตรฐานของ DBLC เพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ระบบ (System analysis), (2) การออกแบบระบบ (System design), (3) การดำเนินการระบบ (System implementation), (4) การติดตั้งระบบ (System installation), (5) การนำไปใช้และประเมินผล (System operation and evaluation) และ (6) การบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบ (System maintenance and evolution)

อภิปรายผล (Conclusion)

จากการวิจัยเพื่อระบุแนวทางการบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถาบันการศึกษาและการมีนโยบายหรือกลยุทธ์การพัฒนาระบบไอโอทีอย่างต่อเนื่องจะทำให้การบริหารงานระบบไอโอทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Panjarattanakorn, Phakamach, Senarith, Dolprasit, Brahmawong, and Wachirawongpaisarn (2022) รวมถึงงานวิจัยของ Chailapo and Kanjananopinit (2022) ที่พบว่า กลยุทธ์การจัดการศึกษาต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารของสถาบันการศึกษานั้นเป็นอย่างดี จะช่วยให้เกิดการพัฒนการเรียนรู้เชิงลึกกับผู้เรียนยุคใหม่ได้มากขึ้น

2. ระบบไอโอทีเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบใช้งานควรเป็นระบบเปิดที่มีข้อมูลสนับสนุนในระบบอย่างเต็มรูปแบบ (Metainformation) ทั้งทางด้านการบริหารจัดการและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phangphol, Phakamach, and Chaisakulkiet (2022) รวมถึงงานวิจัยของ Wongwatkasem and Romsri (2022) ที่ได้วิเคราะห์ว่า การประเมินผลการศึกษาผ่านระบบเครือข่ายจะเป็นพัฒนาการใหม่อีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีความสนใจในการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างบรรยากาศใหม่แห่งการเรียนรู้ในอนาคตด้วย

3. การสร้างแรงจูงใจและการกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์เร่งด่วนทางด้านระบบไอโอทีของฝ่ายบริหารเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรได้ใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ หรือทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ (User participation) ให้ได้มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Phunongong, Khaikleng, and Wongpreedee (2022) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถาบันการศึกษาอาจจะพิจารณาจัดทำระบบอื่น ๆ ขึ้นมาใช้ได้อีกเพื่อเชื่อมโยงกับระบบไอโอที ระบบที่ยังไม่ได้กล่าวถึงก็คือ งานประชาสัมพันธ์บัณฑิต ระบบจัดการการตลาด แนวโน้มนักศึกษาในอนาคต คู่แข่งของสถาบันมีอะไรบ้าง งานสวัสดิการคณาจารย์และบุคลากร สถานศึกษาอาจต้องการทราบว่านักศึกษาเก่าของเรานั้นไปอยู่ที่ไหนกันบ้าง สามารถเข้ามหาวิทยาลัยที่ไหนได้ บัณฑิตจบมามีอาชีพอะไรบ้าง การประเมินคุณภาพการศึกษาดำเนินการถึงขั้นตอนใด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการประกันคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

4. มีเครื่องมือสนับสนุนอย่างเต็มรูปแบบเพื่อให้การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปได้อย่างสะดวกหรือการจัดการศึกษาแบบออนไลน์ เพื่อให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางด้านระบบไอโอที ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wachirawongpaisan, Panjaratanakorn, Senarit, Dolprasit, Phakamat, and Phromwong (2022) ที่ได้ศึกษาประสบการณ์การสร้างระบบการศึกษาแบบออนไลน์และไร้สาย รวมถึงสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์พบว่า การสร้างระบบดังกล่าวจะช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาเสมือนจริงและช่วยพัฒนาความรู้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

5. การใช้ระบบไอโอทีในการเรียนการสอนจะเกี่ยวข้องการใช้คอมพิวเตอร์ หลักสูตรการศึกษา การเรียนผ่านเว็บและแพลตฟอร์มทางการศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษา เนื่องด้วยการเรียนการสอนด้วยไอโอทีสามารถกระทำที่ใดและเมื่อใด (anywhere, anytime) ก็ได้โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา ดังเช่นการจัดกิจกรรมด้านการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง (Two-way communication) หรือการสร้างปฏิสัมพันธ์มวลชน (Interaction community) รวมถึงการเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Ta-oub (2022) รวมถึงงานวิจัยของ Kaewkhieo (2022) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นของการเชื่อมโยงทางการสื่อสารเพื่อการพัฒนาทั้งการศึกษาทางวิศวกรรม และการประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาโครงสร้างของภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

6) การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronically transfer technology) แบบผสมผสานผ่านระบบเครือข่ายความเร็วสูง และการรองรับระบบการเชื่อมโยงด้วยเทคโนโลยีไร้สาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wachirawongpaisan, Panjaratanakorn, Senarit, Dolprasit, Phakamat, and Phromwong (2022) และงานวิจัยของ Soraphum (2022) ที่ได้วิเคราะห์ว่า การนำระบบไอโอทีมาใช้งานจะต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รวมถึงการติดตั้งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายความเร็วสูงที่สามารถรองรับการบริหารจัดการในอนาคตได้

7) การสร้างแบบจำลองในอนาคตสำหรับการปรับปรุงระบบให้สามารถใช้ระบบไอโอทีได้อย่างยั่งยืน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ Phakamas, Wachirawongpaisan, Phakamas, Rachawiang, Chaisakulkiat, and Onsamphan (2022) ที่กล่าวสรุปในการวิจัยว่า การนำระบบไอโอทีมาใช้ให้เกิดประโยชน์จะเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ รวมถึงการใช้เป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ระบบไอโอทีเพื่อการพัฒนาวัตรกรรมทางการศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมสมรรถนะและทักษะของผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา และทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนาระบบไอโอทีสำหรับการจัดการศึกษา ประกอบด้วย (1) ควรมีนโยบาย แผนการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานด้านระบบไอโอทีเพื่อการศึกษาจริงอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง (2) จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ โปรแกรมที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนและรองรับการจัดทำระบบไอโอทีให้มีประสิทธิภาพ (3) จัดทำและวางแผนงานงบประมาณให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดทำระบบไอโอทีเพื่อการศึกษา (4) ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้บุคลากรและนักศึกษาเห็นความสำคัญและเข้าใจถึงประโยชน์ของการใช้ระบบไอโอที (5) จัดอบรมบุคลากรให้เข้าใจและใช้งานระบบไอโอที เพื่อประโยชน์ในการทำงาน การเรียนการสอน และการเพิ่มประสิทธิภาพทางด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี (6) ควรมีหน่วยงานกลางในการประสานงาน ให้คำปรึกษา/แนะนำการใช้งานในระบบไอโอทีให้มีประสิทธิภาพ และ (7) มีการจัดทำประเมินผลการใช้งานระบบไอโอทีเพื่อค้นพบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาฟังก์ชันการทำงานเพิ่มเติมในส่วนงานของคณะ เช่น สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นกำแพงแห่งความรู้ (Knowledge wall) บทเรียนออนไลน์ แพลตฟอร์มดิจิทัลรายวิชา รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการมากขึ้น
2. การพัฒนาระบบให้สาขาวิชาได้มีส่วนร่วมในการควบคุม/แก้ไขเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ได้ เพื่อให้รองรับการบริหารจัดการการศึกษาด้วยระบบไอโอทีในส่วนย่อยของสาขานั้น โดยเป็นระบบที่ง่ายต่อการเข้าถึงและการกำกับดูแลให้ระบบมีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน
3. การพัฒนาระบบให้มีสมรรถนะที่ดีขึ้นในส่วนของการติดต่อกับผู้ใช้และการปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันตามแผนงานของคณะวิชา โดยควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานได้ในทางปฏิบัติ
4. การนำไปใช้กับการบริหารงานคณะอื่น ๆ ควรเลือกเฉพาะฟังก์ชันที่จำเป็นและเหมาะสมกับคุณลักษณะหรืออาจจะใช้แหล่งทรัพยากรภายนอก (Outsourcing) เสริมก็ได้เพื่อให้ระบบมีสมรรถนะและความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยและพัฒนากระบวนข้อมูลในส่วนงานย่อยอื่น ๆ เช่น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงาน ระบบการบริการวิชาการ และการรายงานผลตามรูปแบบมาตรฐาน
2. ควรทำการวิจัยและพัฒนากระบวนข้อมูลในรูปแบบใหม่ที่ทำให้มีการดำเนินกิจกรรมบนระบบเครือข่ายแบบผสมผสาน (Hybrid system) และการสร้างระบบไอโอทีที่สามารถรองรับกระบวนข้อมูลชนิดอื่นหรือการพัฒนาไปสู่การจัดการศึกษาไร้สาย (Mobile education) หรือออนไลน์เต็มรูปแบบ
3. ควรทำการวิจัยเพื่อจัดทำเป็นระบบดาต้าแวร์เฮาส์ (Data warehouse) ที่สามารถรองรับการเก็บข้อมูลการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกทุกมิติเกี่ยวกับการบริหารงานบัณฑิตศึกษาและการทำรายงานที่มีคุณภาพ
4. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนข้อมูลให้รองรับกับข้อมูลการบริหารจัดการการศึกษาที่เป็นแบบไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) เพื่อให้การบริหารจัดการมีคุณภาพและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

References

- Chailapo, P., & Kanjananopinit, S. (2022). Effects of blended learning by using learning management system and educational applications for online learning on self-directed learning skills and academic achievement of 4th year cadets in Military Psychology and Administration (PC 4103). *RTNA Journal of Social Sciences, Humanities and Education*, 9(1), 67-78. [In Thai]
- Kaewkhieo, N. (2022). Digital era leadership of educational administrators that affects the use of technology. Information for educational institution administration. *In Graduate School Conference Report 4(1)*, 1117. [In Thai]
- Maneein, T. (2022). ICT AND STRATEGIC MANAGEMENT. *Humanities and Social Science Research Promotion Network Journal*, 5(1), 146-148. [In Thai]
- Panjarattanakorn, D., Phakamach, P., Senarith, P., Dolprasit, S., Brahmawong, C., & Wachirawongpaisarn, S. (2022). The Development of Practical Learning Management System Combined with Research-Based Learning for Thesis Work. *Journal of Education and Innovative Learning*, 2(2), 167-188. [In Thai]
- Paokantha, K., & Methiweerawong, K. (2022). Guidelines for educational institution administration in the digital age. *Journal of the Educational Administration Professional Development Association of Thailand (EDA)*, 4(2), 37-46. [In Thai]
- Phakamas, P., Wachirawongpaisarn, S., Phakamas, W., Rachawiang, A., Chaisakulkiet, U., & Onsamphan, S. (2022). Guidelines for developing adaptive leadership of administrators at Rajabhat University of Technology. Auspicious time in Thailand under the new normal situation and the next way forward. *Journal of Academic Services of Thai Higher Education Institutions Serving Society*, 3(2), 1-19. [In Thai]
- Phangphol, P., & Phakamas, P. (2022). The Development of Online Teaching-Learning Platform on Network Security using Flipped Classroom Techniques for Undergraduate Students of the Faculty of Information Technology, Faculty of Information Technology. *Ramphaibarni Research Journal*, 16(1), 106-117. [In Thai]
- Phangphol, P., Phakamach, P., & Chaisakulkiet, U. (2022). THE DEVELOPMENT OF ONLINE TEACHING-LEARNING PLATFORM ON CONTROL OF THE OPERATION OF INFORMATION SYSTEM USING FLIPPED CLASSROOM APPROACH COMBINED WITH CASE-BASED LEARNING FOR UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE SCHOOL OF INFORMATION TECHNOLOGY. *Sripatum Chonburi Journal*, 18(4), 100-114. [In Thai]

- Phunongong, P., Khaikleng, P., & Wongpreedee, K. (2022). Research and Development of Online Instruction via Online Platforms and the Administration of Master of Science Program in Industrial and Innovation Management. *Journal of Education Studies, EDUCU5004007-14*. [In Thai]
- Soraphum, T. (2022). Audiovisual Medias skill to Development to develop online learning course to enhance audiovisual medias skill the 21st century for Tertiary Users, Vongchavalitkul University. *Journal of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus, 33*(1), 156-169. [In Thai]
- Ta-oub, P. (2022). The development of e-learning lesson Innovation and Information in Education Subject, Faculty of Education. *Education Journal Faculty of Education Kamphaeng Phet Rajabhat University, 1*(2), 62-71. [In Thai]
- Wachirawongpaisan, S., Panjaratanakorn, D., Senarit, P., Dolprasit, S., Phakamat, P., & Phromwong, C. (2022). Guidelines for developing ICT systems for educational innovation management. For vocational education institutions in Thailand. *Academic Service Journal Thai higher education institutions serve society, 3*(2), 44-67. [In Thai]
- Wongwatkasem, W., & Romsri, S. (2022). The management of electronic media use to enhance the quality of education of Buriram Technical College under the Office of Vocational Education Commission. *Journal of Research and Development Institute Rajabhat Maha Sarakham University, 9*(2), 259-270. [In Thai]
- Worapongpat, N., & Phakamach, P. (2022). The Development of Learning Management Platforms Using Constructivist Concepts on the Topic of Educational Administration Theory and Innovation for Graduate Students. *Journal of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University, 80-106*. [In Thai]

The Needs of Developing a Private Secondary School Management According to The Concept of Student Voice

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน (Student Voice)

Kittiphan Mitcharoen¹ Dhirapat Kulophas² and Pruet Siribanpitak³

กิตติพันธ์ มิตรเจริญ¹ ธีรภัทร คุโลภาส² และพฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์³

^{1,2,3}Faculty of Education, Chulalongkorn University

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Corresponding Author, e-mail: kittiphan.fee@gmail.com

Abstract

This research aimed to study the needs of private secondary school management according to the concept of student voice. Data was collected from 259 schools and 777 school administrators and teachers. The instruments used in this study were questionnaires. The data were analyzed by frequency, percentage, average, standard deviation, and modified priority needs index (PNI_{modified}).

The findings revealed that the current state of private secondary school management according to the concept of student voice was high level. The highest average of private secondary school management was student council organization and followed by learning management, student development activities, and measurement and evaluation. The lowest average was school curriculum development. In addition, the desired state was at the highest level. The highest component of private secondary school management was learning management and student council organization, followed by school curriculum development. The lowest average was measurement and evaluation and student development activities. The Overall priority needs index was .266; the priority needs was school curriculum development. The second priority needs index was the measurement and evaluation, student development activities, learning management, and the last priority needs index was student

council organization. The research results can be used for curriculum development and learning management, promoting student voices in other schools.

Keywords: Student Voice, Private Secondary School Management

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 259 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 777 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การดำเนินงานสถานนักเรียน รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดผลประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานสถานนักเรียน รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนการวัดผลประเมินผล และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีลำดับความต้องการจำเป็นในภาพรวมคือ .266 สูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ การวัดผลประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานสถานนักเรียน ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในสถานศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

บทนำ (Introduction)

นักเรียนคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญที่สุดในระบบการศึกษา แต่การมีส่วนร่วมในโรงเรียน การแสดงออกทางความคิดของนักเรียน รวมถึงวิธีการได้รับการศึกษา ยังไม่ได้รับความสำคัญอย่างแท้จริง อีกทั้งการแสดงถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียนที่ไม่ได้รับการยอมรับจากระบบการศึกษา สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการเสียโอกาสในการเรียนรู้ และโอกาสในการเตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Benner et al., 2019) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาขององค์กรสหประชาชาติ UNESCO (2020) ที่กล่าวว่าเยาวชนส่วนใหญ่สูญเสียโอกาสจากการไม่ได้รับฟังความคิดเห็น แสดงให้เห็นถึงการขาดโอกาสในการเรียนรู้ และการพัฒนาความสามารถเพื่อให้เกิดสมรรถนะที่สำคัญของตนเอง รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักเรียนเกี่ยวกับชีวิตในโรงเรียนของเขา (Great Schools Partnership, 2013)

ในปัจจุบันการเคลื่อนไหวหรือการแสดงออกของนักเรียนจากทั่วโลกได้เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาอย่างจริงจัง เช่น การให้นักเรียนมีสิทธิได้รับการลงคะแนนในการเลือกคณะกรรมการบริหารโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพโดยปราศจากความเหลื่อมล้ำ ไปจนถึงนักเรียนสามารถเรียกร้องให้ผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้บริหารให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของโรงเรียนมากขึ้น (St John & Briel, 2017) จะเห็นได้ว่าการแสดงออกของนักเรียนดังกล่าวเป็นการแสดงออกในยุคที่มีการเพิ่มขึ้นของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นถึงความชัดเจนในกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การแสดงออกรวมถึงการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน (Student voice) เหล่านี้จึงเป็นการขับเคลื่อนที่สำคัญ และแสดงถึงการเติบโตทางการศึกษาซึ่งแตกต่างจากอดีตที่นักเรียนจะเป็นเพียงผู้ถูกกระทำจากการสั่งการของครู หรือการถูกกำกับแนวทางในการเรียนรู้จากการกำหนดของโรงเรียนเท่านั้น (De Vroey et al., 2016)

นักวิจัยทางการศึกษา สถาบันการศึกษา หน่วยงาน และองค์กรที่สนับสนุนด้านการศึกษาทั่วโลกได้ให้ความสนใจและสนับสนุนการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนมาใช้ในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจาก “การมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับมุมมอง ค่านิยม ความเชื่อ ความคิด การกระทำของนักเรียนที่สามารถแสดงออกเกี่ยวกับการได้รับการศึกษา สร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ออกแบบตัดสินใจร่วมกับผู้ใหญ่ มีอิทธิพลร่วมกันกับผลลัพธ์ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน” (Mitra, 2006) ซึ่งสามารถยืนยันได้จากรายงานการวิจัยที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการแสดงออกของนักเรียน และเป็นปัจจัยที่สำคัญของความสำเร็จในการปฏิรูปโรงเรียน (Newmann, 1992) ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประสบความสำเร็จของนักเรียน (Benner et al., 2019) ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนนั้นจึงเป็นมากกว่าการรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนเพียงอย่างเดียว เพราะการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนนั้นคือมุมมอง การกระทำของนักเรียน หรือกลุ่มของเยาวชนที่แสดงออกในบริบทของการเรียนรู้ และบริบทของการศึกษา ซึ่งคำจำกัดความนี้สามารถช่วยให้เข้าใจถึงพลังของนักเรียนในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี (Fletcher, 2012)

ในปัจจุบันงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนได้รับความนิยมมากขึ้นในเวทีการศึกษาระหว่างประเทศทั่วโลก (Quaglia & Fox, 2018) และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการทางการศึกษา (Cook-Sather, 2006) เพราะกระบวนการพัฒนานักเรียนตามแนวคิดนี้จะนำไปสู่ความเป็นไปได้ที่นักเรียนจะได้สัมผัสถึงคุณค่าในตนเอง เกิดความผูกพัน และมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น มีทางเลือกในการเรียนรู้ และมีโอกาสในการทำงานร่วมกัน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในระบบการศึกษา (Toshalis & Nakkula, 2012) แนวคิดนี้จึงเป็นกระบวนการในการแสดงออกของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างแท้จริง (Fletcher, 2012) สามารถพัฒนาให้นักเรียนเกิดความเชี่ยวชาญทางความคิด มีทักษะในการแสดงความคิดเห็น และตระหนักถึงคุณค่าของการมีส่วนร่วม (Gunter & Thomson, 2007) นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานระหว่างนักเรียนกับผู้ใหญ่ (Bahou, 2011) ปรับปรุง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู (St John & Briel, 2017) ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในโรงเรียน ชุมชน และระบบการศึกษา มีส่วนช่วยในกระบวนการตัดสินใจ และสร้างอิทธิพลร่วมกันในผลลัพธ์ของการพัฒนา ผ่านการนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับมุมมอง และแนวคิดของนักเรียน (McMahon et al., 2012)

อีกทั้งยังเป็นการสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมเชิงบวก สร้างความสัมพันธ์ในความเป็นเจ้าของ พัฒนาความสามารถส่วนบุคคล และสังคม (NSW Department of Education, 2020)

จะเห็นได้ว่าความสำคัญของกระบวนการพัฒนานักเรียนตามแนวคิดนี้คือ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมที่มีบทบาทอย่างมากในปัจจุบัน และสามารถเปลี่ยนแปลงโรงเรียนได้ ครอบคลุมทั้งเรื่องของหลักสูตร การปรับปรุงการเรียนรู้แนวทางในการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การปรับปรุงโรงเรียน การพัฒนาเยาวชน เสริมสร้างวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย การให้ความสำคัญกับนักเรียน การปลูกฝังคุณธรรม และการมีส่วนร่วมของพลเมืองในอนาคต ซึ่งเป็นกลไกที่ทรงพลังที่สุดในการปรับปรุงการเรียนรู้ผ่านการศึกษาในระบบโรงเรียน สอดคล้องกับขอบข่ายการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานวิชาการ และงานกิจการนักเรียน เช่นตัวอย่างแนวคิดการบริหารโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ผ่านการดำเนินงานสถานักเรียน ที่ตระหนักถึงสังคมที่มีความหลากหลาย และนักเรียนเป็นหัวใจหลักของโรงเรียนที่จำเป็นต้องมีการดูแลทั้งด้านวิชาการและกิจกรรม ซึ่งเป็นการจำลองสังคมขนาดใหญ่มาไว้ในโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนในการก้าวออกไปสู่สังคมที่ใหญ่กว่า จะเห็นได้ว่าสถานักเรียนเป็นหน่วยงานภายในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยที่ปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม สามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครูให้มีแนวทางความร่วมมือกันอย่างเหมาะสม ทั้งยังเป็นการสะท้อน “เสียง” ของนักเรียนที่มีจำนวนมากเพื่อความสุขอันเกิดขึ้นในโรงเรียน ก่อนก้าวไปสู่สังคมที่เรียกว่า “ประเทศชาติ” ในอนาคตต่อไป (Bangkok Christian College, 2023)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนจึงเป็นกระบวนการที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติของผู้นำทางการศึกษาที่จำเป็นต้องพัฒนานักเรียนที่เป็นเยาวชน เนื่องจากเป็นวัยที่มีมุมมองที่เป็นเอกลักษณ์ เริ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา ข้อมูลเชิงลึกของคนวัยนี้ไม่เพียงแต่แสดงความต้องการมีส่วนร่วมของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความคาดหวังในการตอบสนองของผู้ใหญ่ด้วย และการมีส่วนร่วมนี้ควรได้รับโอกาสในการกำหนดรูปแบบการศึกษาอย่างจริงจัง (Cook-Sather, 2006) ซึ่งผลการวิจัยได้มีการอภิปรายถึงความสำคัญของเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่มีบทบาทในการเข้าร่วมการเปลี่ยนแปลง และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับผู้ใหญ่ รวมถึงเยาวชนเป็นวัยที่เหมาะสมในการส่งเสริมความคิดริเริ่ม และเป็นวัยที่เห็นคุณค่าในการแสดงความคิดเห็นที่สามารถส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง จึงเน้นการศึกษานักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นหลัก (Mitra, 2006)

โรงเรียนเอกชนเป็นสถาบันการศึกษาที่รองรับการขยายตัวทางการศึกษาของภาครัฐ ต้องจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบบริหารจัดการหลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Suekrasae, 2013) สอดคล้องกับ (Office of Private Education Commission, 2013; Leelapalin, 2021) กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการที่มีอิสระ คล่องตัว สามารถตัดสินใจปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการบริหารงานด้านต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนและนักเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนจากเอกสารมาตรฐานการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552) และแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน (Student voice) จาก Rudduck (2007), Benner et al. (2019) และ NSW Department of Education (2021) ประกอบด้วยองค์ประกอบ การพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

Table 1 Definition and elements of the concept of private secondary school management and the concept of student voice.

คำจำกัดความ และองค์ประกอบของกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน และกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน (Ministry of Education, 2009)	
องค์ประกอบ	คำจำกัดความ
1. งานวิชาการ	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวัดผลประเมินผล
2. งานกิจการนักเรียน	การดำเนินงานสถานักเรียน
กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน Rudduck (2007), Benner et al. (2019), and NSW Department of Education (2021)	
องค์ประกอบ	คำจำกัดความ
1. การร่วมออกแบบและสร้างทางเลือกในการเรียนรู้	การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ขับเคลื่อนการเรียนรู้ และเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียนด้วยตนเอง โดยการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
2. การร่วมแก้ปัญหการเรียนรู้	ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการเรียนรู้ และนโยบายของโรงเรียน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นมาจัดการปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การพัฒนาความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับครู	การแสดงการยอมรับในตัวนักเรียนด้วยการฟังความคิดเห็น ออกแบบวิธีการตอบสนองต่อนักเรียนที่เหมาะสม และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการทำงานร่วมมือกับครู มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

5. การได้รับบทบาทที่มีคุณค่า	การสร้างบทบาทที่มีคุณค่าให้นักเรียน เพิ่มขอบเขตหน้าที่ ความรับผิดชอบให้นักเรียนสามารถตัดสินใจในประเด็นสำคัญของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้
6. การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียน	นักเรียนและครูร่วมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ครูและผู้บริหารโรงเรียนร่วมจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกให้เกิดขึ้นในโรงเรียน
7. การเป็นตัวแทนและทำงานร่วมกับชุมชน	การให้นักเรียนเป็นตัวแทน และทำงานร่วมกับคณะกรรมการชุมชน โดยจัดตั้งนักเรียนเป็นหน่วยงานหรือตัวแทน ส่งเสริมตัวแทนนักเรียนในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อรับข้อมูลจากมุมมองของนักเรียน
8. การได้รับการยอมรับและมีอำนาจในการนำ	การยอมรับนักเรียน และให้โอกาสนักเรียนมีอำนาจในการนำทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยายที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอน ได้แก่ ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ โรงเรียนเอกชนสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 777 โรงเรียน (Office of Private Education Commission, 2022) โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % กลุ่มตัวอย่างจำนวน 259 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ) 1 คน และครูผู้สอน (หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน) 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 777 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน และแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน นำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสม จากนั้นตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ และตรวจสอบภาษาให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามหาค่าความเที่ยงโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลการตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามรวมทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0.994

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและแบบสอบถาม โดยได้แนบคิวอาร์โค้ด และซองพร้อมแสตมป์ไปทางไปรษณีย์ เพื่อให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ หรือตอบแบบสอบถามออนไลน์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนทั้งหมด 241 โรงเรียน จากจำนวน 259 คิดเป็นร้อยละ 93.05 โดยได้รับกลับคืนทางไปรษณีย์ 35 โรงเรียน ออนไลน์ 197 โรงเรียน และผู้วิจัยดำเนินการไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง 9 โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified}) จัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย

ผลการวิจัย (Research results)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน มีผลวิจัยดังตารางที่ 2

Table 2 Basic information about respondents.

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้ให้ข้อมูล	
ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งงาน	ผู้บริหาร	248	35.90
	ครูผู้สอน	443	64.10
	รวม	691	100.00
เพศ	ชาย	293	42.40
	หญิง	398	57.60
	รวม	691	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 25 ปี	36	5.20
	26-35 ปี	94	13.60
	36-45 ปี	220	31.83
	46-55 ปี	249	36.06
	55 ปีขึ้นไป	92	13.31
	รวม	691	100.00
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	296	42.80
	ปริญญาโท	359	52.00
	ปริญญาเอก	36	5.20
	รวม	691	100.00

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีจำนวน 691 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานตามรายละเอียด ดังนี้ 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 64.10 2) เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.60 3) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.06 และ 4) ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 52.00

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน มีผลวิจัยดังตารางที่ 3

Table 3 The current state, the desired state and needs of private secondary school management according to the concept of student voice.

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน

การบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาเอกชน		ประเด็น	การมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน (Student voice)								เฉลี่ยรวมรายด้านบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาเอกชน	แปลผล	ลำดับความต้องการจำเป็น	
			ภาพรวม สภาพปัจจุบัน $M = 3.59$ สภาพที่พึงประสงค์ $M = 4.54$ $PNI_{modified} = .266$											
			การร่วมออกแบบและสร้าง ทางเลือกในการเรียนรู้	การร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้	การพัฒนาความสัมพันธ์ และทำงานร่วมกับครู	การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	การได้รับบทบาทที่มีคุณค่า	การสร้างบรรยากาศเชิงบวก ในโรงเรียน	การเป็นตัวแทนและทำงาน ร่วมกับชุมชน	การได้รับการยอมรับและมี อำนาจในการนำ				
1. การบริหารงานวิชาการ														
1.1 การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา		D	3.33	3.47	3.63	3.35	3.32	3.56	3.44	3.52	3.45	ปานกลาง	1	
		I	4.67	4.71	4.46	4.72	4.32	4.36	4.56	4.50	4.54	มากที่สุด		
		$PNI_{modified}$	.418 ⁽¹⁾	.366 ⁽³⁾	.230 ⁽⁷⁾	.418 ⁽¹⁾	.304 ⁽⁵⁾	.223 ⁽⁸⁾	.328 ⁽⁴⁾	.280 ⁽⁶⁾	.320			
1.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานสำหรับการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	D	2.97	3.14	3.45	3.21	3.11	3.52	3.23	3.59	3.32	ปานกลาง			
	I	4.90	4.87	4.42	4.96	4.12	4.10	4.36	4.27	4.57	มากที่สุด			
	$PNI_{modified}$	.649 ⁽¹⁾	.550 ⁽²⁾	.281 ⁽⁶⁾	.545 ⁽³⁾	.324 ⁽⁵⁾	.164 ⁽⁸⁾	.349 ⁽⁴⁾	.189 ⁽⁷⁾	.381 ⁽¹⁾	(1)			
	D	3.24	3.54	3.78	3.12	3.11	3.45	3.44	3.50	3.39	ปานกลาง		2	
	I	4.54	4.71	4.42	4.63	4.22	4.41	4.18	4.87	4.57	มากที่สุด			
	$PNI_{modified}$	.401 ⁽²⁾	.330 ⁽⁶⁾	.169 ⁽⁸⁾	.483 ⁽¹⁾	.356 ⁽⁵⁾	.278 ⁽⁷⁾	.389 ⁽⁴⁾	.391 ⁽³⁾	.349 ⁽²⁾	(2)			
	1.1.2 การออกแบบหลักสูตร	D	3.80	3.75	3.68	3.74	3.75	3.73	3.65	3.47	3.69		มาก	3
		I	4.58	4.57	4.56	4.59	4.62	4.58	4.55	4.38	4.55		มากที่สุด	
		$PNI_{modified}$	.204 ⁽⁸⁾	.219 ⁽⁷⁾	.240 ⁽³⁾	.227 ⁽⁶⁾	.232 ⁽⁴⁾	.228 ⁽⁵⁾	.247 ⁽²⁾	.260 ⁽¹⁾	.232 ⁽³⁾		(3)	
1.1.3 การประเมินหลักสูตร	D	3.50	3.48	3.69	3.66	3.72	3.70	3.65	3.72	3.64	มาก	4		
	I	4.44	4.44	4.59	4.61	4.60	4.57	4.57	4.60	4.55	มากที่สุด			
	$PNI_{modified}$	.268 ⁽²⁾	.275 ⁽¹⁾	.242 ⁽⁵⁾	.260 ⁽³⁾	.237 ⁽⁶⁾	.236 ⁽⁸⁾	.252 ⁽⁴⁾	.237 ⁽⁶⁾	.250				
1.2 การจัดจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	D	3.50	3.65	3.63	3.51	3.66	3.65	3.69	3.64	3.61	มาก	3		
	I	4.47	4.60	4.56	4.49	4.54	4.54	4.54	4.57	4.53	มากที่สุด			
	$PNI_{modified}$	.277 ⁽²⁾	.261 ⁽³⁾	.256 ⁽⁴⁾	.282 ⁽¹⁾	.242 ⁽⁶⁾	.242 ⁽⁶⁾	.231 ⁽⁸⁾	.255 ⁽⁵⁾	.255				
1.3 การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	D	3.45	3.45	3.45	3.42	3.67	3.68	3.71	3.69	3.56	มาก	2		
	I	4.49	4.48	4.50	4.47	4.59	4.60	4.59	4.57	4.53	มากที่สุด			
	$PNI_{modified}$	.302 ⁽³⁾	.296 ⁽⁴⁾	.304 ⁽²⁾	.309 ⁽¹⁾	.250 ⁽⁵⁾	.248 ⁽⁶⁾	.240 ⁽⁷⁾	.239 ⁽⁸⁾	.273				
1.4 การวัดผลประเมินผล	D	3.52	3.48	3.51	3.50	3.68	3.69	3.73	3.69	3.60	มาก			
	I	4.47	4.43	4.49	4.47	4.57	4.59	4.61	4.57	4.52	มากที่สุด			
	$PNI_{modified}$	.271 ⁽⁴⁾	.273 ⁽³⁾	.282 ⁽¹⁾	.277 ⁽²⁾	.243 ⁽⁶⁾	.244 ⁽⁵⁾	.237 ⁽⁸⁾	.239 ⁽⁷⁾	.258 ⁽²⁾	(2)			
1.4.1 การวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	D	3.38	3.43	3.40	3.34	3.67	3.68	3.69	3.70	3.53	มาก			
	I	4.51	4.53	4.52	4.48	4.61	4.61	4.58	4.58	4.55	มากที่สุด			
	$PNI_{modified}$	.334 ⁽⁴⁾	.319 ⁽³⁾	.327 ⁽²⁾	.342 ⁽¹⁾	.257 ⁽⁵⁾	.252 ⁽⁶⁾	.243 ⁽⁷⁾	.239 ⁽⁸⁾	.289 ⁽¹⁾	(1)			
1.4.2 การวัดผลประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	D	3.48	3.52	3.69	3.80	3.81	3.75	3.76	3.78	3.69	มาก			
	I													
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน														
		D	3.48	3.52	3.69	3.80	3.81	3.75	3.76	3.78	3.69	มาก		

การบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาเอกชน	ประเด็น	การมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน (Student voice)								เฉลี่ยรวมรายด้านบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาเอกชน	แปลผล	ลำดับความต้องการจำเป็น
		ภาพรวม สภาพปัจจุบัน $M = 3.59$ สภาพที่พึงประสงค์ $M = 4.54$ $PNI_{modified} = .266$										
		การร่วมออกแบบและสร้าง ทางเลือกในการเรียนรู้	การร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้	การพัฒนาความสัมพันธ์ และทำงานร่วมกับครู	การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	การได้รับบทบาทที่มีคุณค่า	การสร้างบรรยากาศเชิงบวก ในโรงเรียน	การเป็นตัวแทนและทำงาน ร่วมกับชุมชน	การได้รับการยอมรับและมี อำนาจในการนำ			
2.1 การดำเนินงานสภานักเรียน	I	4.43	4.47	4.61	4.58	4.64	4.57	4.57	4.59	4.55	มากที่สุด	5
	$PNI_{modified}$	.273 ⁽¹⁾	.271 ⁽²⁾	.248 ⁽³⁾	.204 ⁽⁸⁾	.216 ⁽⁵⁾	.219 ⁽⁴⁾	.216 ⁽⁵⁾	.215 ⁽⁷⁾	.232 ⁽¹⁾		

D = สภาพปัจจุบัน

I = สภาพที่พึงประสงค์

 $PNI_{modified}$ = ความต้องการจำเป็น

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.59$) โดยการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานสภานักเรียน ($M = 3.69$) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอน ($M = 3.64$) และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($M = 3.61$) เมื่อพิจารณาเรียงองค์ประกอบของแต่ละด้านมีผลดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของการประเมินหลักสูตร ($M = 3.69$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การออกแบบหลักสูตร ($M = 3.39$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การได้รับการยอมรับและมีอำนาจในการนำ ($M = 3.59$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการออกแบบหลักสูตร พบว่า การพัฒนาความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับครู ($M = 3.78$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการประเมินหลักสูตร พบว่า การร่วมออกแบบและสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ ($M = 3.80$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.64$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การได้รับการยอมรับและมีอำนาจในการนำ ($M = 3.72$) และการได้รับบทบาทที่มีคุณค่า ($M = 3.72$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.61$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การเป็นตัวแทนและทำงานร่วมกับชุมชน ($M = 3.69$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

4) ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า การวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ($M = 3.60$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการวัดผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($M = 3.53$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า การเป็นตัวแทนและทำงานร่วมกับชุมชน ($M = 3.73$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการวัดผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การได้รับการยอมรับและมีอำนาจในการนำ ($M = 3.70$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

5) ด้านการดำเนินงานสภานักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.69$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการดำเนินงานสภานักเรียน พบว่า การได้รับบทบาทที่มีคุณค่า ($M = 3.81$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54$) โดยการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($M = 4.55$) และการดำเนินงานสภานักเรียน ($M = 4.55$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($M = 4.54$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของแต่ละด้านมีผลดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการออกแบบหลักสูตร ($M = 4.57$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การประเมินหลักสูตร ($M = 4.55$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($M = 3.21$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการออกแบบหลักสูตร พบว่า การได้รับการยอมรับและมีอำนาจในการนำ ($M = 4.87$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการประเมินหลักสูตร พบว่า การได้รับบทบาทที่มีคุณค่า ($M = 3.21$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.55$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($M = 4.61$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.53$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้ ($M = 4.60$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการร่วมออกแบบและสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ ($M = 4.47$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4) ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการวัดผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($M = 4.55$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 4.52$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า การเป็นตัวแทนและทำงานร่วมกับชุมชน ($M = 4.61$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการวัดผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียน ($M = 4.61$) และการได้รับบทบาทที่มีคุณค่า ($M = 4.61$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

5) ด้านการดำเนินงานสภานักเรียน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.55$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการดำเนินงานสภานักเรียนพบว่า การได้รับบทบาทที่มีคุณค่า ($M = 4.64$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในภาพรวมคือ ($PNI_{\text{modified}} = .266$) การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = .320$) รองลงมาคือ การวัดผล

ประเมินผล ($PNI_{modified} = .273$) และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{modified} = .255$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของแต่ละด้านมีผลดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในกลุ่มสูงและเป็นจุดอ่อน 2 ด้าน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{modified} = .381$) และด้านการออกแบบหลักสูตร ($PNI_{modified} = .349$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การร่วมออกแบบและสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = .649$) มีค่าสูงสุด ด้านการออกแบบหลักสูตร พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = .483$) มีค่าสูงสุด ด้านการประเมินหลักสูตร พบว่า การได้รับการยอมรับและมีอำนาจในการนำ ($PNI_{modified} = .260$) มีค่าสูงสุด

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ด้านการเป็นตัวแทนและทำงานร่วมกับชุมชน ($PNI_{modified} = .252$) มีค่าสูงสุด

3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = .282$) มีค่าสูงสุด

4) ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในกลุ่มสูงและเป็นจุดอ่อน 1 ด้าน คือ การวัดผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{modified} = .289$) ส่วนค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน อยู่ในกลุ่มต่ำ และเป็นจุดแข็ง 1 ด้าน คือ การวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = .258$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในด้านการวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับครู ($PNI_{modified} = .282$) มีค่าสูงสุด ด้านการวัดผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = .342$) มีค่าสูงสุด

5) ด้านการดำเนินงานสถานนักเรียน พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ด้านการร่วมออกแบบและสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = .273$) มีค่าสูงสุด

อภิปรายผล (Conclusion)

จากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนมีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในภาพรวม สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยด้านการดำเนินงานสถานนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานสถานนักเรียนมีผลกระทบโดยตรงต่อแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน เพราะเป็นกระบวนการที่นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น และดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามความคิดของพวกเขาผ่านโครงสร้าง ขั้นตอน การปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมจากการ

ดำเนินงานสถานักเรียนได้ โดยนักเรียนสามารถใช้สถานักเรียนเป็นกระบวนการที่สร้างการมีส่วนร่วมที่มากขึ้น และฝึกความเป็นผู้นำ นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ผ่าน “การมีส่วนร่วมที่แท้จริง” ระหว่างนักเรียน โรงเรียน และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mitra & Gross, 2009) อีกทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการศึกษาที่ระบุในขั้นตอนที่ 4 กล่าวถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้กับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพผู้เรียน (Prime Minister's Office, 2021) ส่งผลให้โรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ความเป็นไปได้ในการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนไปปฏิบัติผ่านการทำงานสถานักเรียนเป็นรูปธรรมชัดเจนมากขึ้นในปัจจุบัน

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญมากในการพัฒนานักเรียนตามแนวคิดนี้ โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด อาจเนื่องมาจากสังคมไทยมีเงื่อนไขทางวัฒนธรรมหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาไทย เช่น การขาดวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม (PimPa, 2018) จึงอาจเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่ขาดการมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักเรียนได้จากการให้ร่วมออกแบบการเรียนรู้ซึ่งจะเพิ่มการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของนักเรียนมากขึ้น (NSW Department of Education, 2020) สอดคล้องกับนโยบายในการพลิกโฉมระบบการเรียนรู้เพื่อสร้างชีวิตใหม่ทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสุขและมีคุณค่า โดยระบบการเรียนรู้ใหม่จะเปลี่ยนประสิทธิภาพของผู้เรียนจากการเรียนรู้โดยมีครูเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้โดยมีนักเรียนเป็นนักรออกแบบการเรียนรู้ด้วย (Chaemchoy et al., 2022) จากข้อมูลข้างต้นจึงทำให้สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการออกแบบหลักสูตร เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ครูดำเนินการให้สอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนตามแนวคิดนี้มากที่สุด เพราะทั้ง 2 ด้านสามารถสร้างเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการทำงานร่วมมือกันระหว่างครูกับนักเรียน สามารถช่วยพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน โดยผู้บริหารและครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และค่านิยมของนักเรียน (Benner et al., 2019) ซึ่งทำให้เกิดผลตอบรับที่สำคัญ และสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของที่สามารถนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้นได้ (Fletcher, 2012) จะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทั้งด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการออกแบบหลักสูตรนั้นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับการพัฒนานักเรียนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการออกแบบหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน

2. ผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นหัวข้อที่สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในภาพรวมของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าสูงที่สุด ควรศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าของนักเรียน และออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สะดวกต่อการนำหลักสูตรไปใช้มากขึ้น

References

- Bahou, L. (2011). Rethinking the challenges and possibilities of student voice and agency. *Educate*, 1(1), 2-14.
- Benner, M., Brown, C., & Jeffrey, A. (2019). *Elevating student voice in education*. Center for American Progress. <https://www.americanprogress.org/issues/education-k-12/reports/2019/08/14/473197/elevating-student-voice-education>
- Chaemchoy, S., Siribanpitak, P., Usaho, C., Koraneekij, P., Petpon, P., & Chaimongkol, N. (2022). Policy design for transforming learning systems responsive to future global changes in Thailand 2040. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 43(2), 509-516.
- Cook-Sather, A. (2006). Sound, presence, and power: “Student voice” in educational research and reform. *Curriculum Inquiry*, 36(4), 359-390.
- De Vroey, A., Struyf, E., & Petry, K. (2016). Secondary schools included: a literature review. *International journal of inclusive education*, 20(2), 109-135.
- Fletcher, A. (2012). Student voice and student engagement as Trojan horses. *Connect* (194), 24.
- Gunter, H., & Thomson, P. (2007). Learning about student voice. *Support for learning*, 22(4), 181.
- McMahon, B., Munns, G., Smyth, J., & Zyngier, D. (2012). *Student engagement for equity and social justice: creating space for student voice*.
- Mitra, D. (2006). Increasing student voice and moving toward youth leadership. *The prevention researcher*, 13(1), 7-10.
- Mitra, D. L., & Gross, S. J. (2009). Increasing student voice in high school reform: Building partnerships, improving outcomes. *Educational Management Administration & Leadership*, 37(4), 522-543.
- Newmann, F. M. (1992). *Student engagement and achievement in American secondary schools*. ERIC.
- NSW Department of Education, A. (2020). *Student voice, participation and leadership*. <https://education.nsw.gov.au/student-wellbeing/student-voices/student-voice-and-leadership>
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (2017). *Educational Statistic 2017*. Bangkok: Bureau of information and communication technology.
- Office of Private Education Commission. (2022). *Private Education statistic 2022*. Retrieved March 10, 2022, from <https://opec.go.th/stat>
- PimPa, P. (2018). Current Thai Studies. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 7(1), 242-249.
- Prime Minister’s Office. (2021). *The National Economic and Social Development Plan Summary Edition*. Bangkok: Office of the national economic and social development council.

- Quaglia, R. J., & Fox, K. M. (2018). Student voice: A way of being. *Australian Educational Leader*, 40(1), 14-18.
- Rudduck, J. (2007). Student voice, student engagement, and school reform. In *International handbook of student experience in elementary and secondary school* (pp. 587-610). Springer.
- St John, K., & Briel, L. (2017). *Student voice: A growing movement within education that benefits students and teachers*. Center on Transition Innovations.
- Suekrasae, T. (2013). *Strategic Management of Private Schools for Excellence*.
- Toshalis, E., & Nakkula, M. J. (2012). *Motivation, engagement, and student voice*. Jobs for the Future Boston, MA.
- UNESCO, I. (2020). *Basic texts of the 2003 convention for the safeguarding of the intangible cultural heritage*.

Needs Assessment for Academic Management of Secondary Schools Based on the Concept of Intercultural Competence

Muanfan Korattana¹ Penvara Xupravati² and Pruet Siribanpitak³

^{1,2,3}Faculty of Education, Chulalongkorn University

*Corresponding Author, e-mail: pang_661@yahoo.com

Abstract

This study aimed to assess the needs of academic management of secondary schools based on the concept of intercultural competence (IC). This study used a population of 19 public secondary schools implementing international program (IP) under the Educational Hub Project. Respondents included school administrators and teachers, accounting for 307 respondents. A five-point Likert scale survey questionnaire was used to collect data. Data were analyzed using frequencies, percentages, mean, standard deviation, and modified priority needs index (PNI_{modified}). Results showed that measurement and evaluation had the highest need compared to the other three functions, and teaching and learning had the lowest need. Among the ten components of IC, the top three highest needs included intercultural team effectiveness, interpersonal communication, and intercultural empathy, and the top three lowest needs included respect for otherness, intercultural goal orientation, and nonjudgmentalness.

Keywords: Needs Assessment, Academic Management, Intercultural Competence

Introduction

Geopolitical and societal changes are a result of globalization and multiculturalism (Hong & Cheon, 2017), and as society evolves, identities are not monolithic, stable, or binary; rather, they are negotiated and renegotiated through a process of cultural syncretism (Hajisoteriou & Angelides, 2016). Communities all around the world are becoming increasingly cosmopolitan as a result of the coexistence

of people from many cultural backgrounds (Zhang & Zhou, 2019). Thailand has gradually evolved into a global society that requires its residents to have a deeper awareness of many cultures as a result of ASEAN integration and globalization.

Increases in prejudice, intolerance, and discrimination against minority religious and ethnic groups, which are worse now than they have ever been in the preceding 50 years, can pose intercultural issues (European Commission, 2014; European Union Agency for Fundamental Rights, 2015, as cited in Barrett, 2018). Serious crimes may also be the outcome of these issues. Many misdeeds and crimes have recently surfaced in some countries. Examples of these violations and crimes were documented by the British Broadcasting Corporation (BBC). These include the death of an elderly immigrant who was pushed to the ground, a foreigner who was stabbed in the face with a box cutter, a foreign woman who was smacked and set on fire, and eight people were slain in a shooting rampage that spanned three foreign spas in one night (Cabral, 2021). As Thailand becomes a more globalized society, the aforementioned issues must be addressed. The greatest approach to accomplish this is to train everyone in society, particularly young people, to be culturally competent so that they can learn, live, and work effectively and appropriately in varied situations. Educators have expressly said that they are accountable not simply for training students for work but also for the complex interactions that go with global citizenship (Bennett, 2009).

Individuals who thrive in these culturally diverse settings have been referred to as effective interculturalists with high levels of intercultural competence (IC) (Eriksen, 2018; Sercu, 2010). In globalized situations, IC has been highlighted as a crucial indicator of interculturalism, and it has frequently been mentioned in the mission statements of governmental and educational organizations that strive to develop knowledgeable and skillful people (Bennett, 2013). As a result, one of the important outcomes of a nation's citizens is IC. Given the diversity of Thai society, it is vital that schools equip their students with IC.

To develop the IC of the students, academic management plays a crucial role. Academic management is a primary task of an educational institution. It is generally involved in curriculum development, instruction, and assessment.

Recently, the Office of Basic Education Commission (OBEC) announced “Student Acceptance from the Development of Thailand as an Educational Hub in the Region Project” (Office of Basic Education Commission, 2020). This project consists of three distinct programs: a multilingual program (MP), an international program (IP), and a bilingual program for science and mathematics (SMBP). The project's inception underlines the significance of the intercultural settings that the Thai students must

immerse. The project objective is to work on developing secondary education management to meet quality and international standards, preparing for Thai students to enter the ASEAN community, opening a special classroom for the project (Office of Basic Education Commission, 2017). In developing IC among students, IP is significant. Therefore, Schools under the Education Hub Project are significant for studying to equip their students with IC.

Given the significance of developing IC in students, this study aims to study needs assessment for the academic management of secondary schools based on the concept of intercultural competence.

Research Objective

To assess the needs of academic management of secondary schools based on the concept of intercultural competence.

Literature Review and Conceptual Framework

INCA project team (2004) constructed a framework of IC for evaluating young professionals in intercultural work environment or team, which consists of six components: tolerance for ambiguity, behavioral flexibility, communicative awareness, knowledge discovery, respect for otherness, and empathy. Deller and Stahl (2015) recommended seven components of IC, including tolerance for ambiguity, behavioral flexibility, goal orientation, sociability and interest in other people, cultural empathy, nonjudgmentalness, and metacommunication skills. Matveev (2002) suggested four dimensions of IC in intercultural team effectiveness, including interpersonal skills, team effectiveness, intercultural uncertainty, and intercultural empathy. By synthesizing IC literature as mentioned above, a conceptual framework of IC consists of interpersonal communication, tolerance for ambiguity, behavioral flexibility, intercultural empathy, intercultural team effectiveness, intercultural knowledge discovery, intercultural sociability, respect for otherness, intercultural goal orientation, and nonjudgmentalness (Deller & Stahl, 2015; INCA project team, 2004; Matveev, 2002).

By reviewing relevant literature, academic management can be synthesized into four components: curriculum development; teaching and learning; learning media and resources; and measurement and evaluation (Asawapoom, 2008; Ministry of Education, 2007; Pooprasert, 2002; Wahachat, 2007; Wonganutaroj, 2010).

Based on frameworks of IC and academic management, a conceptual framework of the study can be constructed as shown in Figure 1.

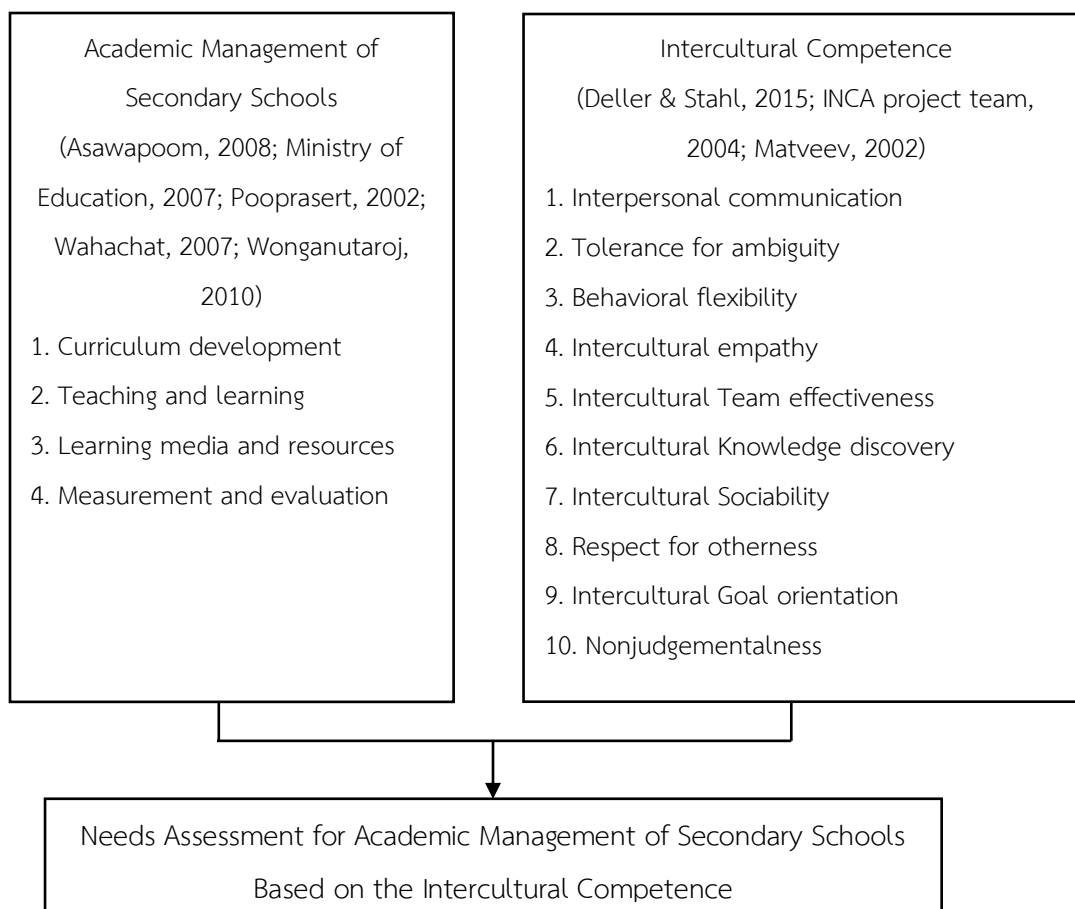

Figure 1 Conceptual Framework of the Study

Research Methodology

Population

The study population was all 19 public secondary schools under the OBEC, which took part in “the Development of Thailand as an Educational Hub in the Region Project” and opened international program (IP). All 17 special large and two large school-sized schools across five regions took part in the study. Thirteen instructors were conveniently chosen from each school, together with the vice school director in charge of academic affairs and the school director. 380 copies of questionnaires were sent to respondents, including school directors, vice school directors in charge of academic affairs, head teachers, and teachers. Of 380 copies of questionnaires sent, 307 (80 %) were returned, so it was acceptable. The responses were on-site (78.2 %) and online (21.8 %). Among respondents, 161 (52.4 %) were male. Most of the respondents were between the ages of 31 and 50 (70 %). Most of the respondents held bachelor’s and master’s (48.5 % and 44.6 %, respectively). About a half of the respondents (52.7 %)

had the position of head teacher, and about one-third of the respondents (34.2 %) were teachers. Over a third of the respondents (39.1 %) had work experience between 11 and 20 years. Respondents with work experience of 21-30 years (26.1 %) and less than 11 years (26.4 %) accounted for slightly less than a third, respectively.

Research Instrument

A survey questionnaire developed by the researchers was used to collect data. The questionnaire comprises two sections: demographic characteristics and existing and desirable conditions of academic management based on the concept of intercultural competence. Section 1 consisted of five questions, including gender, age, education level, position, and work experience in the current position. Section 2 was comprised of 40 questions for existing conditions and 40 questions for desirable conditions in a dual format. On a five-point Likert scale (1 = the least practiced and 5 = the most desired, respectively), respondents were asked to score each item for its existing and desirable conditions. Sample questions regarding curriculum development were “1. At what level does your school develop the curriculum that aims at developing students’ intercultural competence as follows: 1.1 interpersonal communication, 1.2 tolerance for ambiguity ...etc.”

To scrutinize the instrument quality, the instrument was sent to five content experts using the Item Objective Congruence (IOC) index. IOC indices of all items were equal to 1 or above 0.5, suggesting that content validity was met. The instrument was tried out with 38 respondents. The reliability of the instrument using Cronbach alpha coefficient was calculated to be 0.994. The reliability of data obtained from the online protocol was insured by coordinating with each school director in order that the questionnaire was sent to the target population.

Data Collection

The researchers asked the faculty for authorization letters before starting to collect data. Questionnaires were submitted both online (google form) and through the postal service. Information sheet for research participants was attached to the questionnaire, which inform the research participants about the research aim, research beneficiaries, voluntary participation, associated risks, confidentiality, and data analysis, reporting and deletion. The completed and returned surveys were viewed as evidence of participation.

Data Analysis

Quantitative data from the questionnaire was analyzed by frequencies, percentages, mean, standard deviation, and PNI_{modified} . The interpretation of mean scores is as follows (Srisaat, 1996):

4.51-5.00 is interpreted as the highest level

3.51-4.50 is interpreted as the high level

2.51-3.50 is interpreted as the moderate level

1.51-2.50 is interpreted as the low level

1.00-1.50 is interpreted as the lowest level

Research results

Table 1 displays the priority of need for academic management based on the concept of intercultural competence in terms of academic management components.

Table 1 Existing Conditions, Desirable Conditions, and Needs of Academic Management Based on the Concept of Intercultural Competence Regarding Academic Management Components ($n = 307$).

Academic Management Based on the Concept of Intercultural Competence	Existing		Result	Desirable		Result	Needs	
	Conditions			Conditions			PNI _{modified}	Rank
	M	SD		M	SD			
1. Curriculum Development	3.31	0.504	Moderate	4.73	0.453	Highest	0.428	2
2. Teaching and Learning	3.73	0.264	High	4.73	0.449	Highest	0.269	4
3. Learning Media and Resources	3.43	0.337	Moderate	4.68	0.433	Highest	0.364	3
4. Measurement and Evaluation	3.29	0.594	Moderate	4.73	0.452	Highest	0.439	1
Total	3.44	0.400		4.72	0.443			

As shown in Table 1, measurement and evaluation were rated as the highest priorities of need. Curriculum development and learning media and resources were ranked as the second and third priorities of need, respectively. Teaching and learning were scored as having the lowest priority of need.

Table 2 illustrates the priority of need of academic management based on the concept of intercultural competence in terms of intercultural competence components.

Table 2 Existing Conditions, Desirable Conditions, and Needs of Academic Management Based on the Concept of Intercultural Competence Regarding intercultural competence Components ($n = 307$).

Intercultural Competence	Existing		Result	Desirable		Result	Needs	
	Conditions			Conditions			PNI _{modified}	Rank
	M	SD		M	SD			
1. Interpersonal communication	3.37	0.449	Moderate	4.73	0.455	Highest	0.405	2
2. Tolerance for ambiguity	3.48	0.386	Moderate	4.73	0.449	Highest	0.358	5
3. Behavioral flexibility	3.49	0.384	Moderate	4.73	0.451	Highest	0.354	6
4. Intercultural empathy	3.37	0.485	Moderate	4.73	0.451	Highest	0.404	3
5. Intercultural team effectiveness	3.32	0.582	Moderate	4.73	0.449	Highest	0.426	1
6. Intercultural knowledge discovery	3.44	0.484	Moderate	4.73	0.450	Highest	0.374	4
7. Intercultural Sociability	3.50	0.389	Moderate	4.73	0.449	Highest	0.35	7
8. Respect for otherness	3.52	0.302	High	4.69	0.435	Highest	0.333	10
9. Intercultural goal orientation	3.51	0.296	High	4.68	0.440	Highest	0.333	9
10. Nonjudgmentalness	3.50	0.344	Moderate	4.68	0.434	Highest	0.336	8

As shown in Table 2, intercultural team effectiveness, interpersonal communication, and intercultural empathy were ranked first, second, and third in terms of needs, respectively. Respect for otherness, intercultural goal orientation, and nonjudgmentalness were the top three with the lowest PNI_{modified} values.

Table 3 Needs of Academic Management Based on the Concept of Intercultural Competence ($n = 307$).

Academic Management		1. Interpersonal communication	2. Tolerance for ambiguity	3. Behavioral flexibility	4. Intercultural empathy	5. Intercultural team effectiveness	6. Intercultural knowledge discovery	7. Intercultural Sociability	8. Respect for otherness	9. Intercultural goal orientation	10. Nonjudgmentalness	Total	Rank
1. Curriculum Development	$PNI_{modified}$	0.607	0.387	0.282	0.377	0.483	0.499	0.478	0.366	0.373	0.476	0.428	2
	Rank	1	6	10	7	3	2	4	9	8	5		
2. Teaching and Learning	$PNI_{modified}$	0.479	0.389	0.300	0.298	0.289	0.199	0.202	0.200	0.200	0.199	0.269	4
	Rank	1	2	3	4	5	10	6	8	7	9		
3. Learning Media and Resources	$PNI_{modified}$	0.293	0.471	0.464	0.467	0.464	0.352	0.377	0.325	0.237	0.237	0.364	3
	Rank	8	1	3	2	4	6	5	7	10	9		
4. Measurement and Evaluation	$PNI_{modified}$	0.288	0.390	0.384	0.489	0.488	0.489	0.374	0.468	0.582	0.480	0.439	1
	Rank	10	7	8	3	4	2	9	6	1	5		

As shown in Table 3, regarding curriculum development, the top three prioritized needs included interpersonal communication, intercultural knowledge discovery, and intercultural team effectiveness. In terms of teaching and learning, interpersonal communication, tolerance for ambiguity, and behavioral flexibility were the top three prioritized needs. Regarding learning media and resources, tolerance for ambiguity, intercultural empathy, and behavioral flexibility were the top three prioritized needs. Intercultural goal orientation, intercultural knowledge discovery, and intercultural empathy were the top three prioritized needs in measurement and evaluation.

Discussion

This study shows that measurement and evaluation had the highest need, and teaching and learning had the lowest need, which is consistent with the study of Songkitipisal (2020). It might be stated that IC measurement and evaluation require significant improvement. The findings support Chitayawong (2019)'s argument that measurement and evaluation are the OBEC's weaknesses, as it focuses primarily on classroom achievement rather than comprehensive measurement and evaluation across all aspects. To remain current, educational institutions must keep enhancing the measurement

and evaluation process, focusing on measuring the skills needed and 21st-century skills. The measurement and evaluation may be standardized, misleading, to inaccurate assessment. The assessment of IC should be authentic, reflecting the actual performance of the students. One purpose of the authentic evaluation is to examine how successfully a student's knowledge and abilities can be applied outside of the classroom (Burrack, 2018). The examples of authentic assessment include simulations and role plays, application letters, laboratory experiments, and budget proposals, according to Burrack. In an example of authentic assessment in an international entrepreneurial class, the score can be divided into two parts (Curtis, Moon, & Penaluna, 2020). A 10-minute live video presentation, screencast, animation, or other creative technique developed by the students will count for 50 % of their final grade. The remaining 50 % is for a 1,500-word report that includes a critical appraisal and reflection of the students' first approach.

Regarding teaching and learning, the findings indicate that teachers are adopting the international curriculum as planned. In their teaching, they may use effective instructional tactics, methods, and activities, such as cooperative learning. This finding is consistent with the findings of Eisenclas and Trevaskes (2007), who proposed three programs for internationalizing students' cultural experiences: 1) internationalizing the experience of culture through research, 2) exploring internationalization and culture via interviews, and 3) arranging an exchange program in the regional community. Schools should maintain their strength in teaching and learning and continue to adopt the above programs as recommended by literature. In addition, the schools must continuously use study abroad programs and intercultural service learning. The best predictor of positive development score change in intercultural competence between the pre- and post-study abroad periods was pre-departure orientation (Hanada, 2019). More importantly it has a more significant influence if the program is academic-credited, according to the same study. As the world is rapidly changing, technology also plays a crucial role in the study abroad program in enhancing intercultural competence. Machado, Klein, Freitas, Schlemmer, and Pedron (2016) found that the digital virtual world can develop IC as it provides rich experiential and relational or conversational learning opportunities, particularly due to the affordances of immersion, interaction in society, content creation, and knowledge sharing.

If looking into IC components, intercultural team effectiveness, interpersonal communication, and intercultural empathy were the top three prioritized needs that academic management must emphasize. Shonk (1982) stated that the process of team development or teambuilding is bringing together a group of people who share a shared goal to form an efficiently operating unit. Shonk suggested the critical factors imperative for team effectiveness, including 1) clear communication

(i.e., intercultural team members have to be sensitive to both verbal and nonverbal communication cues, which can mean different things in different cultural contexts); 2) common objective (i.e., intercultural team members have to understand the common goal or why the team exists and what is the responsibility of individual team members; 3) rewards/recognition (i.e., intercultural team members need to understand the incentives the company provides for working on the team and how the team's contributions will be recognized; 4) trust (i.e., intercultural team members need to trust each other.), and 5) decision-making process (i.e., intercultural team members have to understand how decisions are made and what process is being used to make those decisions). Wheelan and Hochberger (1996) argued that the development of multicultural team follows the four-stage process: dependency and inclusion, counterdependency and fight, trust and structure, and work. Uncertainty may occur during the early stages.

Regarding interpersonal communication in an intercultural environment, team members have to 1) acknowledge differences in communication and interaction styles, 2) be flexible in dealing with communication misunderstandings, 3) feel comfortable when communicating with foreign nationals, 4) be aware of own cultural conditioning, and 5) have a basic knowledge and information about the country, the culture, and the language of another team member (Matveev, 2002). Concerning intercultural empathy, effective intercultural team members have to understand the world from others' cultural perspectives; have a spirit of inquiry about other cultures, values, beliefs, and their communication patterns; have an appreciation for different working styles; and view the ways things are done in other cultures not as bad, but as different.

This study provided a new insight into academic management at the secondary level on purpose of developing IC among students. Academic affairs is the core of educational institutions. Many scholars place the importance of academic management. Upper Secondary Education Bureau (2017) stated that academic management is the heart of an educational institution. In particular, it is a task to develop learners to have characteristics in the 21st century in order to become individuals with a good quality of life in the future. Academic management is an administration that clearly gives importance to learners and educational management processes. The important role of educational institutions must be based on the principle of responding to learners based on the principle that all learners have knowledge and ability and can develop themselves. Learners are the most important. Teaching and learning management must arrange supporting activities appropriate to learners' interests and aptitudes, focusing on assessing learners' development, desirable characteristics, participation in learning activities, measuring and evaluating learners using a variety of methods suitable for level and form of education management.

Faber and Shearron (1970) claimed that academic management is teaching and learning as an important mission. Administrators must plan things well, accurately and appropriately in order to develop learners to reach the destination as planned. In this regard, the teaching and learning management or academic administration must be arranged appropriately in accordance with the learners and should be open to learners to be curious all the time both inside and outside the classroom, and most importantly, for students to be good people.

Recommendations

Recommendations for Practices

School administrators should emphasize measurement and evaluation and formulate a policy on measurement and evaluation of IC as this study found that measurement and evaluation had the highest need.

Teachers should design effective measurement and evaluation on IC since this study found that measurement and evaluation had the highest need.

Teachers should continue to implement the international curriculum with the use of various teaching methods, such as cooperative learning, to enhance internationalized experiences of the students because the current study indicates that teaching and learning have the lowest needs.

Teachers emphasize developing intercultural team effectiveness because this study yields the highest need for intercultural team effectiveness.

Recommendations for Future Research

Further research should focus on developing IC measurement and evaluation approaches because this study yields the highest need for measurement and evaluation.

Further studies should explore teaching strategies that the teachers use to develop IC of the students as this study shows that teaching and learning had the lowest need, meaning that teaching and learning were the strength.

Further research should investigate instructional strategies to enhance intercultural team effectiveness because this study found the highest need for intercultural team effectiveness.

References

- Asawapoom, S. (2008). *Modern educational administration: Concepts, theories, and practices* (4th ed.). Ubon Ratchathani: Ubonkit Offset Printing. [In Thai]
- Barrett, M. D. (2018). How schools can promote the intercultural competence of young people. *European Psychologist*, 23(1), 93-104. doi:10.1027/1016-9040/a000308
- Bennett, J. M. (2009). Cultivating intercultural competence: A process perspective. In D. K. Deardorff (Ed.), *The Sage Handbook of Intercultural Competence* (pp. 121-140). Los Angeles: Sage Publication.
- Bennett, M. (2013). *Basic concepts of intercultural communication: Paradigms, principles, and practices*. Boston: Intercultural Press.
- Burrack, F. (2018). Authentic assessment. In B. B. Frey (Ed.), *The SAGE Encyclopedia of Educational Research, Measurement, and Evaluation* (pp. 149-151). Thousand Oaks, California: SAGE Publications.
- Cabral, S. (2021, May 21). Covid 'hate crimes' against Asian Americans on rise. *BBC*. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-56218684>
- Chitayawong, S. (2019). *Report on the teach less learn more policy*. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Curtis, V., Moon, R., & Penaluna, A. (2020). Active entrepreneurship education and the impact on approaches to learning: Mixed methods evidence from a six-year study into one entrepreneurship educator's classroom. *Industry and Higher Education*, 0(0), 1-11. doi:10.1177/0950422220975319
- Deller, J., & Stahl, G. K. (2015). Assessment centers. In J. M. Bennett (Ed.), *The SAGE Encyclopedia of Intercultural Competence* (pp. 11-17). Los Angeles: Sage.
- Eisenclas, S., & Trevaskes, S. (2007). Intercultural competence: Examples of internationalizing the curriculum through students' interactions. In D. Palfreyman & D. L. McBride (Eds.), *Learning and Teaching Across Cultures in Higher Education* (pp. 177-192). London: Palgrave Macmillan UK.
- Eriksen, E. (2018). *Promoting intercultural competence in the English classroom by using the novel: Does my head look big in this?* [Unpublished master's thesis]. Østfold University College., Retrieved from [https://hiiof.bragu.unit.no/hiiof-xmlui/bitstream/handle/11250/2502086/18-00497-5%20The%20Master%20Thesis,%20Elisabeth%20Eriksen%20\(1\)%20336561_1_1.pdf?sequence=1](https://hiiof.bragu.unit.no/hiiof-xmlui/bitstream/handle/11250/2502086/18-00497-5%20The%20Master%20Thesis,%20Elisabeth%20Eriksen%20(1)%20336561_1_1.pdf?sequence=1)
- Faber, C. F., & Shearron, G. F. (1970). *Elementary school administration: Theory and practice*. Holt, Rinehart and Winston.

- Hajisoteriou, C., & Angelides, P. (2016). Conceptions of intercultural education from around the globe. In C. Hajisoteriou & P. Angelides (Eds.), *The globalisation of intercultural education: The politics of macro-micro integration* (pp. 35-64). London: Palgrave Macmillan UK.
- Hanada, S. (2019). A quantitative assessment of Japanese students' intercultural competence developed through study abroad programs. *Journal of International Students*, 9(4), 1015-1037. doi:10.32674/jis.v9i4.391
- Hong, Y.-Y., & Cheon, B. K. (2017). How does culture matter in the face of globalization? *Perspectives on Psychological Science*, 12(5), 810-823. doi:10.1177/1745691617700496
- INCA project team. (2004). *The INCA project: Intercultural competence assessment*. Retrieved from <https://ec.europa.eu/migrant-integration/librarydoc/the-inca-project-intercultural-competence-assessment>
- Machado, L., Klein, A. Z., Freitas, A., Schlemmer, E., & Pedron, C. D. (2016). The use of virtual worlds for developing Intercultural Competences. *International Journal of Information and Communication Technology Education*, 12(3), 51-64. doi:10.4018/IJICTE.2016070105
- Matveev, A. V. (2002). *The perception of intercultural communication competence by American and Russian managers with experience on multicultural teams*. [Doctoral dissertation, Ohio University Ann Arbor]. ProQuest Dissertations & Theses Global database. (3062639)
- Ministry of Education. (2007). *Ministerial regulations: Prescribe the criteria and methods for decentralization of educational administration and management*. Retrieved from <http://backoffice.onec.go.th/uploaded/Category/Laws/RuleMetDistEdMnt2550-02-12-2010.pdf> [In Thai]
- Office of Basic Education Commission. (2020). *Information on Student Acceptance from the Development of Thailand as an Educational Hub in the Region Project*. Retrieved from <https://www.obec.go.th/archives/218601> [In Thai]
- Office of Basic Education Commission. (2017). *Announcement of the Office of the Basic Education Commission: Recruitment of students in special classrooms of the project of developing Thailand as a regional education hub, academic year 2018*. https://www.kkzone1.go.th/administrator-control/data/003/04-12-2017-17-23-52_1130137788.pdf [In Thai]
- Poopraser, K. (2002). *Academic administration in schools* (2nd ed.). Bangkok: Tips Publication. [In Thai]
- Sercu, L. (2010). Assessing intercultural competence: More questions than answers. In A. Paran & L. Sercu (Eds.), *Testing the Untestable in Language Education* (pp. 17-34).
- Songkitipisal, I. (2020). *Secondary schools academic management strategies based on the concept of entrepreneurial leadership competencies*. [Doctoral dissertation, Chulalongkorn University]. Retrieved from <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/76691>

- Srisaat, B. (1996). Interpretation when using the estimation scale data collection tool. *Journal of Educational Measurement Mahasarakham University*, 2(1), 64-70.
- Upper Secondary Education Bureau. (2017). *Driving Thai Secondary Education 4.0 for Employment in the 21st century*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand.
- Wahachat, R. (2007). *Academic administration of basic education institutions*. Bangkok: Book Center, Thaksin University. [In Thai]
- Wonganutaroj, P. (2010). *Academic administration*. Samut Sakhon: Pimdee. [In Thai]
- Zhang, X., & Zhou, M. (2019). Interventions to promote learners' intercultural competence: A meta-analysis. *International Journal of Intercultural Relations*, 71, 31-47. doi:<https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2019.04.006>

Research Article

The current issue and full text archive of this journal is available on Thaijo at:

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/emi>

Received 4 April 2023

Revised 9 May 2023

Accepted 10 May 2023

Analysis of The Component of Professional School Administrators in Digital Age of School Administrators under Phrae Primary Educational Service Area Office 2

การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

Pannisa Kunpet¹ and Sathiraporn Chaowachai²

พรรณนิศา ขันเพชร¹ และสธิรพร ชาวนชัย²

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

*Corresponding Author, e-mail: pannisak64@nu.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to analyze the exploratory components factor of professional school administrators in digital age of school administrators under Phrae Primary Educational Service Area Office 2. The sample groups were school administrators and teachers under the Phrae Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 345 people. The tool used was a questionnaire. The data were analyzed with basic statistics and Exploratory Factor Analysis (EFA) by using the Principal Component Analysis (PCA) and Orthogonal Rotation by Varimax Rotation.

The finding of this research revealed that components of professional school administrators in digital age of school administrators under Phrae Primary Educational Service Area Office 2 had 4 components including driving with innovation, creating a digital culture, strategic leadership in management, and technology leadership.

Keywords: Analysis of The Component, Professional School Administrators in Digital Age, School Administrators

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบหลัก หลังหมุนแกนแบบมูมดาก ด้วยวิธีแวนแมกซ์

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการบริหาร และผู้นำการใช้เทคโนโลยี

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ (Introduction)

วิวัฒนาการการศึกษาไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันต่างมีเพื่อปรับให้เข้ากับยุคสมัยของผู้คนในแต่ละยุค ปัจจุบันนี้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ ปัจจัยภายในเกิดจากความต้องการพัฒนาสังคมให้มีความเจริญและทันสมัย ส่วนปัจจัยภายนอกเกิดจากกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในด้านต่าง ๆ หรือกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างมาก ดังที่ Chanthanam (2020) กล่าวว่า โลกยุคดิจิทัล มีคุณลักษณะของการเป็นโลกที่ไร้พรมแดน ไม่มีขอบเขตที่แท้จริงในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศต่าง ๆ การเดินทางติดต่อสื่อสารรวดเร็วมากขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวเนื่องมาจากมีตัวเร่งปฏิกิริยาที่สำคัญ คือ เทคโนโลยี

ปัจจุบันเทคโนโลยีไม่ได้เพียงแค่เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์เท่านั้น แต่ยังได้เข้ามามีบทบาทต่อการจัดประสบการณ์ด้านการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ดังที่ Chaemchoy (2018) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัลนั้นต้องนำไปใช้ให้ทั่วทั้งสถานศึกษา และเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ยั่งยืน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ซึ่งหมายถึง การมีวัฒนธรรมที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และในท้ายที่สุดจะทำให้สถานศึกษากลายเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ดังนั้นการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาเองจะต้องมีคุณลักษณะและทักษะรวมทั้งภาวะผู้นำที่แตกต่างไปจากยุคอื่น ๆ

จากรายงานการประกันคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า สถานศึกษาหลายแห่งประสบปัญหาในด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษา การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้ ทั้งในด้านการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยในการจัดการเรียนรู้ ดังที่ Namnil (2021) กล่าวว่า สาเหตุหลักนั้นเกิดจากการที่บุคลากรในสถานศึกษาขาดความรู้ ความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน การไม่ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้าน

เทคโนโลยีที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมายภายในสถานศึกษา อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในพันธกิจที่ 5 ส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ แสดงให้เห็นว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 มีความต้องการที่จะให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเป็นมืออาชีพ และพันธกิจที่ 7 ปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษา และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0 แสดงให้เห็นว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ต้องการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจากที่กล่าวมานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือการสำรวจและระบุองค์ประกอบรวมที่ใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ช่วยให้ได้จำนวนองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลให้อยู่ในรูปองค์ประกอบรวม เผยให้เห็นโครงสร้างภายในที่เกิดจากการรวมกลุ่มเป็นองค์ประกอบและสามารถอธิบายคุณลักษณะที่ต้องการศึกษาได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ส่งผลให้มีการพัฒนาไปสู่เป้าหมายได้และเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์พฤติกรรมจากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จำนวน 5 คน ซึ่งมีเนื้อหาตรงกัน ได้แก่ (Educational Administrator Development Institute, Ministry of Education; Duangchathom, 2013; Srisaan, 2018; Meesuk, 2021; Wannasri, 2021) และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำนวน 5 คน ซึ่งมีเนื้อหาตรงกัน ได้แก่ (Keesukpan, 2010; Tran, 2017; Brett, 2019; Wannasri, 2020; Onchoi, 2020) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านความสามารถในการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ด้านส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และด้านความสามารถในการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ปีการศึกษา 2565 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน ครู จำนวน 722 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 807 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 345 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน ครู จำนวน 260 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้เลือกเกณฑ์การกำหนดขนาดตัวอย่างของ Comrey and Lee (2013) ได้เสนอว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 300 คนถือว่าดี (As good) ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างขึ้นประมาณร้อยละ 15 เนื่องจากคาดว่าจะได้รับแบบสอบถามคืนประมาณร้อยละ 70-90 (Wiersma, 1991) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) จากครูจำนวน 45 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 345 คน

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 85 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ครู จำนวน 260 คน โดยเลือกแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกลุ่มอำเภอในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเรื่อง องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ สถานะ วุฒิการศึกษา และเขตอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 42 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (Srisaard, 2017)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยจึงอาศัยจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎีในเอกสาร เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดพฤติกรรมที่เป็นตัวแปรและโครงสร้างของตัวแปร

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้สร้างข้อคำถาม (Item) โดยยึดตามโครงสร้างของตัวแปรที่ผู้วิจัยคาดว่าจะสัมพันธ์กับองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล โดยพยายามตีความจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็น การกระทำ การปฏิบัติกิจกรรมหรือตีความพฤติกรรมนามธรรมเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้และได้ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล จำนวน 42 ข้อ

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะจากข้อคำถามจากพฤติกรรมของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างมาตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะอีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลกับข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ปรากฏว่าได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00

6. คัดเลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยประยุกต์ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC และพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบพบว่าข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 จำนวน 42 ข้อ

7. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าอยู่ที่ระดับ 0.990

9. นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 345 คน ได้แก่ เพศ สถานะ วุฒิการศึกษาและเขตอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเป็นมาตรฐานค่า (Rating scale) 5 ระดับ (Srisaard, 2017)

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis)

3.1 การวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) ผู้วิจัยจะพิจารณาจากค่า KMO มีค่ามาก (เข้าสู่หนึ่ง) และค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า Significance น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าเทคนิค Factor analysis เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่ (Wanichbuncha, 2018)

3.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal component analysis) หลังหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax rotation) ผู้วิจัยพิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ คือ องค์ประกอบที่สำคัญนั้นต้องมีค่าไอเกน (Eigenvalues) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และมีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล ตั้งแต่ 5 ตัวแปรขึ้นไป โดยในแต่ละตัวแปร (Factor loading) ต้องมีค่านำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Wanichbuncha, 2018)

3.3 การตั้งข้อสงสัยประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล โดยตั้งข้อสงสัยประกอบจากพฤติกรรมที่ปรากฏเด่นชัดของตัวแปร

ผลการวิจัย (Research results)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 345 คน ได้แก่ เพศ สถานะ วุฒิการศึกษา และเขตอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 เป็นเพศหญิง จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 และเป็นครู จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 อยู่เขตอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 อำเภอวังชิ้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 อำเภอลอง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 อำเภอสูงเม่น จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และอำเภอเด่นชัยจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยภาพรวมทั้งหมด 42 ตัวแปร อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้า แสวงหาเรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.74$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการในยุคดิจิทัลได้อย่างสอดคล้องกับยุคสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.73$) และผู้บริหารบริหารจัดการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ใช้เว็บไซต์ กลุ่มไลน์ ในการสั่งการ ติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.73$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

3.1 ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) และค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.923 แสดงว่าข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นั้นเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบมากที่สุด และค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 22607 ($\text{Sig} < 0.000$) แสดงถึงตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป

3.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal component analysis) หลังหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax rotation)

Table 1 Shows the Principal Component extraction results and Varimax Rotation.
แสดงผลการสกัดองค์ประกอบโดยวิธี Principal Component และหมุนแกนแบบ Varimax

Component	Total Variance Explained								
	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	21.34	50.82	50.82	21.34	50.82	50.82	10.64	25.34	25.34
2	5.46	13.00	63.82	5.46	13.00	63.82	9.35	22.27	47.60
3	3.72	8.86	72.68	3.72	8.86	72.68	8.14	19.37	66.97
4	1.66	3.96	76.64	1.66	3.96	76.64	3.76	8.96	75.94

EXtraction Method: Principal Component Analysis.

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) มากกว่า 1 ขึ้นไป อยู่ที่ 4 องค์ประกอบ แสดงว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัล จัดได้ เป็น 4 องค์ประกอบ

3.3 ผลการตั้งชื่อองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

ผลการคัดเลือกตัวแปรในองค์ประกอบที่ 1 โดยพิจารณาค่า Factor loading ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.5 ขึ้นไป (n = 345) พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 15 ตัวแปร ได้แก่ X2, X4, X5, X6, X8,X10, X18, X19, X20, X23, X25, X27, X31, X34 และ X36 มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบระหว่าง 0.540-0.863 มีค่าไอเกน (Eigenvalues) เท่ากับ 21.34 สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ ร้อยละ 50.82 เมื่อพิจารณาข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 1 แล้วส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ผู้บริหารขับเคลื่อนองค์กรเพื่อ ตอบสนองนโยบาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.863 ผู้บริหารมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้ตามความเหมาะสม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.855 ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการประเมิน มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ 0.828 ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบด้านที่ 1 ว่า **การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม**

ผลการคัดเลือกตัวแปรในองค์ประกอบที่ 2 โดยพิจารณาค่า Factor loading ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.5 ขึ้นไป (n = 345) พบว่า องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ X13, X16, X17, X21, X22, X24, X28, X32, X33, X37, X38 และ X41 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง

0.592-0.824 มีค่าไอเกนเท่ากับ 5.46 สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ ร้อยละ 13.00 เมื่อพิจารณาข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 2 แล้วส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ผู้บริหารริเริ่มและสร้างความเจริญเติบโตให้องค์กรโดยใช้เทคโนโลยีทั้งองค์กร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.824 ผู้บริหารเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.818 ผู้บริหารยอมรับความคิดที่แตกต่าง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.807 ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบด้านที่ 2 ว่า **การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล**

ผลการคัดเลือกตัวแปรในองค์ประกอบที่ 3 โดยพิจารณาค่า Factor loading ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.5 ขึ้นไป (n = 345) พบว่า องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ X1, X3, X7, X9, X12, X14, X15, X29 และ X30 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.531-0.889 มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.72 สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ ร้อยละ 8.86 เมื่อพิจารณาข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 3 แล้วส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ผู้บริหารมีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงานสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวโน้มการบริหารองค์กรที่ควรเป็น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.889 ผู้บริหารปกป้องตนเองและองค์กรจากความเสี่ยงในการใช้สื่อออนไลน์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.819 ผู้บริหาร พุดดี คิดดี ทำดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.808 ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบด้านที่ 3 ว่า **ผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการบริหาร**

ผลการคัดเลือกตัวแปรในองค์ประกอบที่ 4 โดยพิจารณาค่า Factor loading ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.5 ขึ้นไป (n = 345) พบว่า องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ X11, X26, X35, X39 และ X42 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.536-0.734 มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.66 สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ ร้อยละ 3.96 เมื่อพิจารณาข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 4 แล้วส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ผู้บริหารมีเทคนิควิธีการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.734 ผู้บริหารมีแผนการจัดการด้านนวัตกรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.648 ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อสร้าง ออกแบบ ทดลองและขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.567 ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบด้านที่ 4 ว่า **ผู้นำการใช้เทคโนโลยี**

อภิปรายผล (Conclusion)

การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้ กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) ของสถานศึกษาได้ชัดเจน เห็นความสำคัญของเทคโนโลยีและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย เกิดการสร้างสรรค์และบูรณาการสร้างสิ่งใหม่ มีความคิดที่ยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู และคุณภาพสถานศึกษา สอดคล้องกับ Onchoi (2020) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะ

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบาย กำหนดทิศทาง ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ วางกลยุทธ์ มีแผนการจัดการด้านนวัตกรรม นำเทคโนโลยีมาบูรณาการเพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางการศึกษา และสอดคล้องกับ Chaemchoy (2015) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทในยุคดิจิทัลที่ความรู้มีการเชื่อมโยงหลายมิติและมีเทคโนโลยีที่หลากหลายในการเข้าถึงโดยหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงผู้เรียนและนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้

2. องค์ประกอบที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้ ริเริ่มและสร้างความเจริญเติบโตให้องค์กรโดยใช้เทคโนโลยีทั้งองค์กร เป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมครูใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม มีการจัดการในยุคดิจิทัลได้อย่างสอดคล้องกับยุคสมัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สนับสนุนและพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ก้าวหน้าและทันสมัยด้วยเทคโนโลยี การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและทันสมัย ทั้งยังช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลายและน่าสนใจยิ่งขึ้นและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีของตนเองส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้และสถานศึกษา สอดคล้องกับ Praphanphat (2017) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษา เป็นการกำหนดทิศทาง โครงสร้างองค์กรและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มุ่งเน้นและผลักดันให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กรด้วยการเล็งเห็นคุณค่าของนวัตกรรมเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ และสอดคล้องกับ Intramane (2019) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผลักดันให้ครูและผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมการบริหารจัดการและนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

3. องค์ประกอบที่ 3 ผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการบริหาร เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้ มีความรอบรู้เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ศาสตร์การบริหารจัดการศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวโน้มการบริหารองค์กรที่ควรจะเป็น มีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงานสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปกป้องตนเองและองค์กรจากความเสี่ยงในการใช้สื่อออนไลน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญในการนำสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ด้าน ICT โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวโน้มการบริหารสถานศึกษาที่ควรจะเป็นและดำเนินการสู่แนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประสิทธิภาพในการบริหารงานทุกฝ่ายและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ Thamnongdee (2017) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้บริหารองค์กรสมัยใหม่ที่จะต้องพิจารณาจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณ บุคลากร ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งจะต้องผนึกกำลังประสานการดำเนินงานภายในให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับ

Sanpek and Chaowachai (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบไปด้วย การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี การจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา การมีกัลยาณมิตรในการนิเทศติดตาม และกำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ

4. องค์ประกอบที่ 4 ผู้นำการใช้เทคโนโลยี เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้ มีแผนการจัดการด้านนวัตกรรม ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อสร้าง ออกแบบ ทดลองและขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมแบบเป็นทีมกับการมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม บริหารเชิงรุก ใช้เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มุ่งอนาคตข้างหน้า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเป็นผู้นำในสถานศึกษายุคดิจิทัลจะต้องเป็นแบบอย่างแก่คณะครูและนักเรียนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษา การนิเทศติดตาม การติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์และด้านอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานในสถานศึกษาที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยี อีกทั้งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ Chanthanam (2020) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ในด้านการเรียนรู้และการสอน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างทักษะกระบวนการในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างความมั่นใจในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปในหลักสูตร และสอดคล้องกับ Suttagarn and Chaowachai (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจาน พบว่า ควรสนับสนุนให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการบริหารตามภารกิจของสถานศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ระเบียบนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ควรนำเอาผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานในการจัดทำนโยบายการพัฒนาความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัล
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองเพื่อทำให้มีความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาตัวชี้วัดองค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัล เพื่อจะได้ทราบถึงพฤติกรรมของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลนั้นว่าองค์ประกอบใดมีความสำคัญมากที่สุด
2. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัล

References

- Chaemchoy, S. (2015). Technology Leadership: Leading Technology into 21st Century Schools. *Journal of Education Naresuan University*, 17(4), 216-224. [In Thai]
- Chaemchoy, S. (2018). *School Management in Digital Era*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Chanthanam, T. (2020). *A Study of Leadership in the Digital Age of School Administrators Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2*. [Master's thesis, Ubon Ratchathani Rajabhat University]. [In Thai]
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (2013). *A first course in factor analysis*. Psychology Press.
- Intramane, S. (2019). School Management in Digital Era. *UMT Poly Journal*, 16(1), 62-71. [In Thai]
- Meesuk, C., Ngoklap, N., Buraso, N., Wongkrajang, L., Audnonglao, W., & Sriwarom, W. (2021). The Development of the Professional School Administrators in the New Normal Era. *Quality of Life and Law Journal*, 17(2), 44-53. [In Thai]
- Namnil, Y., Saopayon, S., & Suthiyam, U. (2021). Roles of Administrators Towards the Personnel Management in Digital Era of Schools in Bangbuathong District under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(2), 15-30. [In Thai]
- Onchoi, P. (2020). *Characteristics of School Administrators in Digital Era as Opinion by Teachers Under Sisaket Primary Education Service Area Office 1*. [Master's thesis, Sisaket Rajabhat University]. [In Thai]
- Pakotang, J. (2018). *Digital Leadership for Professional School Administrators*. Ubon Ratchathani: Siritham Offset Publishing House. [In Thai]
- Phrae Primary Educational Service Area Office 2. (2021). *Education Development Plan 2020-2022*. Retrieved March 9, 2021, from <http://www.phrae2.go.th>
- Praphanphat, J. (2017). *A study of innovative leadership of school administrators in the opinions of the teachers under the supervision of Pathumthani primary educational service area office*. [Master's thesis, University of Technology Thanyaburi]. [In Thai]
- Sanpek, S., & Chaowachai, S. (2022). Instructional Leadership in Digital Age of School Under Phrae Primary Educational Service Area Office 2. *College of Asian Scholars Journal*, 12(3), 99-110. [In Thai]
- Srisaard, B. (2017). *Preliminary Research*. Bangkok: Suweeriyasan. [In Thai]
- Suttagarn, A., & Chaowachai, S. (2022). Proposed Guidelines Development of Digital Literacy for School Administrator under The Secondary Educational Service Area Office Nan. *Educational Management and Innovation Journal*, 5(3), 70-86. [In Thai]

- Tapang, K. (2020). *School Leadership Administrators' Role in the Digital Age Expanded Education Opportunity School of Education Management Using School Resources of Masalongnail Education Area 3*. [Master Independent Study, University of Phayao]. [In Thai]
- Thamnongdee, K. (2017). *Situations and Problems of Strategic Planning in Schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1*. [Master's thesis, Sukhothai Thammathirat Open University]. [In Thai]
- Wanichbuncha, K. (2018). *Statistics for Research* (12th ed.). Bangkok: Samlada. [In Thai]
- Wannasri, J. (2021). A Model for Developing School Administrators' Leadership in Digital Era. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*, 6(10), 458-472. [In Thai]
- Wannasri, J. (2021). *Management of Education in the Digital Age*. Phitsanulok: Rattanasuwan Printing 3. [In Thai]

Academic Administration Strategies to Develop Innovators' Characteristics of Students in Vocational Institutes under OVEC

กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน
วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Sutee Thaikerd¹ Ackara Thammathikul² and Wisut Wijitphatcharaporn³

สุธี ไทยเกิด¹ อรรครา ธรรมาธิกุล² และวิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์³

^{1,2}Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

³Kasetsart University

^{1,2}มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

³มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*Corresponding Author, e-mail: Thaisutee@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the conceptual framework in academic administration to develop innovators' characteristics of students in vocational institutes under Office of Vocational Education Commission (OVEC), 2) explore present and expected conditions of academic administration to develop innovators' characteristics of students in vocational institutes under OVEC, and 3) develop academic administration strategies to develop innovators' characteristics of students in vocational institutes under OVEC. The research employed multiphase mixed methods research with 822 samples consisting of vocational administrators, lecturers, and students of colleges under OVEC. The research instrument included assessment forms, questionnaires and recording forms. The collected data were analyzed by frequency, percentage, mean, SD, Priority Need Index (PNI_{modified}), and content analysis.

The results revealed that: 1) the conceptual framework consisted of 3 conceptual frameworks: 1.1) academic administration to develop innovators' characteristics of students in vocational institutes under OVEC, 1.2) the innovators' characteristics, and 1.3) strategy development and evaluation. 2) The

analysis of the present and expected conditions in developing innovators' characteristics of students in vocational institutes under OVEC revealed at high level of both conditions. The analysis of the external context also revealed at high level of the present and expected conditions. And 3) The academic administration strategies to develop innovators' characteristics of students in vocational institutes under OVEC consisted of 4 main strategies, 12 secondary strategies and 39 development guidelines.

Keywords: Strategies, Academic Administration, Characteristics of Innovators

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัด สอศ. และ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัด สอศ. ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัด สอศ. ทั่วประเทศ จำนวน 822 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน แบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการมี 3 กรอบแนวคิด 1.1) กรอบการบริหารวิชาการ 1.2) กรอบคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน และ 1.3) กรอบการพัฒนาและประเมินกลยุทธ์ 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัด สอศ. จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัด สอศ. ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 39 แนวทางพัฒนา

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การบริหารวิชาการ คุณลักษณะนวัตกรรม

บทนำ (Introduction)

จากนโยบายสำคัญของรัฐบาลไทยในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศไทยก้าวสู่โมเดล “ประเทศไทย 4.0” หรือ “ไทยแลนด์ 4.0” ในการสร้างเศรษฐกิจใหม่ ก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางนั้น ระบบรูปแบบปรัชญาการศึกษาไทยในปัจจุบันยังไม่สามารถตอบโจทย์ไทยแลนด์ 4.0 ได้ซึ่งการศึกษาไทยในโลกยุคใหม่ต้องก้าวสู่การคิดวิเคราะห์ ค้นคว้าสิ่งใหม่ ดังนั้นการศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพแรงงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ยุค Thailand Economy การศึกษาที่จะตอบโจทย์นี้ต้องเปลี่ยนวิธีการสอน ลดการเรียนรู้เชิงเทคนิค และการท่องจำ แต่ให้น้ำหนักกับการสร้างทักษะการเรียนรู้และปรับตัวของผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ต้องการมุ่งเน้นสายวิชาชีพมากขึ้น

ผู้เรียนอาชีวศึกษาจะเป็นแรงงานที่มีคุณค่า และสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นการยกระดับการศึกษาสายอาชีวศึกษาให้เป็นรากฐานสำคัญของประเทศ และเศรษฐกิจไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง (Auntthachai, 2016; Dangthongdee, 2017)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบนโยบายและมีพันธกิจหลักในการจัดและส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานกำลังคนสายอาชีพสู่สากล ขยายโอกาสทางการศึกษาสายอาชีพให้ทั่วถึงต่อเนื่อง เสมอภาค และเป็นธรรม เป็นแกนกลางในการจัดอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพ ระดับฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยีของประเทศ สร้างเครือข่ายความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ วิจัย สร้างนวัตกรรม จัดการองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน และส่งเสริม/พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ มั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ (Office of the Vocational Education Commission, 2015) โดยเฉพาะในด้านการผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิค จะต้องพยายามวางแผนนโยบายและแผนในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการกำลังคนของภาคผู้ใช้หรือสถานประกอบการ

สถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์และเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์อาชีวศึกษา เพื่อให้ผลผลิตของการอาชีวศึกษาซึ่งก็คือผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะที่เป็นนักคิด นักเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการสังคมหรือที่เรียกว่านวัตกรรม

ทั้งนี้การพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน จำเป็นต้องมีหลายภาคส่วนในสถานศึกษาร่วมกันขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ ซึ่งเมื่อพิจารณาภาระงานหลักในสถานศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรม ก็ต้องเป็นฝ่ายวิชาการที่จะบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจในสถานศึกษามีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล (Munkongwattana, 2012) ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยบางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ ๆ เข้าไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริงนั้นเกิดจากการเรียนการสอน ดังนั้นการที่สถานศึกษาต้องการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการงานด้านวิชาการของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

เมื่อสืบค้นข้อมูลของสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษาโดยการสอบถามผู้ประกอบการทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ และคุณสมบัติพื้นฐานที่ผู้ประกอบการต้องการ ส่วนใหญ่มีความต้องการด้านทักษะควบคู่กับคุณลักษณะเกี่ยวกับความริเริ่มสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์ผลงาน การบูรณาการเทคโนโลยี ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายหรือการเป็นผู้นำ เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวก็คือคุณลักษณะของการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนนั่นเอง อันได้แก่คุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) พื้นฐานในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 2) การจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน 3) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และ 4) การพัฒนานวัตกรรม แต่จากสภาพความเป็นจริง ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหรือแม้กระทั่งบัณฑิตอาชีวศึกษายังขาดทักษะโดยเฉพาะทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่สำหรับใช้ประกอบในการปฏิบัติงาน และส่วนใหญ่มักยังขาดคุณสมบัติด้านความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนางานให้

ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะหรือคุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณสมบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียน (Jaroenrujithrup, 2021)

จากเหตุผลแนวคิดและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประเทศไทย 4.0 เพื่อให้ก้าวทันอย่างเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และเพื่อให้การจัดระบบการศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพและประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และมีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพสายงานอาชีพอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 914 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 274 วิทยาลัย ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ระดับความเชื่อมั่น 95 % และผู้ให้ข้อมูลในวิทยาลัยแต่ละแห่ง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนนักศึกษา ประเภทละ 1 คน เป็น 3 คน ต่อวิทยาลัย รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 822 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มโดยใช้หลักอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดี ครอบคลุมทุกประเภท ทุกที่ตั้งและทุกขนาดของวิทยาลัย

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 5 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะแบบเลือกตอบ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสภาพแวดล้อมภายใน มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.927

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสภาพแวดล้อมภายนอก มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.938

ฉบับที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.930

ฉบับที่ 5 แบบบันทึกข้อมูลสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่มีต่อร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะแบบบันทึกคำ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา

4. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดงานวิจัย

การศึกษารอบแนวคิดการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้ สังเคราะห์กรอบแนวคิดงานวิจัยด้วยการทบทวนเอกสาร ประเมินกรอบแนวคิดการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินกรอบแนวคิด วิเคราะห์ผลการประเมินกรอบแนวคิดเพื่อหาค่าความตรงด้านเนื้อหาในเชิงปริมาณ โดยใช้ความถี่ ร้อยละ และในเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน ครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จำนวน 1 คน และนักเรียนนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มผู้ได้รับการปฏิบัติ จำนวน 1 คน รวมจำนวน 822 คน จากสถานศึกษาจำนวน 274 แห่ง เครื่องมือใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายใน และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 2 มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI_{modified}) วิเคราะห์จุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) โอกาส (O) และอุปสรรค (T) การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียน โดยใช้วิธี SWOT Analysis จัดทำ TOWS Matrix โดยการจับคู่จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคาม สร้างกลยุทธ์ทางเลือก สร้างกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และแนวทางพัฒนา ประเมินกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ จำนวน 17 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และแบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ของร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผลการวิจัย (Research results)

1. ผลการศึกษารอบแนวคิดการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยด้วยการทบทวนเอกสาร เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และประเมินกรอบแนวคิดการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 กรอบการบริหารวิชาการ 4 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล พบว่ามีความเหมาะสมทั้ง 4 องค์ประกอบ

1.2 กรอบคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียน 4 องค์ประกอบ คือ คุณลักษณะพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คุณลักษณะในการจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน คุณลักษณะในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป คุณลักษณะในการพัฒนานวัตกรรม พบว่ามีความเหมาะสมทั้ง 4 องค์ประกอบ

1.3 กรอบการพัฒนาและประเมินกลยุทธ์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา (SWOT Analysis) การสร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS matrix และการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่ามีความเหมาะสมทั้ง 4 องค์ประกอบ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.1 สภาพแวดล้อมภายในการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.62$, $SD = 0.80$) และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.42$, $SD = 0.57$) เช่นกัน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น

เฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.267 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.193

2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.71$, $SD = 0.73$) และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = 0.57$) เช่นกัน เมื่อพิจารณาคำความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.238 และด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.174

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 39 แนวทางพัฒนา โดยกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนสู่การเป็นนวัตกร กลยุทธ์รอง 1.1 สร้างกลไกในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร 1.2 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร 1.3 บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกรอย่างมีประสิทธิภาพ 1.4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นนวัตกร กลยุทธ์หลักที่ 2 สร้างความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร กลยุทธ์รอง 2.1 ยกระดับการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร 2.2 สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร 2.3 สร้างเครือข่ายภายนอกเพื่อจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร กลยุทธ์รอง 3.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเป็นนวัตกร 3.2 สนับสนุนให้ครูผู้สอนการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการคิด การนำเสนอ และขยายองค์ความรู้สู่ชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะการเป็นนวัตกร 3.3 เร่งสร้างเครือข่ายภายนอกเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร และกลยุทธ์หลักที่ 4 การยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร กลยุทธ์รอง 4.1 พัฒนาการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร 4.2 สนับสนุนการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนสู่การเป็นนวัตกร ซึ่งผ่านการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์จากผู้ทรงคุณวุฒิในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล (Conclusion)

1. ผลการศึกษารอบแนวคิดงานวิจัยการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 กรอบแนวคิด ได้แก่ 1.1) กรอบการบริหารวิชาการ มี 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล 1.2) กรอบคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียน มี 4 คุณลักษณะ ได้แก่ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การพัฒนานวัตกรรม และ 1.3) กรอบการพัฒนาและประเมินกลยุทธ์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา (SWOT Analysis) การสร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS matrix และการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทั้งนี้เป็นเพราะองค์ประกอบสำคัญและขอขยายในการบริหารวิชาการมีหลากหลายภาระงานตามบริบทของการจัดการศึกษาแต่ละส่วน ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับอาชีวศึกษา หรือการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่เมื่อนำแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษามาพิจารณาและสรุปความสอดคล้อง ซึ่งวิเคราะห์โดยจัดกลุ่มเนื้อหา พบว่า สามารถแบ่งขอขยายการบริหารวิชาการออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sangasaeng and Rojratananavit (2022) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ขอบข่ายงาน ได้แก่ 1.1) การพัฒนาหลักสูตร 1.2) การจัดการเรียนการสอน 1.3) สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ และ 1.4) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับ Wongtienlai, Usaho, and Chaemchoy (2019) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรของนักเรียนพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนการสอน การบริหารแหล่งเรียนรู้ การบริหารการวัดและประเมินผลและการบริหารงานวิจัย กรอบแนวคิดสมรรถนะนวัตกรของนักเรียนพยาบาล ประกอบด้วย สมรรถนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การคิดเชิงนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับกรอบคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) คุณลักษณะพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 2) คุณลักษณะในการจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน 3) คุณลักษณะในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และ 4) คุณลักษณะในการพัฒนานวัตกรรม ทั้งนี้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันว่าการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) ซึ่งสอดคล้องกับ Klaichun and Trirat (2021) ที่ศึกษาวิจัยรูปแบบการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า กรอบแนวคิดการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเอกชนมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) กระบวนการคิดเชิงออกแบบ 3) แนวคิดการสร้างนวัตกรรม และ 4) ทักษะที่จะค้นหาและค้นพบความคิดสร้างสรรค์ และผลผลิตของรูปแบบการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย คือ สมรรถนะความเป็นนวัตกรที่ประกอบด้วย 1) มีแรงบันดาลใจ (Inspiration)

2) มีจินตนาการ (Imagination) 3) มีความคิดริเริ่มหลากหลาย (Ideation) 4) มีความสามารถในการวางแผนเชิงองค์รวม (Integration) และ 5) มีความสามารถในการนำผลไปปฏิบัติและขยายผล (Implementation)

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดและประเมินผล รองลงมา ได้แก่ การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน สำหรับผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดและประเมินผล รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดและประเมินผล รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันที่ได้มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านนวัตกรรมการศึกษา ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งนี้หลาย ๆ หน่วยงานมีความพยายามให้การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องการให้เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตัวเองมากขึ้น และอีกประเด็นคือด้านการวัดและประเมินผลส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยเฉพาะการประเมินผลเกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียน จะต้องมีการพัฒนาให้สามารถวัดสมรรถนะของผู้เรียนโดยเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นองค์ประกอบในการประเมินผล ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริม หรือการวัดประเมินผล ส่วนใหญ่จึงมีความพึงประสงค์ในระดับมาก ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มีทักษะในการจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน และการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jubjit (2016) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างคุณลักษณะนักเรียนสำหรับสังคมยุคดิจิทัล โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างคุณลักษณะนักเรียนสำหรับสังคมยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ และสอดคล้องกับ Independent Committee for Education Reform (ICER) (2019) ที่ได้ศึกษาการจัดการศึกษาและได้ระบุในแผนการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย เรื่องที่ 7 การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform) มีประเด็นการปฏิรูปที่สำคัญคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นการคัดสรรรวบรวม เชื่อมโยง (Syndicate) และพัฒนาปรับปรุงสื่อ และเทคโนโลยีคุณภาพอย่างเป็นระบบมุ่งเป้าหมายการนำไปใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และกระบวนการสอนที่มีความเป็นนวัตกรรมและปรับเหมาะตามความแตกต่างของผู้เรียน และสอดคล้องกับ Tansakul, Usaho, and

Siribanpitak (2017) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจากสภาวะแวดล้อมภายนอก โอกาส ได้แก่ สภาพสังคมและเทคโนโลยี ภาวะคุกคาม ได้แก่ การเมืองและนโยบายของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจ

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการสร้างกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ฉบับร่าง และผ่านการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พัฒนาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 39 แนวทางพัฒนา สำหรับกลยุทธ์หลักที่ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนสู่การเป็นนวัตกร กลยุทธ์หลักที่ 2 สร้างความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร และกลยุทธ์หลักที่ 4 การยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนวัตกร จากผลการพัฒนาและประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่ามีสอดคล้องกับบริบทการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการวัดและประเมินผล โดยเฉพาะกลยุทธ์รองที่ได้พัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น ที่ผ่านการวิเคราะห์โดยวิธี SWOT ทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคนำมาจัดทำกลยุทธ์ทางเลือกเพื่อเสริมจุดแข็ง พัฒนาจุดอ่อน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นกลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของการเป็นนวัตกรที่ครอบคลุมทั้ง 4 ประการ ได้แก่ คุณลักษณะพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คุณลักษณะในการจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน คุณลักษณะในการปรับตัวเข้าสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และคุณลักษณะในการพัฒนานวัตกรรม สำหรับการจัดทำกลยุทธ์ดังกล่าวได้ผ่านการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และได้ปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจนมีความสมบูรณ์พร้อมนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้เป็นเพราะได้ดำเนินการตามขั้นตอนและหลักวิชาการที่กำหนด สอดคล้องกับ Wongtienlai, Usaho, and Chaemchoy (2019) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรของนักเรียนพยาบาล โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธีหุระยะ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรของนักเรียนพยาบาล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ 1) ยกระดับการบริหารการวัดประเมินผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะนวัตกรด้านการเป็นผู้ประกอบการ 2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งเน้นสมรรถนะ นวัตกรด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งการบริหารงานวิจัยที่มุ่งเน้นสมรรถนะนวัตกรด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และ 4) เพิ่มขีดความสามารถการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะนวัตกรด้านการเป็นผู้ประกอบการ และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tuptone, Sathapornwachana, and Charoontham (2020) ที่ศึกษากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ซึ่งในขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์ SWOT และตาราง TOWS Matrix วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำไปพัฒนาเป็นร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความสนใจต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่จะนำกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรผู้เรียน ควรดำเนินการตามแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรผู้เรียน และนำไปปรับประยุกต์ใช้โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ เพื่อให้กระบวนการขับเคลื่อนที่เป็นไปอย่างเป็นระบบ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และนำกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์ และกลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ และ 39 แนวทางพัฒนาเป็นกรอบในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียน สำหรับวิธีดำเนินการแต่ละสถานศึกษาสามารถปรับปรุงได้ตามบริบทของสถานศึกษา ควรมีการชี้แจงให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายได้ทราบ และร่วมขับเคลื่อนกันอย่างเป็นระบบ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดปัจจัยสนับสนุนทั้งทรัพยากร งบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัลที่เพียงพอต่อการดำเนินงานที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยี หรืองบประมาณ ที่จะส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จะเป็นการเติมเต็มคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงประเมินเพื่อติดตามผลการใช้กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในแต่ละปี เพื่อนำมาพัฒนาหรือปรับแผนกลยุทธ์ให้สามารถดำเนินงานเป็นไปตามกรอบที่กำหนดไว้

2. ควรศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นนวัตกรของผู้เรียนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เช่น ด้านประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจูงใจ

References

- Auntthachai, T. (2016). *Direction of Thai Education*. Retrieved March 7, 2020, from <https://www.cpw.ac.th//Document/v.php?key=knowledge-147201721320160824134013>
- Dangthongdee, G. (2017). The Education of Thailand 4.0. *Vocational Education Central Region Journal*, 1(1), 1-6.
- Independent Committee for Education Reform (ICER). (2019). *Education Reform Plan*. Retrieved January 24, 2020, from <https://lamphuncity.go.th/wp-content/uploads/2020/05/pdf>
- Jaroenruthrup, N. (2021). Propelling Research and Development into Knowledge-based Vocational Education through Innovation and Technology. *Institute of Vocational Education Southern Region 1 Journal*, 6(1), 3-8.
- Jubjit, P. (2016). *Development of Secondary School Management Strategies to Support the Enhancement of Students Characteristics for Societal Well-being*. [Master's thesis, Chulalongkorn University].
- Klaichun, P., & Trirat, P. (2021). Innovatorship Enhancement Model for Undergraduate Programs of Private Universities in Thailand. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 6(8), 236-252.
- Krejcie, R. V., & Morgan D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Munkongwattana, J. (2012). *Management of Educational Institutions for Excellence*. Bangkok: Creative Commons.
- Office of the Vocational Education Commission. (2015). *History*. Retrieved March 1, 2020, from <http://bsq2.vec.go.th>
- Sangasaeng, C., & Rojratavanit, N. (2022). A Study of Academic Management of Schools Consortium Based on the Concept of Cross-Cultural Skills Frameworks. *Journal of Modern Learning Development*, 7(7), 403-416.
- Tansakul, C., Usaho, C., & Siribanpitak, P (2017). Teacher Development to Enhance Desirable Characteristics of Primary School Students. *Journal of Education Studies Chulalongkorn University*, 45(4), 1-17.
- Tuptone, P., Sathapornwachana, S., & Charoontham, O. (2020). Study Current Conditions and Desirable Conditions of Corporate Social Responsibility Administration of Schools under Municipalities. *Valaya Alongkorn Review*, 10(1), 27-40
- Wongtienlai, K., Usaho, C., & Chaemchoy, S. (2019). A Needs Assessment of Academic Management for Nursing College under the Jurisdiction of Ministry of Defence Based on the Concept of Innovator Competencies of Nursing Students. *Royal Thai Navy Medical Journal*, 46(3), 506-521.

Development of Neuroleadership Indicators for Private School Administrators under The Office of The Private Education Commission

การพัฒนาตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

Pannaree Piromkraipak¹ Wisut Wichitputcharaporn² Achara Niyamabha³ and Suphot Koedsuwan⁴

พรรณนารี ภิรมย์ไกรภักดิ์¹ วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์² อัจฉรา นิชมาภา³ และสุพจน์ เกิดสุวรรณ⁴

^{1,2,3}Faculty of Education, Kasetsart University

⁴College of Innovation in Education, Saint John's University

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

⁴วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

*Corresponding Author, e-mail: pannaree.pi@ku.th

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the Neuroleadership conceptual framework of private school administrators; 2) identify the element and Neuroleadership indicators of private school administrators; 3) verify the structural straightness of Neuroleadership indicators for private school administrators. The sample group was multi-stage randomly chosen from private school administrators. The research tools included semi-structured interview forms, focus group discussion forms, and questionnaires. The statistics for this research were: mean, standard deviation, content analysis, and confirmatory factor analysis.

The results of the research were as follows: 1) the conceptual framework of Neuroleadership consisted of 5 attributes indicator; status, certainty, autonomy, relatedness, and fairness. 2) The components and indicators consisted of 5 attributes with 16 indicators as follows; (1) Status consisted of 4 features, (2) Certainty consisted of 3 features, (3) Autonomy consisted of 3 features, (4) Relatedness consisted of 3 features, and (5) Fairness consisted of 3 features. 3) The results of the confirmatory

inspection showed that Neuroleadership indicators of private school administrators were consistent with the empirical data by considering the value of Goodness of fit: $X^2 = 74.06$, $df = 65$, $p\text{-value} = 0.21$; Relative $X^2 = 1.14$; $GFI = .98$; $AGFI = .95$, $RMR = .01$; $SRMR = .01$, $RMSEA = .02$

Keywords: Leadership, Neuroleadership, Private School Administrators

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน 2) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน 3) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ใช้การสุ่มอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ สถานะ ความแน่นอน ความมีอิสระ ความเกี่ยวพัน และความเป็นธรรม 2) องค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด ดังนี้ (1) ด้านสถานะ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด (2) ด้านความแน่นอน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด (3) ด้านความมีอิสระ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด (4) ด้านความเกี่ยวพัน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด (5) ด้านความเป็นธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 3) ผลการตรวจสอบเชิงยืนยัน พบว่า ตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความกลมกลืน คือค่า $X^2 = 74.06$, $df = 65$, $p\text{-value} = 0.21$; Relative $X^2 = 1.14$; $GFI = .98$; $AGFI = .95$, $RMR = .01$; $SRMR = .01$, $RMSEA = .02$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

บทนำ (Introduction)

โลกในยุคปัจจุบันกำลังเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงผันผวนและความไม่แน่นอน หรือที่เรียกว่า “VUCA” (V: Volatility, U: Uncertainty, C: Complexity, A: Ambiguity) เกิดปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมสมัยใหม่ การพัฒนาเศรษฐกิจจากเดิมที่เป็นการพัฒนาโดยการขับเคลื่อนด้วยปัจจัย (Factor-driven economy) และการขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพ (Efficiency-driven economy) ปรับเปลี่ยนเป็นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven economy) เป็นยุคที่มีความพลิกผันทางเทคโนโลยี (Disruptive Technology) นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตและการทำงานอย่างต่อเนื่องและไม่สามารถคาดการณ์ได้ ดังนั้นประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมอย่างเร่งด่วน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการศึกษาในการพัฒนาทรัพยากร

มนุษย์ เพื่อที่จะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันกับนานาชาติ นอกจากนั้น กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการการศึกษา ต้องสอดคล้องและรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเพื่อเท่าทันความก้าวหน้าของโลกและการมีชีวิตในสังคมสมัยใหม่ที่มีลักษณะเป็นพลวัตและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ตลอดระยะเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมา สถาบันการศึกษาชั้นนำในต่างประเทศได้สนใจเกี่ยวกับสมองกับการเรียนรู้ โดยนำความรู้พื้นฐานทางประสาทวิทยาศาสตร์ (Neuroscience) มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง จิตใจและการศึกษา ในปีการศึกษา 2001 Harvard University ได้เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา “Mind, brain, and education (MBE)” (Tokuhamu-Espinosa, 2008) รวมถึงมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น University of Texas, University of Southern California, University of Cambridge, Stanford University, University College of London, Beijing Normal University, and Southeast University (Tokuhamu-Espinosa, 2010) ซึ่งหลักสูตรที่เปิดสอนเกี่ยวกับสมอง จิตใจ และการศึกษานั้นได้รับความนิยมทั้งในยุโรปและออสเตรเลีย สำหรับประเทศไทยเริ่มให้ความสำคัญในปีการศึกษา 2557 โดยภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้พัฒนาและเปิดทำการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสมอง จิตใจและการเรียนรู้ และต่อมาใน พ.ศ. 2562 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้ปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้ประสาทวิทยาการศึกษา เป็นฐานในการเตรียมบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการทำงานของสมองเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน (Kulnanun, 2019) นอกจากการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วแล้ว การบริหารการศึกษาก็มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่วision ที่กำหนดไว้ ซึ่งการนำความรู้ทางประสาทวิทยาศาสตร์มาใช้ในการบริหารองค์กร ทั้งในแง่ของการพัฒนาตนเอง และทำความเข้าใจบุคคลอื่น เป็นศาสตร์ที่ผสมผสานความรู้พื้นฐานของประสาทวิทยาศาสตร์กับภาวะผู้นำ และการจัดการองค์กร เรียกว่า ภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์

ภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ (Neuroleadership) ถูกกล่าวถึงโดย Ringleb and Rock (2008) ใน พ.ศ. 2551 เป็นสหวิทยาการของการเป็นผู้นำ ผสมผสานกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลไกทางระบบประสาท กระบวนการทางประสาทของมนุษย์ เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสมอง เคมีของสมอง กับจิตใจ อารมณ์ สังคม และพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นการประยุกต์ความรู้ทางประสาทวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา นำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพความเป็นผู้นำในองค์กร ทำให้ผู้นำเข้าใจสถานการณ์ในการที่จะลดภาวะภัยคุกคาม หรือเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจคนเพื่อสร้างความร่วมมือในงาน จากการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน (Molina & Collazos, 2021) และความผูกพันต่องาน (Leigh, Zwaan, & Dorrian, 2019) ส่งผลให้การบริหารองค์กรเกิดประสิทธิผล ตลอดทศวรรษที่ผ่านมา นักวิจัยได้พยายามศึกษาถึงความเชื่อมโยงของประสาทวิทยาศาสตร์ไปยังภาวะผู้นำและการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อทำความเข้าใจ อธิบายและพัฒนาความเป็นภาวะผู้นำได้ในเชิงรูปธรรมทั้งในด้านธุรกิจ การบริหารปกครอง และการศึกษา

ใน พ.ศ. 2551 Ringleb and Rock (2008) ได้นำเสนอโมเดลที่ชื่อว่า SCARF ที่สอดคล้องกับบริเวณการคุกคามและรางวัลของสมอง สามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานการณ์ที่มีคนทำงานอยู่ร่วมกัน รวมถึงสถานที่ทำงานทุกประเภท ครอบครัว กิจกรรมทางสังคมทั่วไปหรือทางการศึกษา โมเดล SCARF เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางสังคม 5 ประการ

ได้แก่ สถานะ (Status) ความแน่นอน (Certainty) ความมีอิสระในการควบคุมหรือตัดสินใจบางอย่างด้วยตนเอง (Autonomy) ความเกี่ยวข้อง (Relatedness) และความเป็นธรรม (Fairness) ซึ่งโมเดลนี้ได้รับความสนใจและนำไปต่อยอดในการศึกษาวิจัยหลายฉบับ ตลอดทศวรรษที่ผ่านมา นักวิจัยได้พยายามศึกษาถึงความเชื่อมโยงของประสาทวิทยาศาสตร์ไปยังภาวะผู้นำและการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อทำความเข้าใจ อธิบายและพัฒนาความเป็นภาวะผู้นำได้ในเชิงรูปธรรมทั้งในด้านธุรกิจ การบริหารปกครอง และการศึกษา

การจัดการศึกษาเอกชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาให้กับภาครัฐ ช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพ เป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนจะประสบความสำเร็จได้นั้นส่วนหนึ่งมาจากการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ และการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่หลายประการ ประเด็นสำคัญที่พบส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา (Kwanyuen, 2017) จากสภาพปัญหาของการดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนและการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ของโลก ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทุนมนุษย์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาภาวะผู้นำให้โรงเรียนเอกชนสามารถบริหารงานที่เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาเอกชนของประเทศไทยในยุคการจัดการศึกษาที่ซับซ้อนและความผันผวนยิ่ง อีกทั้งจากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศจนถึงปัจจุบันยังไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยใดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดโมเดล SCARF ของ Ringleb and Rock (2008) มาสังเคราะห์ประเด็นพฤติกรรมบ่งชี้ร่วมของแต่ละองค์ประกอบ จากการ

ศึกษาวิจัยของ Hamlin (2017), Kiartivich (2019), Pope (2019) และ Ahmet (2021) เป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ด้านสถานะ (Status) ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ การให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่น การให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน การยอมรับผู้อื่น และการยกย่องให้เกียรติผู้อื่น
2. ด้านความแน่นอน (Certainty) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ ความชัดเจน ความสามารถทำนายอนาคต และความมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์
3. ด้านความมีอิสระ (Autonomy) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ การให้อิสระทางความคิด การควบคุมตนเอง การให้อำนาจตัดสินใจ
4. ด้านความเกี่ยวพัน (Relatedness) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ การสร้างบรรยากาศความปลอดภัย การสร้างความไว้วางใจ และการสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น
5. ด้านความเป็นธรรม (Fairness) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ การให้ความเสมอภาคเท่าเทียม และการให้ความยุติธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) ที่มุ่งศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการแนวคิดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ และแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ 2) สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการ และหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ และ 3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เพื่อยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.87 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 โรงเรียน โดยหาความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.97

ผลการวิจัย (Research results)

ผลการศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทิวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการศึกษารอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงประสาทิวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย องค์ประกอบภาวะผู้นำ 5 ด้าน 16 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านสถานะ ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 4 ด้าน ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่น การให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน การยอมรับผู้อื่น การยกย่องให้เกียรติผู้อื่น 2) ด้านความแน่นอน ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ ความชัดเจน ความสามารถทำนายอนาคต ความมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ 3) ด้านความมีอิสระ ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การให้อิสระทางความคิด การควบคุมตนเอง การให้อำนาจตัดสินใจ 4) ด้านความเกี่ยวพัน ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างบรรยากาศความปลอดภัย การสร้างความไว้วางใจ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น 5) ด้านความเป็นธรรม ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ การให้ความเสมอภาคเท่าเทียม การให้ความยุติธรรม

2. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทิวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้ง 5 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) ด้านสถานะ พบว่า ตัวชี้วัดผู้บริหารให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีต่อผู้มาติดต่อกับโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.45$, $SD = 0.77$) และผู้บริหารจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูครูอย่างเหมาะสม ($M = 4.16$, $SD = 0.90$) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

2) ด้านความแน่นอน พบว่า ตัวชี้วัดผู้บริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาโรงเรียน และผู้บริหารกำหนดแผนงานและโครงการที่สนองต่อเป้าหมายของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.29$, $SD = 0.80$ และ $M = 4.29$, $SD = 0.82$ ตามลำดับ) และตัวชี้วัดผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงในการบริหารงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่วนพฤติกรรมผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ($M = 4.16$, $SD = 0.81$ และ $M = 4.16$, $SD = 0.80$) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

3) ด้านความมีอิสระ พบว่า ตัวชี้วัดที่ผู้บริหารแสดงวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างชัดเจน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.33$, $SD = 0.79$) และตัวชี้วัดผู้บริหารสามารถจัดการกับอารมณ์และแสดงออกอย่างเหมาะสม ($M = 11$, $SD = 97$) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

4) ด้านความเกี่ยวพัน พบว่า ตัวชี้วัดผู้บริหารรับฟังปัญหาจากทุกฝ่าย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.28$, $SD = 0.91$) และตัวชี้วัดผู้บริหารมีความสามารถช่วยเหลือครูตรงตามความต้องการ ($M = 4.07$, $SD = 0.93$) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

5) ด้านความเป็นธรรม พบว่า พฤติกรรมผู้บริหารกำหนดขอบเขตหน้าที่ภาระงานของครูแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.31$, $SD = 0.80$) และตัวชี้วัดผู้บริหารใช้วาจาสุภาพ นุ่มนวลกับครู ($M = 4.22$, $SD = 0.93$) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทิวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านสถานะ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดการยอมรับผู้อื่นกับตัวชี้วัดการยกย่องให้เกียรติผู้อื่น มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.87 และตัวชี้วัดการให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่นกับตัวชี้วัดการยกย่องให้เกียรติผู้อื่น มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.82

2) ด้านความแน่นอน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดความชัดเจนกับตัวชี้วัดความสามารถทำนายอนาคตมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.89 และตัวชี้วัดความชัดเจนกับตัวชี้วัดความมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.75

3) ด้านความมีอิสระ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดการให้อิสระทางความคิดกับตัวชี้วัดการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.87 และตัวชี้วัดการให้อิสระทางความคิดกับตัวชี้วัดการให้อำนาจตัดสินใจมีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.83

4) ด้านความเกี่ยวพัน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดการสร้างบรรยากาศความปลอดภัยกับตัวชี้วัดการสร้างควมไว้วางใจมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.92 และตัวชี้วัดการสร้างบรรยากาศความปลอดภัยกับตัวชี้วัดการสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.83

5) ด้านความเป็นธรรม พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดการให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกับตัวชี้วัดการให้ความยุติธรรมมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.89 และตัวชี้วัดการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพกับตัวชี้วัดการให้ความยุติธรรมมีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.83

3. ผลการตรวจสอบความตรงของตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทิวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.1 ค่าสถิติวัดความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทิวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลดังตารางที่ 1

3.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทิวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน พบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุดคือ การสร้างบรรยากาศความปลอดภัย โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98 รองลงมา ได้แก่ การให้อิสระทางความคิด การให้ความยุติธรรม การควบคุมตนเอง และการสร้างความไว้วางใจ ซึ่งมีค่า 0.97, 0.95, 0.95 และ 0.94 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดคือ ความชัดเจน ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87 ดังภาพที่ 1

Table 1 Goodness of fit indices of the model with empirical data of neuroleadership indicators of private school administrators.

ค่าสถิติวัดความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์	แปลผล
Chi-Square-Sig	> 0.05	74.06	ผ่านเกณฑ์
Chi-Square/Degree of Freedom (χ^2/df)	< 2.00	1.14	ผ่านเกณฑ์
Goodness of Fit (GFI)	> 0.90	0.98	ผ่านเกณฑ์
Adjust Goodness of Fit (AGFI)	> 0.90	0.95	ผ่านเกณฑ์
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	< 0.05	0.02	ผ่านเกณฑ์

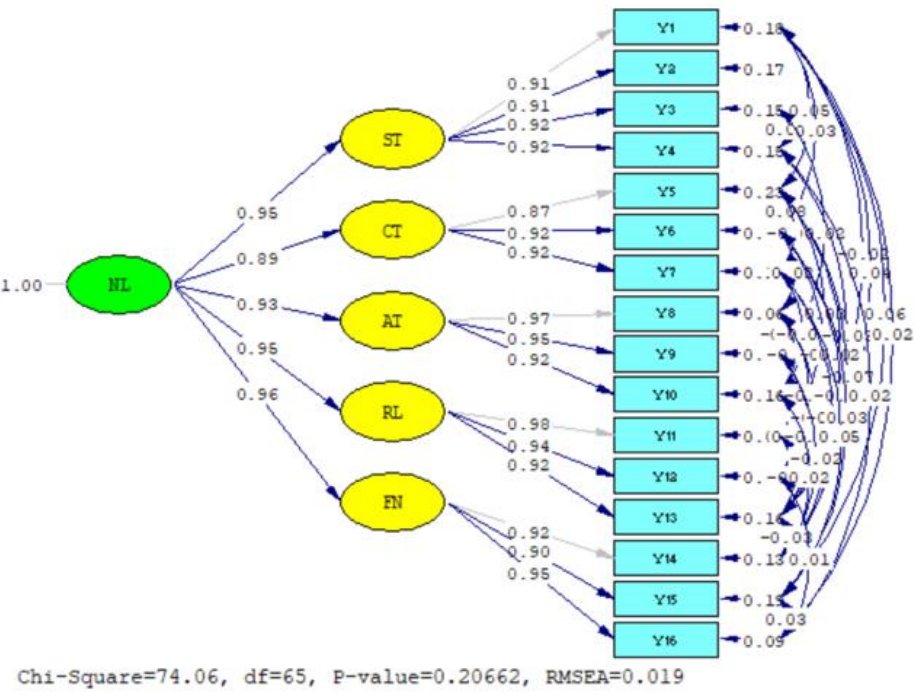

Figure 1 Model of neuroleadership indicators of private school administrators
โมเดลตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

3.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ด้านความเป็นธรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.96 รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานะ และด้านความเกี่ยวพัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และด้านความแน่นอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ 0.89

อภิปรายผล (Conclusion)

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีประเด็นที่น่าสนใจ วิจัย ดังนี้

1. ผลจากการรอบแนวคิดในการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสถานะ 2) ด้านความแน่นอน 3) ด้านความมีอิสระ 4) ด้านความเกี่ยวพัน และ 5) ด้านความเป็นธรรม และประกอบด้วย 16 ตัวชี้วัด จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า โมเดล SCARF สามารถเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ในผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยอาศัยวิธีการให้รางวัลและหลีกเลี่ยงภัยคุกคามจากการรับรู้ของสมอง ตามที่นักประสาทวิทยาศาสตร์ Gordon (2000) ได้ให้หลักการ “ลดอันตรายและให้รางวัลสูงสุด” ซึ่งเป็นหลักการจัดระเบียบของสมอง หากบุคคลได้รับการกระตุ้นอารมณ์เชิงบวกหรือการให้รางวัล จะทำให้เกิดการตอบสนองตามมา แต่ในขณะเดียวกันหากเกี่ยวข้องกับอารมณ์เชิงลบหรือการลงโทษ ก็อาจนำไปสู่การหลีกเลี่ยงการตอบสนอง (Ringleb & Rock, 2008) ซึ่งปัจจุบันได้มีการนำโมเดล SCARF ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงาน จากการศึกษาวิจัยของ Kiartivich (2018) ได้นำหลักการของประสาทวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นการบริหารที่เข้าใจเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ สังคมของมนุษย์และการทำงานของสมองไปประยุกต์ใช้กับภาวะผู้นำและการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพได้ หากอธิบายในเชิงประสาทวิทยา เมื่อมนุษย์ถูกคุกคาม ไม่ว่าจะทางร่างกายหรือจิตใจ ร่างกายจะปล่อยฮอร์โมนคอร์ติซอล (Cortisol) หรือที่เรียกว่า ฮอร์โมนความเครียด ออกสู่ร่างกาย ซึ่งจะมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์และประสิทธิภาพในการทำงาน การคิด การวางแผน การตัดสินใจและความมีเหตุผล ในทางกลับกัน หากมนุษย์รู้สึกได้รับรางวัล สมองของเราจะปล่อยสารโดปามีน (Dopamine) หรือที่เรียกว่า ฮอร์โมนแห่งความสุข จะทำให้เกิดความต้องการที่จะได้รับอีกครั้ง ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้

2. จากผลการวิจัยองค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านสถานะ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่น การให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน การยอมรับผู้อื่น และการยกย่องให้เกียรติผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91, 0.91, 0.92 และ 0.92 ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านสถานะ ได้ร้อยละ 91, 91, 92 และ 92 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดในด้านสถานะที่มีค่าถ่วงน้ำหนักมากที่สุดคือ การยอมรับผู้อื่น และการยกย่องให้เกียรติผู้อื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้นำต้องรู้จักยอมรับในความแตกต่างของแต่ละบุคคลซึ่งได้รับประสบการณ์มาต่างกัน เข้าใจในความแตกต่าง เน้นบริหารงานผ่านการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Champajorn (2018) ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้การยอมรับผู้อื่น อันเป็นหลักสำคัญในการครองตน โดยต้องรู้จักตน รู้จักคน รู้จักงาน รู้จักองค์กร นำกระบวนการบริหารมาปฏิบัติให้สำเร็จ

3. ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความแน่นอน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความชัดเจน ความสามารถทำนายอนาคต และความมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87, 0.92 และ 0.92 ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความแน่นอน ได้ร้อยละ 87, 92 และ 92 ตามลำดับ จากผลที่ได้พบว่า ความสามารถทำนายอนาคต และความมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นตัวชี้วัดในด้านความแน่นอนที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก แสดงว่าความสามารถทำนายอนาคต และความมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำในปัจจุบัน เนื่องจากผู้นำจะต้องมีบทบาทเป็น นักวางแผน เพื่อเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น (Knezevich, 1984) สอดคล้องกับทฤษฎี ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (transformational leadership) ที่ผู้นำจะมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงเรื่องค่านิยม คุณธรรม และการมองการณ์ไกลไปในอนาคต ผลการวิจัยของ Patipimpakorn (2007) เรื่องรูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิผล ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด แสดงว่า เป็นภาวะผู้นำที่มีความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมาก ดังนั้นผู้นำควรให้ความสำคัญในการคาดคะเนเหตุการณ์ ในอนาคต มองการณ์ไกล มีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดนโยบายและวางแผน เพื่อจัดการศึกษาให้เท่าทันกับการ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน นอกจากนี้ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ยังเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารควรมีเพื่อความสำเร็จ ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

4. ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความมีอิสระ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การให้อิสระทางความคิด การควบคุมตนเอง และการให้อำนาจ ตัดสินใจ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.97, 0.95 และ 0.92 ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรผันร่วมกับ องค์ประกอบตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความมีอิสระ ได้ร้อยละ 97, 95 และ 92 ตามลำดับ จากผลที่ได้พบว่า การให้อิสระทางความคิด เป็นตัวชี้วัดด้านความมีอิสระที่มีความสำคัญเป็นอันดับ แรก แสดงให้เห็นว่าการให้อิสระทางความคิดเป็นสิ่งสำคัญซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของงานวิจัยของ Wonganutraroj (2003) ที่ระบุว่าผู้บริหารควรมีทักษะในการรับฟังเป็นผู้ฟังที่ดี มีเทคนิคในการรับฟังความคิดเห็น โดยผู้บริหารต้องสร้าง บรรยากาศให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้ และวิเคราะห์พิจารณาความคิดเห็นก่อนนำไปใช้ ซึ่งจะทำให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี การที่ผู้บริหารทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีบุคลิกภาพที่ต่างกันมี พฤติกรรมเชิงรุกเพิ่มขึ้นตามระดับบุคลิกภาพและการรับรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ผ่านการให้อิสระในการทำงานจะ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การโดยรวม ทำให้มีทัศนคติที่เปิดกว้างและมีความสำนึกในหน้าที่สูง ภูมิใจในความสามารถของ ตนเอง เกิดแรงเสริมกับตนเองในการทำงาน เกิดความคาดหวังผลการทำงานของตนเอง และประเมินผลการทำงานของ ตนเอง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานทั้งต่อพนักงานและองค์การต่อไปในอนาคต (Chantawan, 2017)

5. ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความเกี่ยวพัน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การสร้างบรรยากาศความปลอดภัย การสร้างความไว้วางใจ และการ สร้างความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98, 0.94 และ 0.92 ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายความ แปรผันร่วมกับองค์ประกอบตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความเกี่ยวพัน

ได้ร้อยละ 98, 94 และ 92 ตามลำดับ ผลที่ได้พบว่า การสร้างบรรยากาศความปลอดภัย เป็นตัวชี้วัดด้านความเกี่ยวข้องที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่าการสร้างบรรยากาศความปลอดภัยเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ต่อการรับรู้หรือความรู้สึกของครูและบุคลากร เนื่องจากบรรยากาศองค์การจะเป็นความรู้สึกของการปฏิบัติงานต่อลักษณะที่มองเห็นได้ขององค์การ การสร้างบรรยากาศองค์การให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ Kiartivich (2018) ที่พบว่าบรรยากาศองค์การในภาพรวมนั้นมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองของพนักงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กร นอกจากนั้น ตัวชี้วัดการสร้างควมไว้วางใจของผู้บริหารที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความไว้วางใจในองค์กรและการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร รวมถึงความยึดมั่นผูกพันในงานยังพบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอีกด้วย (Rongklad, 2016; Phoruksa, 2018) ซึ่งองค์การสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหรือกำหนดนโยบายแนวทางในการดำเนินงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพ

6. ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในด้านความเป็นธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ การให้ความเสมอภาคเท่าเทียม และการให้ความยุติธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92, 0.90 และ 0.95 ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความเป็นธรรม ได้ร้อยละ 92, 90 และ 95 ตามลำดับ ผลที่ได้พบว่า การให้ความยุติธรรม เป็นตัวชี้วัดด้านความเป็นธรรมที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่าการให้ความยุติธรรม เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Makmeesab (2013) ที่ระบุถึงด้านความยุติธรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานด้วยระบบยุติธรรมในองค์กรของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยรักษาทั้งบุคลากรและผู้บริหารที่ดีที่ได้รับผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทำให้องค์กรสามารถดำเนินไปสู่จุดหมายได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรบริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม ให้ความสำคัญและเคารพความยุติธรรมแก่ผู้ร่วมงาน ไม่ข่มเหงรังแกผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมแก่ผู้ร่วมงาน
2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจ ยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน แสดงออกให้ผู้ร่วมงานรู้สึกว่าคุณค่ากับองค์กร ทักทาย วิธีการพูดคุย การตั้งใจฟัง รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง มอบหมายงานสำคัญให้รับผิดชอบ ให้ความสนใจกับความเป็นอยู่นอกเหนือการทำงาน คอยช่วยเหลือผู้ร่วมงานเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก รวมทั้งควรยกย่องให้เกียรติผู้อื่น โดยให้ความชื่นชมทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกาศยกย่องคุณงามความดีของผู้ร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ
3. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนต้องสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายในการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจนและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญในการระบุนกิจกรรมและวิธีการดำเนินงานสามารถเผยแพร่สื่อสารวิสัยทัศน์ให้ผู้อื่นเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการ

ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการ มอบหมายบทบาทหน้าที่ให้กับครูและบุคลากร อย่างชัดเจน สามารถตัดสินใจในสถานการณ์วิกฤติได้เป็นอย่างดี รวดเร็วบนฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทั้งสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดทิศทางและแนวทาง ปฏิบัติให้บรรลุผล สามารถวางรากฐานของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่เกิดขึ้นได้

4. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นในระดับการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาได้พัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติงาน มีทักษะในการจัดการตนเอง ให้อิสระในการวางแผนการดำเนินงาน ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานในส่วนงานต่าง ๆ ทำให้ผู้ร่วมงานรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ มีอิสระทางความคิดและการกระทำ เพื่อให้ผู้ร่วมงานรับรู้ว่าคุณมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน มีศักยภาพในการทำสิ่งต่าง ๆ มีความมั่นใจในการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้

5. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรให้ความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศทำงานที่ดีทั้งทางกายภาพ พื้นที่ปฏิบัติงาน มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ดี ให้ผู้ร่วมงานรู้สึกถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีความผ่อนคลาย รู้สึกภูมิใจในสถานที่ทำงาน มีความสุขที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในที่ทำงาน นอกจากด้านกายภาพแล้ว ความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานด้วยกันก็มีผลต่อบรรยากาศที่ดีในการทำงานผู้บริหารควรส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน สนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีม สร้างความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เหมือนคนในครอบครัว ให้ผู้ร่วมงานทุกคนรู้สึกอบอุ่นไม่โดดเดี่ยว และรับรู้ได้ว่าจะมีผู้บริหารและผู้ร่วมงานที่พร้อมคอยช่วยเหลืออยู่ นอกจากนั้น ผู้บริหารควรพิจารณาการให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่เพียงดูแลเฉพาะคนทำงานเท่านั้น แต่ควรดูแลไปถึงครอบครัวของผู้ร่วมงานด้วย เพื่อสร้างบรรยากาศความไว้วางใจ ความสุขใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรมและยุติธรรมในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. ควรศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. ควรศึกษาวิจัยอนาคตภาพการบริหารเชิงรุกของโรงเรียนเอกชนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
4. ควรศึกษาวิจัยกลยุทธ์การบริหารแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
5. ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคในการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

References

- Ahmet, G. (2021). Neuroleadership: A Conceptual Analysis and Educational Implications. *International Journal of Education in Mathematics Science and Technology*, 9(1), 63-82.
- Champajorn, A. (2018). Behaviour of School Administrators. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 3(2), 47-61.
- Chantawan, A. (2017). The Influences of Job Autonomy-Openness to Experience Personality and Conscientiousness Personality-Perceived Self-Efficacy on Effectiveness of Academic Performance. *Electronic Journal of Open and Distance Innovative Learning*, 7(1), 104-123.
- Gordon, E. (2000). *Integrative Neuroscience: Bringing Together Biological, Psychological and Clinical Models of the Human Brain*. Harwood Academic Publishers.
- Hamlin, C. R. (2017). *Neuroscientific Strategies for Managing Stress Related to Pervasive Change in Public Education*. Retrieved April 23, 2022, from https://ursa.mercer.edu/bitstream/handle/10898/5063/Hamlin_mercer_1160E_10039.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Kiartivich, S. (2018). Perception of Organizational Climate and Self-Development of Private Employees in Bangkok. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(3), 208-219.
- Kiartivich, S. (2019). NeuroLeadership: Applying Neuroscience to Leadership and New Public Management. *Journal of Politics, Administration and Law*, 13(1), 237-250.
- Knezevich, S. J. (1984). *Administration of Public Education* (4th ed.). New York: harper and Raw.
- Kwanyuen, P. (2017). *The Desirable Characteristics of School Private Administrators as Attitudes by Teacher of Private School in Sattahip Chonburi*. [Master's thesis, Burapha University]. [In Thai]
- Kulnanun, T. (2019). Neuroeducation: Current Human Capital Development for the Future. *Karupibul Journal*, 6(2), 169-183.
- Leigh, A., Zwaan, R. V., & Dorrian, A. (2019). The Role of Neuroleadership in Work Engage ment. *SA Journal of Human Resource Management* 17.
- Makmeesab, A. (2013). *Code of Ethics for School Administrator*. [Doctoral dissertation, Silpakorn University]. [In Thai]
- Molina Carrasco, Z. C., & Collazos Alarcon, M.A. (2021). *Quality in the Management Processes of Educational Institutions from the Neuro-Leadership*. *Revista Iberoamericana de educacion*.
- Patipimpakorn, P. (2007). *Leadership Style and Effectiveness of Administrater of Basic Education Private Schools*. [Doctoral dissertation, Silpakorn University]. [In Thai]
- Phoruksa, P. (2018). Trust in Supervisor, Work Engagement, Organizational Citizenship Behavior and Job Performance of Professional Nurses in the Private Hospital. *J. of Soc Sci & Hum*, 44(2), 249-273.

- Pope, S. N. (2019). *A Systematic Literature Review of School Leadership Intelligences for the Development of Neuro-Educational Leadership*. [Master's thesis, University of New England].
- Ringleb, H., & Rock, D. (2008). Chapter 1: The Emerging Field of Neuro-Leadership. pp. 1-29. In D. Rock and A. H. Ringleb (Eds.), *Handbook of Neuroleadership*. CreateSpace, Scotts Valley, CA.
- Rongklad, W. (2016). *The Relationships Among Organizational Trust, Perceived Organizational Support and Organizational Citizenship Behavior of Employees in a Beverage and Food Company*. [Master's thesis, Thammasat University]. [In Thai]
- Tokuhamma-Espinosa, T. (2008). *The Scientifically Substantiated Art of Teaching: A Study in the Development of Standards in the New Academic Field of Neuroeducation. (Mind, Brain, and Education Science)*. [Doctoral dissertation, Capella University, Minnesota].
- Tokuhamma-Espinosa, T. (2010). *Mind, Brain, and Education Science a Comprehensive Guide to the New Brain-Based Teaching*. New York: W. W. Norton & Company.
- Wonganutraroj, P. (2003). *Academic Administration*. Bangkok: Text and Journal Publication.

**The Factor Analysis of Digital Competency of School
Administrator in Phitsanulok Province Secondary Schools**
**การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก**

Sunantana Kusolprasert¹ and Sathiraporn Chaowachai²

สุนันทนา กุศลประเสริฐ¹ และสถิรพร เชาวนชัย²

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

*Corresponding Author, e-mail: sunantanak64@nu.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to analyze the digital competency components of school administrators in Phitsanulok Province secondary schools. The sample groups used in this research were school administrators and teachers in Phitsanulok province, the academic year 2022, totaling 345 people. Classified as school administrators, 88 people were obtained by purposive selection and teachers, 257 people were obtained by stratified random sampling according to the proportion of teachers in each inter-campus of Phitsanulok secondary schools. The tool used to collect data was a questionnaire. The statistics used in the data analysis were Exploratory Factor Analysis (EFA) by using the Principal Component Analysis (PCA) and Orthogonal Rotation by Varimax Rotation.

The research results found that the components of digital competency of school administrators in Phitsanulok Province secondary schools consisted of 6 components:

- 1) Creation of digital innovation had a factor loading between 0.559-0.847;
- 2) Communication and creating digital networks for learning had a factor loading between 0.651-0.810;
- 3) Critical digital literacy had a factor loading between 0.711-0.859;

4) Educational institute development to facilitate digital organization had a factor loading between 0.503-0.809;

5) Ability to the use of digital technology had a factor loading between 0.547-0.770; and

6) Ethics and safety in digital use had a factor loading between 0.534-0.832. It was possible to explain the digital competency components of school administrators in Phitsanulok Province secondary schools at 72.60 percent.

Keywords: The Factor Analysis, Digital Competency, School Administrators

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 345 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และครู จำนวน 257 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในแต่ละสหวิทยาเขตของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบหลักหลังหมุนแกนแบบมูมฮากด้วยวิธีแวกซ์แมกซ์

ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกพบว่ามี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.559-0.847 2) การสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.651-0.810 3) การรู้ดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.711-0.859 4) การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเป็นองค์กรดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.503-0.809 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.547-0.770 และ 6) จรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.534-0.832 สามารถอธิบายองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ได้ร้อยละ 72.60

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ สมรรถนะดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ (Introduction)

จากการที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล ที่ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดและจัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ดังปรากฏในยุทธศาสตร์ที่ 5 โดยมีสาระสำคัญคือ การพัฒนากำลังคนให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจ

และสังคมดิจิทัล ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ ทั้งบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ และพัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีดิจิทัล ให้สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปพัฒนาภารกิจตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าจากสารสนเทศขององค์กร (Office of the National Digital Economy and Society Commission, 2019)

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคนี้ ที่สภาพแวดล้อมภายนอกได้เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก (Chaemchoy, 2017) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และจำเป็นต้องมีทักษะและสมรรถนะใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ตนเอง จะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน (Wiriyan, 2007) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนมีสมรรถนะดิจิทัล เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ มีความทันสมัย และเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

สมรรถนะดิจิทัลเป็น 1 ใน 8 สมรรถนะหลักที่ประชาชนทุกคนควรได้รับการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสังคม ให้สามารถใช้ประโยชน์จากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนสังคมแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสมรรถนะดิจิทัลเป็นทักษะที่มีความต้องการในทุกภาคส่วนและทุกสาขาอาชีพ (European Union, 2006) โดยจะเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร การใช้งาน รวมไปถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในกลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา เป้าหมายข้อที่ 1 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา (The Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok Uttaradit, 2022) แสดงว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ต้องการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย และการที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ รวมถึงสมรรถนะดิจิทัล และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่สอดคล้องเหมาะสมกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของครูและบุคลากรทางศึกษา (Muangklum, 2019) เท่านั้น แต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงมีน้อยมาก ซึ่งสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต้องศึกษาวิจัย เพื่อให้มีสมรรถนะที่เพียงพอในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับกระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลที่เหมาะสมกับผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะทำการสังเคราะห์ความรู้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ทำให้ได้องค์ประกอบที่จะสามารถพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผน

หรือสร้างเกณฑ์ประเมินการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสมรรถนะดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีการพัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ และเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ากับยุคดิจิทัล นำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัล จำนวน 12 แหล่ง ตามแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการ ดังนี้ Ferrari (2013), Stephanie, Riina, and Yves (2016), Ketia Kellen, da Silva, and Patricia (2017), Mannila et al. (2018), Sirisak (2016), Office of the Higher Education Commission (OHEC) (2018), Child and Youth Media Institute (2018), The Office of the Civil Service Commission (OCSC) (2019), Office of the National Digital Economy and Society Commission (2019), Muangkhum (2019), Somchob (2020), Nuansri and Pantuworakul (2021) แล้วทำการสังเคราะห์ออกมาเป็นพฤติกรรมได้ทั้งหมด 52 พฤติกรรม

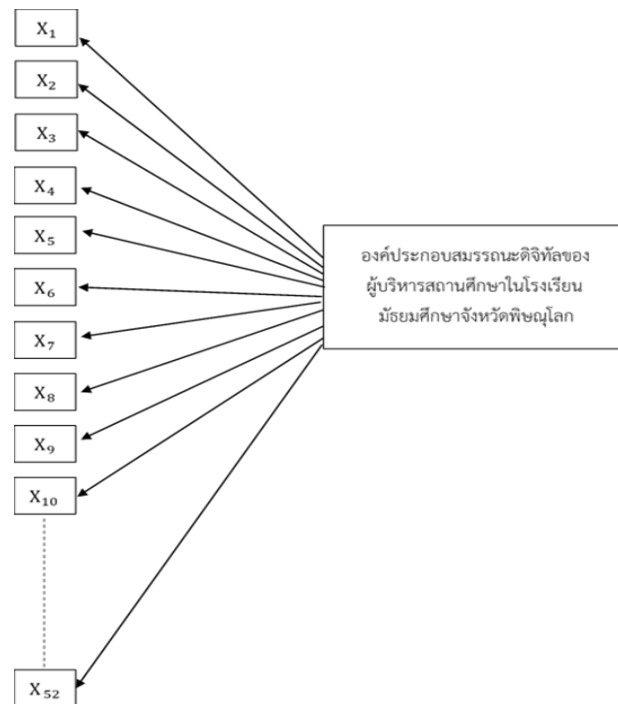

Figure 1 Conceptual framework

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และครู จำนวน 1,411 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,499 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 345 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) และครู จำนวน 257 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูในแต่ละสหวิทยาเขต

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและกลุ่มสหวิทยาเขตของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และตอนที่ 2 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 52 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัล เพื่อให้ได้กรอบแนวคิด พฤติกรรมที่เป็นตัวแปรและโครงสร้างของตัวแปร โดยพยายามตีความจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นการกระทำ เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ และได้ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 ข้อ แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 จำนวน 52 ข้อ และนำไปทดลองใช้ พบว่าค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการกรอกแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) ได้รับผลการตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis)

1. การวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) ผู้วิจัยจะพิจารณาจากค่า KMO มีค่ามาก (เข้าสู่อันดับหนึ่ง) และค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า Significance น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าเทคนิค Factor analysis เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่ (Vanichbuncha, 2021)

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal component analysis) หลังหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax rotation) ผู้วิจัยพิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ คือ องค์ประกอบที่สำคัญนั้นต้องมีค่าไอเกน (Eigenvalues) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และมีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 4 ตัวแปรขึ้นไป โดยในแต่ละตัวแปร (Factor Loading) ต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3. การตั้งชื่อองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยตั้งชื่อองค์ประกอบจากพฤติกรรมที่ปรากฏเด่นชัดของตัวแปร

ผลการวิจัย (Research results)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ขององค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

1. การวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.844 แสดงว่าข้อมูลที่น่าวิเคราะห์นี้เหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ และค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 25,685 ($\text{Sig} \leq .000$) แสดงถึงตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal component analysis) หมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax rotation) แสดงดังตารางที่ 1

Table 1 shows Eigenvalues Percentage of Variance Accumulative Percentage of Variance for each component.

แสดงค่าความแปรปรวนของตัวแปร ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวนของแต่ละองค์ประกอบ

component	Eigenvalues	Percentage of Variance	Accumulative Percentage of Variance	number of variables in the composition
1	23.24	44.68	44.68	11
2	4.34	8.35	53.03	8
3	3.08	5.93	58.96	6
4	2.64	5.08	64.04	6
5	2.26	4.34	68.38	6
6	2.19	4.21	72.60	5

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) มากกว่า 1 ขึ้นไป อยู่ที่ 6 ค่า แสดงว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จัดเป็น 6 องค์ประกอบ ดังนั้นจึงได้จำนวนองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ สามารถอธิบายองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกได้ร้อยละ 72.60

3. ผลการตั้งชื่อองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

องค์ประกอบที่ 1 การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานดิจิทัล และการแก้ปัญหา เช่น ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาทางเทคนิคเบื้องต้นได้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.847 ผู้บริหารสามารถออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานดิจิทัลได้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.834 ผู้บริหารสามารถสร้างสื่อสารสนเทศ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชันได้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.821

องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ผู้บริหารเข้าร่วมประชุมด้านดิจิทัลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.810 ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การประชุมผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (Video conferencing) และการเข้าร่วมสัมมนาผ่านเว็บไซต์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.786

องค์ประกอบที่ 3 การรู้ดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ความสามารถในการวิเคราะห์ ประเมิน และคัดเลือกสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม เช่น ผู้บริหารสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.859 ผู้บริหารสามารถคัดเลือกสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงเนื้อหา ระยะเวลา ความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.753

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเป็นองค์กรดิจิทัล ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน รวมไปถึงการตระหนักถึงบทบาทของตนเองในฐานะพลเมืองดิจิทัล เช่น ผู้บริหารส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.809 ผู้บริหารส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.778

องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ผู้บริหารสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานสำหรับการทำงาน ได้แก่ Word, Excel, PowerPoint ได้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.770 ผู้บริหารสามารถใช้โปรแกรมสนทนา (Instant messaging) ในการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ Line, Facebook Message ได้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.770 ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์, โทรศัพท์, แท็บเล็ต และสื่อออนไลน์ ที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.685

องค์ประกอบที่ 6 จรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่อง ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการปฏิบัติตามกฎหมายดิจิทัล เช่น ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น โดยที่ไม่ละเมิดสิทธิหรือทำ

ให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.832 ผู้บริหารตระหนักถึงประเด็นความปลอดภัยออนไลน์ รวมถึงการปกป้องข้อมูลและภาพลักษณ์ส่วนตนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.808 ผู้บริหารระมัดระวังและไตร่ตรองในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น และในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ทางออนไลน์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.539

อภิปรายผล (Conclusion)

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชัน พร้อมทั้งนำผลงานที่สร้างขึ้นนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัล สามารถตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมได้อย่างชาญฉลาด สามารถระบุปัญหาทางเทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล และแก้ไขปัญหาเหล่านั้นเบื้องต้นได้ สามารถปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและระบบการบริหารการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันนวัตกรรมกลายเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและคุณภาพของบุคลากรและสถานศึกษา การสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการสร้างและใช้สื่อในรูปแบบดิจิทัลภายในสถานศึกษามากขึ้น เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานวัตกรรม และให้รางวัลกับผู้ที่มีความสำเร็จในด้านนวัตกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Pakotang (2018) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีข้อคิดเห็นว่า หนึ่งในทักษะที่ผู้บริหารต้องมีในยุคดิจิทัล คือ ความสามารถในการสร้างและนวัตกรรม (Create and innovate) จากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล จึงเป็นเรื่องง่ายมากขึ้นที่ทำให้สามารถที่จะสร้างนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานได้ดีมากขึ้น เพราะเป็นทักษะที่สามารถหยิบเอาสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งจากภายในองค์กรและภายนอกมาสร้างนวัตกรรมและสิ่งใหม่ได้ และสอดคล้องกับ Muangklum (2019) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี กล่าวถึงองค์ประกอบความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ว่าผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างคุณค่าแก่งานปัจจุบัน และเพื่อสร้างงานใหม่ให้แก่สถานศึกษา ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสร้างนวัตกรรม พร้อมทั้งเข้าร่วมอบรมเพื่อสร้างเสริมทักษะด้านดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ

2. องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ รวมถึงแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม ร่วมประชุมด้านดิจิทัลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้

บุคลากรนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารและสร้างเครือข่ายผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เพราะจะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ สร้างพันธกิจสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน และช่วยให้การดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Pakotang (2018) ได้กล่าวถึง การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัลของสถานศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ สามารถช่วยให้การสื่อสารข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา การสื่อสารระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ Saenglun and Ruangsuwan (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 กล่าวถึงภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางดิจิทัลว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ และจัดทำข้อตกลงร่วมกันของสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานในรูปแบบออนไลน์ที่หลากหลาย เนื่องจากการกำหนดนโยบายและการทำข้อตกลงร่วมกันของแต่ละฝ่ายในการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือบุคลากรได้มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ พร้อมทั้งเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นที่นำมาใช้เพื่อการสร้างเครือข่ายในรูปแบบต่าง ๆ

3. องค์ประกอบที่ 3 การรู้ดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารในการเข้าถึง สืบค้น และส่งต่อข้อมูลให้กับผู้อื่นได้อย่างปลอดภัย สามารถวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงของสื่อและสารสนเทศที่หลากหลาย รวมไปถึงประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและคัดเลือกสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล เทคโนโลยี และนวัตกรรม ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นข้อมูลที่มีความแม่นยำและเชื่อถือได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสามารถค้นหา ประเมิน และคัดเลือกสารสนเทศจากสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับลักษณะงานและการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Wongkijrungruang and Jittaroek (2017) เสนอว่า โลกดิจิทัลเป็นโลกที่ท่วมทับด้วยสารสนเทศจำนวนมาก จนบางทีไม่สามารถจัดการและอาจเชื่อข้อมูลบางอย่างโดยไม่พินิจพิจารณาให้รอบคอบ ความรู้ด้านสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจัดการและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรเข้าถึงข้อมูลได้อย่างทันท่วงที เข้าใจวิธีการเลือกใช้คำค้นหาหรือใช้กลยุทธ์การค้นหาอันหลากหลาย และรู้จักแหล่งข้อมูลที่ดี รู้เท่าทันว่าเนื้อหาที่พบในโลกออนไลน์ไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด และสามารถประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ และสอดคล้องกับ Suttagarn and Chaowachai (2022) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัลว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถในการประเมินข้อมูลดิจิทัลสู่การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลดิจิทัลเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถในการประเมินข้อมูลดิจิทัลอย่างครอบคลุมและเหมาะสม

4. องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเป็นองค์กรดิจิทัล เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารในการตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อ สารสนเทศเพื่อแสดงออกในฐานะพลเมืองดิจิทัล ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งในการขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับแนวคิดของ International Society for Technology in Education: ISTE (2009) ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรคัลวัดในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร 3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ 4) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์กร โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล และสอดคล้องกับ Sanpek and Chaowachai (2022) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 กล่าวถึงองค์ประกอบด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ว่า การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มีความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคปัจจุบันที่เป็นยุคดิจิทัล เพราะผู้บริหารมีความสำคัญในฐานะที่เป็นผู้นำองค์กรจะต้องเป็นผู้นำทางในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลด้วยแล้วจึงต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5. องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารในการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร และการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยมีความรู้เกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรมพื้นฐานในคอมพิวเตอร์ สื่อดิจิทัล รวมถึงการติดต่อสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงตระหนักว่าจำเป็นต้องเป็นผู้นำในการใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว เชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี (Digital native) สามารถจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพ ออกแบบสถานที่ทำงานเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างพลัง

อำนาจด้วยเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ สอดคล้องกับ Sangkhwan (2017) ที่ได้นำเสนอไว้ว่า ผู้นำเชิงเทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสนใจ และความสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง เล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายการทำงาน สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยี และมีส่วนร่วมในการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการศึกษา มีความสามารถในการบริหารสู่ความเป็นสากลมากขึ้น และสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ และสอดคล้องกับ Khantong and Boobpha (2021) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต และสื่อออนไลน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการปฏิบัติงานร่วมกันของคนในองค์กร

6. องค์ประกอบที่ 6 จรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารในการปฏิบัติตามกฎหมาย และหลักปฏิบัติที่ดีด้านดิจิทัล โดยตระหนักถึงประเด็นความปลอดภัยออนไลน์ รั้วรั้ววังและไต่ตรงตรงในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นด้วยการไม่ละเมิดสิทธิหรือทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย มีการอ้างอิงหรือให้เครดิตแก่ผู้ผลิตหรือผู้ที่เป็นเจ้าของทุกครั้งก่อนนำสื่อหรือเทคโนโลยีนั้น ๆ มาใช้งาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นผ่านช่องทางดิจิทัล ซึ่งจะต้องมีความรอบคอบและปลอดภัย และมีจรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้าใจสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของผู้อื่น รวมถึงให้เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึงและการใช้งานเทคโนโลยีสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงประเด็นทางสังคม จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสำหรับครู บุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Sangpho, Chanthiwasarakit, and Udeeram (2017) กล่าวว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล และสอดคล้องกับ Muangklum (2019) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี กล่าวถึงองค์ประกอบความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายเทคโนโลยีดิจิทัลว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมป้องกันและต่อต้านการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยต่อการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลในสถานศึกษาเพื่อการจัดเก็บข้อมูล และการทำงานในด้านต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ก่อนเชื่อและนำไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล การสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ การรู้ดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเป็นองค์กรดิจิทัล ความสามารถในการใช้

เทคโนโลยีดิจิทัล และจรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ควรนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ควรนำเอาผลการวิจัยทั้ง 6 องค์ประกอบไปเป็น
ข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานในการสร้างเกณฑ์ประเมินการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา
ผู้บริหารในสังกัดให้มีสมรรถนะดิจิทัลสำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเอาผลการวิจัยทั้ง 6 องค์ประกอบ ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มี
สมรรถนะดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ให้สถานศึกษามีคุณภาพตาม
มาตรฐานการศึกษาชาติ ด้วยการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรม และการสัมมนา ซึ่งจะนำไปสู่การบริหาร
สถานศึกษาที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

References

- Chaemchoy, S. (2017). *School management in digital era*. Phitsanulok: Phitsanulok dot com. [In Thai]
- Child and Youth Media Institute. (2018). *Indicators of media, information and digital literacy at the personal level to promote democratic citizenship*. Bangkok: Child and Youth Media Institute. [In Thai]
- European Union. (2006). *Recommendation of the European Union and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006/962/EC)*. Retrieved April 16, 2022, from <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF>
- Ferrari, A. (2013). *DIGCOMP: A framework for developing and understanding digital competence in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2009). *National Educational Technology Standard for Administrators*. Retrieved April 22, 2022, from https://id.iste.org/docs/pdfs/20-14_ISTE_Standards-A_PDF.pdf
- Ketia Kellen, A., da Silva, & Patricia, A. (2017). *DIGITAL COMPETENCE MODEL OF DISTANCE LEARNING STUDENTS*. 14th International Conference on Cognition and Exploratory Learning in Digital Age (CELDA 2017).
- Khantong, N., & Boobpha, S. (2021). Digital Skills of School Administrators Affecting Work Motivation of Teachers Under Nongkhai Secondary Educational Service Area Office. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4), 148-163. [In Thai]
- Mannila, L., Nordén, L.-Å., & Pears, A. (2018). *Digital competence, teacher self-efficacy and training needs. Paper presented at the Proceedings of the 2018 ACM Conference on International Computing Education Research*.
- Muangklum, S. (2019). *The factor analysis of The Digital Capability of Teachers and Educational Personnels in Saraburi Province*. [Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi]. [In Thai]
- Nuansri, M., & Pantuworakul, K. (2021). A Confirmatory Factor Analysis of Digital Competency for Student Teachers of Rajabhat University. *Journal of Education Studies*, 49(4), 10-11. [In Thai]
- Office of the Higher Education Commission (OHEC). (2018). *National Higher Education Qualifications Framework Practice Guidelines on Digital Competencies for Undergraduate Qualifications. Official letter no. STH0506(1)/W2086*. Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. [In Thai]

- Office of the National Digital Economy and Society Commission. (2019). *Digital Competency Framework for Thai Citizens*. Bangkok: Office of the National Digital Economy and Society Commission. [In Thai]
- Pakotang, J. (2018). *Digital Leadership For professional school administrators*. Ubon Ratchathani: Siritham Offset. [In Thai]
- Saenglun, P., & Ruangsuwan, C. (2021). The development guidelines of digital leadership for school administrators Under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. *Journal of Educational Administration and Leadership, Sakonnakhon Rajabhat University*, 11(41), 182. [In Thai]
- Sangkhwan, S. (2017). *The relationship between technological leadership characteristics and the academic administration of the educational institution administrators under the supervision of Lopburi primary educational service area office 2*. [Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi]. [In Thai]
- Sangpho, Chanthiwasarakit, & Udeeram. (2017). *Leadership in Management in the Digital Age: IT and IT-related organizations in Bangkok and its vicinity*. Bangkok: College of Innovation, Thammasat University. [In Thai]
- Sanpek, S., & Chaowachai, S. (2022). Instructional Leadership in Digital Age of School Under Phrae Primary Educational Service Area Office 2. *College of Asian Scholars Journal*, 12(3), 105. [In Thai]
- Sirisak, K. (2016). *Curriculum research on teacher education program for developing Digital Competence enhancement guidance*. [Master's thesis, Chulalongkorn University]. [In Thai]
- Somchob, K. (2020). *The Study of Digital literacy Components of Supporting Staff in Khon Kaen University, Nongkhai campus. The 21st National Graduate Studies Research Conference (Online). at Pote Sarasin Building, Khon Kaen University, 700-708*. Retrieved April 25, 2022, from <https://app.gs.kku.ac.th/images/img/support/grc2020/pdfabstracts/HMP5.pdf> [In Thai]
- Stephanie, C., Riina, V., & Yves, P. (2016). *DigComp 2.1: The digital competence framework for citizens with eight proficiency levels and examples of use*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Suttagarn, A., & Chaowachai, S. (2022). Proposed Guidelines Development of Digital Literacy for School Administrator under The Secondary Educational Service Area Office Nan. *Educational Management and Innovation Journal*, 5(3), 82. [In Thai]
- The Office of the Civil Service Commission (OCSC). (2019). *Digital skills needed for civil servants and government personnel to transform into digital government (1st Revised Edition)*. Bangkok: The Office of the Civil Service Commission (OCSC). [In Thai]
- The Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok Uttaradit. (2022). *Action Plan for Fiscal Year 2022*. [In Thai]

Vanichbuncha, K. (2021). *Advanced Statistical Analysis with SPSS for Windows*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]

Wiriyapan, T. (2007). *Executive skills* (2nd ed.). Bangkok: G.P.CYBERPRINT. [In Thai]

Wongkijrungruang, W., & Jittaroek, A. (2017). *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Retrieved September 30, 2022, from <https://thaidigizen.com>. [In Thai]

The Challenge and Pedagogical Approach in Entrepreneurial Education in Thai Universities Group 1 and Group 2

ความท้าทายและการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

Mullika Sungsanit¹ Sukumarl Koednok² Bongse Varavuddhi Muenyuddhi³ and Pattarapong Jaiboonlue⁴

มัลลิกา สังข์สนธิ¹ สุขุมล เกิดนอ² พงศ์วรารุทฒิ หมื่นยุดธิ³ และภัทรพงศ์ ไญบุญลือ⁴

¹Institute of Management Technology, Suranaree University of Technology

²Faculty of Business Administration, Vongchavalitkul University

³Institute of Digital Arts and Science, Suranaree University of Technology

⁴Center of Excellent for Entrepreneurship, Suranaree University of Technology

¹สำนักวิชาเทคโนโลยีการจัดการ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

²คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

³สำนักวิชาศาสตร์และศิลป์ดิจิทัล, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

⁴ศูนย์ความเป็นเลิศด้านความเป็นผู้ประกอบการ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

*Corresponding Author, e-mail: sukumarl_koe@vu.ac.th

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the objectives and teaching approaches related to entrepreneurship and 2) to investigate the problems, obstacles, and challenges of teaching entrepreneurship to promote entrepreneurial skills for students in the context of university teaching in Thailand. The study involved 28 instructors affiliated with Thai universities ranked in the 1st and 2nd group, with 14 instructors from each group constituting 50 % of the universities in each group. The findings indicated that 71.43 % of the instructors aimed to encourage students to apply entrepreneurial skills (Education through Entrepreneurship). The teaching approach was found to promote students' ability to use entrepreneurial skills and learn how to create value for others. Additionally, the study identified the instructors' perspectives on the problems, obstacles, and challenges of teaching entrepreneurship. The challenges encompassed various dimensions such as university-level policies,

instructor perspectives, understanding the importance of entrepreneurial skills, and designing a curriculum that fosters a sustainable entrepreneurial mindset and lifestyle for students.

Keywords: Entrepreneurship Education, Entrepreneurship Pedagogy, Value Creation, Entrepreneurship, Intrapreneurship

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวัตถุประสงค์และรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ และ 2) ศึกษาปัญหาและความท้าทายของการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ เพื่อส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษา ในบริบทของการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 โดยการศึกษาในครั้งนี้มีอาจารย์ผู้สอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 28 ท่าน จากมหาวิทยาลัยในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 จำนวนกลุ่มละ 14 ท่าน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 ของมหาวิทยาลัยในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 โดยจากผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการ ร้อยละ 71.43 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนนำทักษะของผู้ประกอบการไปประยุกต์ใช้ (Education through entrepreneurship) ซึ่งพบว่ารูปแบบและแนวทางการเรียนการสอน (Pedagogical approach) เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้วิธีการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้อื่นและนำทักษะของผู้ประกอบการไปประยุกต์ใช้ ซึ่งรูปแบบและแนวทางการเรียนการสอนดังกล่าวสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน และจากการศึกษาความเห็นของอาจารย์ผู้สอนถึงปัญหา อุปสรรค และความท้าทายของการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการพบว่าผู้สอนยังคงมีปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในมิติต่าง ๆ เช่น นโยบายระดับมหาวิทยาลัย มิติของตัวอาจารย์ผู้สอน มิติการสร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และมิติด้านความท้าทายสำหรับการออกแบบหลักสูตรการสอนความเป็นผู้ประกอบการ

คำสำคัญ : การศึกษาด้านผู้ประกอบการ แนวทางการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ การสร้างคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้ประกอบการในองค์กร

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันพบว่า การเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการหลังจากจบการศึกษา (Pittaway & Cope, 2007) ซึ่งสามารถเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) สามารถประกอบกิจการเป็นของตนเอง และมีความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) หรืออีกนัยหนึ่งผู้เรียนสามารถทำงานในสายงานของผู้เรียน (Intrapreneur) โดยผู้เรียนมีคุณลักษณะและพฤติกรรมแบบผู้ประกอบการในการประกอบอาชีพในสายงานของตน (Intrapreneurship) ได้เช่นกัน (Baruah & Ward, 2014; Rahman, Hasibuan, Syah, Sagala, & Prayogo, 2022) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และรูปแบบการเรียนการสอนของผู้สอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนหลังจากจบการศึกษาเพื่อไปเป็นผู้ประกอบการ หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะของผู้ประกอบการและนำทักษะของผู้ประกอบการไปประยุกต์ใช้ หรือให้ผู้เรียน

ได้ตระหนักและเข้าใจความเป็นผู้ประกอบการ (Lackéus, 2015; Scott, Penaluna, & Thompson, 2016) ซึ่งมีรูปแบบการเรียนการสอน หลักสูตร และวิธีการเรียนการสอนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สอน (Falkäng & Alberti, 2000; Hoppe, Westerberg, & Leffler, 2017) ดังนั้นการออกแบบหลักสูตร รูปแบบ และเนื้อหาของการเรียนการสอนจำเป็นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Hoppe et al., 2017) และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน (Gavigan et al., 2022) นอกจากนี้ การเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ประกอบการ เพื่อส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการให้แก่ผู้เรียนพบว่าคงมีปัญหา อุปสรรค และความท้าทาย เนื่องจากการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างกันไปจากการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม (Gibb, 2011; Lackéus, 2015) ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการ และวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน และศึกษาปัญหา อุปสรรค และความท้าทายของการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ เพื่อส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษาในบริบทของการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และเป็นการส่งเสริมจัดทำนโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะด้านผู้ประกอบการของผู้เรียนต่อไป

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาด้านผู้ประกอบการ (Entrepreneurial education)

ปัจจุบันมีรูปแบบการเรียนการสอนที่มีความคล้ายคลึงกันกับการเรียนการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ เช่น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) (Tan & Ng, 2006) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based learning) (Jones & English, 2004) การเรียนรู้โดยการบริการสังคม (Service-learning) (Desplaces, Wergeles, & McGuigan, 2009) แต่อย่างไรก็ตาม มีความคล้ายคลึงและมีความแตกต่างระหว่างการเรียนการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการและรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยทุกรูปแบบการศึกษามีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของการเน้นที่ปัญหา การลงมือทำจริง และมีการทำงานร่วมกัน (ยกเว้น Service-learning) แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาด้านผู้ประกอบการ (Entrepreneurial education) มีความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์จากรูปแบบวิธีการเรียนการสอนอื่น ๆ โดยการศึกษาด้านผู้ประกอบการเป็นหนึ่งในวิธีการเรียนการสอนที่นอกจากผู้เรียนได้เน้นที่ปัญหา (Problem) ยังส่งเสริมและเน้นให้ผู้เรียนได้มองหาโอกาส (Opportunity) เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างบางสิ่ง (Artifact creation) โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ ๆ หรือนวัตกรรม (Newness/innovativeness) และนำไปทดลองซ้ำกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Iterative experiment) เพื่อให้เกิดการสร้างคุณค่า (Value creation) ให้แก่ผู้อื่น ผู้มีส่วนร่วม หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 2.1 จากความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ของรูปแบบการศึกษาด้านผู้ประกอบการที่แตกต่างจากรูปแบบอื่น ๆ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นแรงจูงใจ (Motivation) ผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม และการเรียนรู้เชิงลึก มากกว่ารูปแบบวิธีการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกัน

Table 1 Comparison of pedagogical approaches between Entrepreneurial education and similarity stated entrepreneurial education approach.

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนการสอนที่มีลักษณะคล้ายกับการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ

Major focus on...	Entrepreneurial education	Problem-based learning	Project-based learning	Service-learning
...problems	✓	✓	✓	✓
...opportunities	✓			
...authenticity	✓	✓	✓	✓
...artifact creation	✓		✓	
...iterative experimentation	✓			
...real world (inter-) action	✓			✓
...value creation to external stakeholders	✓			✓
...team-work	✓	✓	✓	
...work across extended periods of time	✓		✓	✓
...newness/ innovativeness	✓			
...risk of failure	✓			

หมายเหตุ : ดัดแปลงมาจาก Lackeus (2015)

ปัจจุบันมีความหลากหลายของการศึกษาด้านผู้ประกอบการ นำไปสู่ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในวัตถุประสงค์ของการศึกษา การออกแบบหลักสูตร รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ เนื่องจากนิยามที่มีความหลากหลายของการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ โดย Erkkilä (2000) ได้แบ่งการศึกษาด้านผู้ประกอบการ (Entrepreneurial education) แบ่งออกเป็น 2 มุมมอง 1) มุมมองด้านการสร้างธุรกิจ (start-up perspective) โดยในมุมมองนี้เน้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก เกิดการรับรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ และสามารถเริ่มต้นสร้างธุรกิจ (Venture creation) เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการประกอบอาชีพหลังจากจบการศึกษา และ 2) มุมมองด้านการดำเนินการธุรกิจ (Enterprising perspective) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีลักษณะ แนวคิด และวิธีการคิดแบบผู้ประกอบการ ดังนั้นจึงสามารถแบ่งวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้ออกเป็น 4 รูปแบบ 1) การศึกษาเกี่ยวกับ (about) ผู้ประกอบการ 2) การศึกษาใน (in) การประกอบการ 3) การศึกษาเพื่อ (for) เป็นผู้ประกอบการ และ 4) การศึกษาผ่าน (through) ผู้ประกอบการ (Hoppe et al., 2017) โดยรูปแบบที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีแนวทางการเรียนการสอน (Pedagogical approach) มีความแตกต่างกันเช่นกัน (Falkäng & Alberti, 2000) โดยการศึกษาเพื่อ (for) เป็นผู้ประกอบการ คือ การศึกษาที่เน้นผู้เรียนมีความสามารถสร้างและดำเนินการกิจการของตนได้หลังจากจบการศึกษา (Henry & Lewis, 2018; Jamieson, 1984) โดยเนื้อหาจะเน้นไปที่ทักษะใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการที่ผู้เรียนมีความต้องการศึกษา ทักษะนั้น ๆ ซึ่งจะแตกต่างจากการศึกษาใน (in) การผู้ประกอบการ โดยเนื้อหาการสอนจะครอบคลุมทักษะของการ

ประกอบการทั้งหมด (Hoppe et al., 2017) การเรียนการสอนในรูปแบบการศึกษาผ่าน (through) ผู้ประกอบการ เป็นการศึกษาถึงการประกอบกิจการของผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักและวิธีการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้อื่น อาจเป็นคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อมก็ได้เช่นกัน (Real-life social, cultural or economic value to stakeholders) ไม่ใช่เพียงแต่การเน้นกำไรที่เป็นตัวเงิน (Profit) เพียงอย่างเดียว (Lackéus, 2015) และการศึกษาเกี่ยวกับ (about) ผู้ประกอบการ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ เกิดการรับรู้ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการและสามารถเป็นทางเลือกหนึ่งในการประกอบอาชีพหลังจากจบการศึกษา (Henry & Lewis, 2018) การเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน (for) เป็นผู้ประกอบการ และให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด ทัศนคติแบบผู้ประกอบการ (through) คือการเรียนการสอนเพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ผู้อื่น ซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้างสมรรถนะด้านผู้ประกอบการ (Entrepreneurial competencies) ซึ่งประกอบไปด้วยสมรรถนะทางวิชาการ (Cognitive competencies) และสมรรถนะทางพฤติกรรม (Non-cognitive competencies) โดยการเสริมสร้างสมรรถนะทางพฤติกรรมของผู้เรียน สามารถเกิดจากการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ เนื่องเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ (Experiential learning) โดยจากการลงมือปฏิบัติ (Learning-by-doing) เน้นการทำงานร่วมกันของผู้เรียนจากต่างศาสตร์วิชา จึงสามารถก่อให้เกิดสมรรถนะทางพฤติกรรม (Kozlinska, Rebmann, & Mets, 2023; Yeung, 2015)

การดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บข้อมูลในครั้งนี้เพื่อทำการหาข้อมูลด้านการจัดการเรียนการสอน สถานภาพ และความท้าทายของการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาความเป็นผู้ประกอบการ จากอาจารย์ผู้สอนวิชาดังกล่าวจากมหาวิทยาลัยในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) อาจารย์ผู้สอนจากมหาวิทยาลัยในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามออนไลน์เพื่อสำหรับแบบสอบถามงานวิจัยสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเติมข้อความ (Open end) และแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

2) การจัดการเรียนการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ โดยสอบถามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอน และเทคนิค แนวทางการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านความเป็นผู้ประกอบการ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบเติมข้อความ และส่วนแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอนถึงเทคนิค วิธีการ และแนวทางการสอน โดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ คือ ใช้มากที่สุด ใช้น้อยที่สุด และไม่ใช่เลย

3) แบบสอบถามด้านสถานภาพ อุปสรรค และความท้าทายของการจัดการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ โดยแบบสอบถามในส่วนนี้เป็นแบบสอบถามเชิงความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อข้อคำถาม โดยใช้มาตรวัดแบบมาตรา

ส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดย ระดับที่ 1 ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ระดับที่ 2 ไม่เห็นด้วย ระดับที่ 3 เห็นด้วยปานกลาง ระดับที่ 4 เห็นด้วย ระดับที่ 5 เห็นด้วยมากที่สุด โดยแบบสอบถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 4 มิติ ดังนี้ 1) มิติด้านสถานภาพของนโยบายระดับมหาวิทยาลัย 2) มิติด้านสถานภาพของอาจารย์ผู้สอน 3) มิติด้านความท้าทายสำหรับการสร้างความเข้าใจและความสำคัญของทักษะความเป็นผู้ประกอบการ 4) มิติด้านความท้าทายสำหรับการออกแบบหลักสูตรการสอนความเป็นผู้ประกอบการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามออนไลน์ และส่งแบบสอบถามดังกล่าวไปยังอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการที่สังกัดในมหาวิทยาลัยกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

แบบสอบถามในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปแบบเชิงพรรณนา โดยคิดเป็นค่าร้อยละต่าง ๆ และผู้วิจัยได้จัดอันดับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอน และเทคนิควิธีการสอนของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เพื่อนำไปสรุปและอภิปรายผลการศึกษาต่อไป แบบสอบถามในส่วนที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นต่อสถานภาพ อุปสรรค ความท้าทายของการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวในรูปแบบค่าทางสถิติ เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาแปลผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นตามอันตรภาคชั้น

ผลการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้มีอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องดังกล่าว จำนวน 28 ราย โดยมีอาจารย์ผู้สอน แบ่งออกเป็นเพศชายจำนวน 18 ท่าน เพศหญิงจำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 64.29 และ 35.71 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ช่วงอายุเฉลี่ยของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อาจารย์ผู้สอนจบการศึกษาในระดับปริญญาเอกมากที่สุด จำนวน 12 ท่าน และปริญญาโทจำนวน 2 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และ 14.29 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ประวัติการทำงานภาคเอกชน พบว่าอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการมีประสบการณ์ทำงานในภาคเอกชนจำนวน 11 ท่าน ไม่เคยทำงานภาคเอกชนจำนวน 3 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 78.57 และ 21.43 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการสังกัดมหาวิทยาลัยในกลุ่ม 1 จำนวน 9 มหาวิทยาลัย และกลุ่ม 2 จำนวน 7 มหาวิทยาลัย โดยมีอาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม กลุ่มละจำนวน 28 ท่าน โดยมีจำนวนมหาวิทยาลัยในกลุ่ม 1 ทั้งหมด 8 มหาวิทยาลัย และมีจำนวนมหาวิทยาลัยในกลุ่ม 2 ทั้งหมด 8 มหาวิทยาลัย

ประวัติการจบการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนฯ เมื่อจัดกลุ่มตามมาตรฐานการจัดจำแนกการศึกษาตาม (ISCED, 2013) สามารถแบ่งตามกลุ่มสาขาหลัก (Broad field) โดยพบว่าอาจารย์ผู้สอนร้อยละ 53.57 จบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจและ กฎหมาย ร้อยละ 17.85 จบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านวิศวกรรม, อุตสาหกรรมและการก่อสร้าง ร้อยละ 14.28 จบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ, คณิตศาสตร์ และสถิติ ร้อยละ 7.14 จบ

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมศาสตร์, วารสารศาสตร์และสารสนเทศ ร้อยละ 3.57 จบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพและสวัสดิการ ร้อยละ 3.57 จบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านงานบริการ ดังตารางที่ 3

Table 2 Demographic characteristics of respondents.

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวนรวม	ร้อยละ
ชาย	18	64.29
หญิง	10	35.71
รวม	28	100
ระดับช่วงอายุ	จำนวนรวม	ร้อยละ
< 30	1	3.57
30-35	2	7.14
36-40	7	25.00
41-45	5	17.86
46-50	7	25.00
51-55	4	14.29
56-60	1	3.57
> 60	1	3.57
รวม	28	100
ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวนรวม	ร้อยละ
ปริญญาโท	3	10.71
ปริญญาเอก	25	89.29
รวม	28	100.00
ประสบการณ์ทำงานภาคเอกชน	จำนวนรวม	ร้อยละ
เคยทำงานภาคเอกชน	17	60.71
ไม่เคยทำงานภาคเอกชน	11	39.29
รวม	28	100.00
มหาวิทยาลัยต้นสังกัด	จำนวนรวม	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยกลุ่มที่ 1	14	50.00
มหาวิทยาลัยกลุ่มที่ 2	14	50.00
รวม	28	100.00

Table 3 Instructor Educational background divided according to international standards for classification of education.

ประวัติการจบการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการ แบ่งตามมาตรฐานสากลการจัดจำแนกการศึกษา

กลุ่มสาขาหลัก	กลุ่มสาขาวิชาย่อย	จำนวน	ร้อยละ
03 Social science, journalism, and information	031 Social and behavioral science	2	7.14
04 Business, administration, and law	041 Business administration	14	50.00
	048 Inter-disciplinary programs and qualifications involving business, administration, and law	1	3.57
05 Natural sciences, mathematics, and statistics	050 Natural sciences, mathematics and statistics not further defined	1	3.57
	051 Biological and related sciences	2	7.14
	054 Mathematics and statistics	1	3.57
07 Engineering, manufacturing, and construction	071 Engineering and engineering trades	3	10.71
	072 Manufacturing and processing	2	7.14
09 Health and welfare	091 Health	1	3.57
10 Services	101 Personal services	1	3.57
รวม		28	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ที่คาดหวังของอาจารย์ผู้สอนจากการจัดการเรียนการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 71.43 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการ คาดหวังให้นักศึกษาได้นำทักษะความเป็นผู้ประกอบการไปประยุกต์ใช้ (Education through entrepreneurship) ร้อยละ 14.28 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการ คาดหวังเพื่อให้นักศึกษาไปเป็นผู้ประกอบการ (Education for entrepreneurship) และคาดหวังเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจความเป็นผู้ประกอบการ (Education about entrepreneurship)

Table 4 Objective expectation from Entrepreneurial education.

วัตถุประสงค์ที่คาดหวังจากการจัดการเรียนการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ		
วัตถุประสงค์ที่คาดหวังจากการจัดการเรียนการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ	จำนวนรวม	ร้อยละ
เพื่อให้นักศึกษาได้ นำทักษะความเป็นผู้ประกอบการไปประยุกต์ใช้ (Education through entrepreneurship)	20	71.43
เพื่อให้นักศึกษา ไปเป็นผู้ประกอบการ (Education for entrepreneurship)	4	14.28
เพื่อให้นักศึกษาได้ เข้าใจความเป็นผู้ประกอบการ (Education about entrepreneurship)	4	14.28
รวม	28	100

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้ประกอบการที่ใช้มากที่สุด พบว่าจากผลการศึกษาร้อยละ 82.14 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการได้ใช้ 3 เทคนิคของการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการดังต่อไปนี้มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ ให้นักศึกษาได้ฝึกการวิจารณ์และถกประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญทางวิชาการ (Group discussions) ให้นักศึกษาได้สร้างโครงการ (Project) จากการเรียนรู้ในประเด็นกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่นักศึกษาสนใจ (Project / case based work) และให้นักศึกษาได้ทดลองสร้างโมเดลธุรกิจ (Business model generation) ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 75.00 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการได้ใช้ 2 เทคนิคของการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการดังต่อไปนี้มากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 คือ ให้นักศึกษาได้ทดลองเขียนแผนธุรกิจอย่างง่าย (“Dry” business plan writing) และให้นักศึกษานำเสนอโมเดลธุรกิจหรือทดลองจำหน่ายผลิตภัณฑ์กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (Pitching/ selling to external) และพบว่าร้อยละ 71.43 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการได้ใช้ 2 เทคนิคของการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการดังต่อไปนี้มากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 คือ มอบหมายการบ้านให้นักศึกษา (Homework assignment) และให้นักศึกษาได้ลองฝึกค้นหาโอกาสทางธุรกิจ (Opportunity mapping)

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการที่ใช้น้อยที่สุด 3 อันดับแรก พบว่าร้อยละ 64.29 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการได้ใช้เทคนิคดังต่อไปนี้ที่น้อยที่สุดเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 2 เทคนิค คือ 1) การบรรยาย (Lectures) 2) ให้นักศึกษาเขียนประมาณการทางการเงิน (Financial projection) พบว่าร้อยละ 57.14 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการได้ใช้เทคนิคดังต่อไปนี้ที่น้อยที่สุดเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 1 เทคนิค คือ การใช้เทคนิคส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และปรึกษาจากผู้มีประสบการณ์ (Guest lectures) และพบว่าร้อยละ 50.00 ของอาจารย์ผู้สอนด้านผู้ประกอบการได้ใช้เทคนิคดังต่อไปนี้ที่น้อยที่สุดเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 1 เทคนิค คือ ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ค้นคว้าข้อมูลผ่านบทความทางวิชาการ (Literature study)

และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ โดยอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ใช้ในการเรียนการสอน 3 อันดับแรก พบว่าร้อยละ 46.43 ของอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ใช้เทคนิคเป็นอันดับที่ 1 คือ ให้นักศึกษาได้ไปฝึกงาน/เป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนด้านความเป็นผู้ประกอบการ (Traineeships/internship) พบว่าร้อยละ 28.57 ของอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ใช้เทคนิคดังต่อไปนี้ เป็นอันดับที่ 2 ให้นักศึกษาได้พัฒนาโมเดลธุรกิจและผลิตภัณฑ์ร่วมกับพันธมิตร (Partner)

(Co-creation with partner) และพบว่าร้อยละ 25.00 ของอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ใช้เทคนิคดังต่อไปนี้ เป็นอันดับที่ 3 คือ ให้นักศึกษาได้ตั้งธุรกิจและดำเนินการจริง (Venture creation program)

Table 5 Pedagogical approach in Entrepreneurial related courses.

วิธีการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านผู้ประกอบการ

	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3
ใช้บ่อยที่สุด	- Group discussions - Project/case-based work - Business model generation (82.14 %)	- Dry business plan writing - Pitching/selling to external (75.00 %)	- homework assignment - Opportunity mapping (71.43 %)
ใช้น้อยที่สุด	- Lectures - Financial projection (64.29 %)	- Guest Lectures - Literature study (57.14 %)	- Literature study (50.00 %)
ไม่ใช้เลย	- Traineeships/internship (46.43 %)	- Co-creation with partner (28.57 %)	- Venture creation program (25 %)

Table 6 The status and challenges in Entrepreneurial education in the 1st and 2nd groups of Thai University context.

สถานภาพและความท้าทายของการสอนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการในบริบทของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

สถานภาพของการสอนด้านวิชาความเป็นผู้ประกอบการ ในมิตินโยบายระดับมหาวิทยาลัย	M	SD	ความเห็น (ระดับ)
มหาวิทยาลัยของท่านมีนโยบายสนับสนุนให้นักศึกษา มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการ โดยประกาศออกมาและชี้แจงอย่างชัดเจน	4.36	0.73	มากที่สุด
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุน หน่วยบ่มเพาะ (Incubator) อย่างชัดเจน	4.11	0.99	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษา	4.07	0.81	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการให้การสนับสนุนและจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ทักษะผู้ประกอบการอย่างชัดเจน	4.00	1.19	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุนสถานที่ให้นักศึกษาสามารถพัฒนางานร่วมกัน	3.86	0.89	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุน หน่วยงานทรัพย์สินทางปัญญา อย่างชัดเจน	3.82	0.98	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุนให้นักศึกษาได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ประกอบการจริง	3.75	0.97	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุนอย่างดีด้านอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการใหม่	3.72	1.08	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุนอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อการเรียนการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ	3.69	1.02	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีโครงสร้าง (Structure) และหลักสูตร (Course) ด้านความเป็นผู้ประกอบการ ในทุกระดับของการศึกษา	3.64	1.19	มาก
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุนการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์/บริการ (Prototype)	3.32	0.90	ปานกลาง
มหาวิทยาลัยของท่านมีนโยบายสนับสนุนให้บุคลากรมีทักษะความเป็นผู้ประกอบการอย่างชัดเจน	3.21	1.07	ปานกลาง
มหาวิทยาลัยของท่านมีการสนับสนุนกองทุน/เงินทุนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ	3.18	0.94	ปานกลาง
มหาวิทยาลัยของท่านมีการให้ใบรับรองประกาศนียบัตรด้านความผู้ประกอบการจากศูนย์ฝึกอบรมหรือหลักสูตร	2.96	1.14	ปานกลาง
สถานภาพสอนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ ในมิติด้านผู้สอน			
การสอนนักศึกษาจำนวนครั้งละมาก ๆ ภายในห้องเรียนเดียว เป็นความท้าทายอย่างสูงต่อประสิทธิภาพในการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ	4.46	0.79	มากที่สุด
วิธีการสอนนักศึกษาแบบออนไลน์ เป็นความท้าทายอย่างสูงต่อประสิทธิภาพในการสอนด้านความเป็นผู้ประกอบการ	4.07	1.02	มาก

สถานภาพสอนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ ในมิติด้านผู้สอน	M	SD	ความเห็น (ระดับ)
ท่านคิดว่าท่านมีองค์ความรู้ด้านความเป็นผู้ประกอบการที่สอดคล้องกับปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ	3.96	0.92	มาก
ท่านมีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดผลและการประเมินผลนักศึกษาที่ผ่านการเรียนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ	3.82	0.86	มาก
ท่านมีประสบการณ์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม	3.79	0.99	มาก
ความแตกต่างระหว่างวัยของผู้สอนและนักศึกษา เป็นอุปสรรคในการสอนความเป็นผู้ประกอบการ	2.36	1.25	น้อย
สถานภาพการสอนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ ในมิติการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความสำคัญของทักษะความเป็นผู้ประกอบการ			
ท่านคิดว่าการทำให้ฝ่ายสนับสนุนการศึกษาจากภายในคณะ/ภาควิชาเข้าใจความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่ถูกต้อง เป็นเรื่องที่ท้าทายอย่างมาก	3.89	1.26	มาก
ท่านคิดว่าการทำให้นักศึกษาจากต่างคณะ/ภาควิชาเข้าใจความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ท้าทาย	3.82	1.16	มาก
ท่านคิดว่าการทำให้บุคลากรระดับผู้บริหารมหาวิทยาลัยเข้าใจความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ท้าทายอย่างมาก	3.82	1.31	มาก
ท่านคิดว่าการทำให้บุคลากรทางการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนจากต่างคณะ/ภาควิชาเข้าใจความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ท้าทายอย่างมาก	3.82	1.19	มาก
ท่านคิดว่าการทำให้อาจารย์ภายในคณะ/ภาควิชาเข้าใจความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ท้าทายอย่างมาก	3.75	1.21	มาก
ท่านคิดว่าการทำให้นักศึกษาในคณะ/ภาควิชาเข้าใจความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ท้าทายอย่างมาก	3.75	1.27	มาก
ท่านคิดว่าการทำให้อาจารย์ต่างคณะ/ภาควิชาเข้าใจความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ท้าทายอย่างมาก	3.64	1.13	มาก
สถานภาพของการสอนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ ในมิตินักศึกษา			
การสอนในรายวิชาความเป็นผู้ประกอบการ พบว่านักศึกษายังไม่กล้าเสี่ยง ไม่ชอบความท้าทาย และไม่กล้าออกจาก comfort zone	3.64	0.78	มาก
นักศึกษายังไม่มีทักษะการทำงานร่วมกันกับเพื่อนต่างสาขา/ศาสตร์	3.36	0.87	ปานกลาง

สถานภาพของการสอนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ ในมิตินักศึกษา	M	SD	ความเห็น (ระดับ)
นักศึกษายังไม่สนใจเรียนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ	2.79	1.1	ปานกลาง
นักศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของทักษะความเป็นผู้ประกอบการ	2.79	1.1	ปานกลาง
สถานภาพของการสอนวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการ ในมิติหลักสูตรการสอนความเป็นผู้ประกอบการ			
ท่านสามารถออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถฝึกปฏิบัติและลองผิดลองถูกได้	3.96	0.69	มาก
ท่านสามารถออกแบบหลักสูตรให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องต่อความต้องการของนักศึกษา	3.86	0.71	มาก
ท่านสามารถออกแบบหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาเกิดการบูรณาการทำงานร่วมกันจากต่างคณะภาควิชา	3.61	0.83	มาก

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ร้อยละ 71.43 ของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์การสอนด้านผู้ประกอบการ คือ เพื่อให้นักศึกษาได้นำทักษะความเป็นผู้ประกอบการไปประยุกต์ใช้ (Education through entrepreneurship) โดยวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว คือ การเรียนการสอนเพื่อการสร้างคุณค่าให้กับผู้อื่น โดยผ่านกระบวนการ วิธีการคิด และประสบการณ์ของผู้ประกอบการ (Kyrö, 2005) จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว รูปแบบการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ จำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนแบบเชิงปฏิบัติการ (Action-based entrepreneurial education) ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติ จึงจะทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะแบบผู้ประกอบการ (Kozlinska et al., 2023) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้สอนด้านผู้ประกอบการใช้มากที่สุดคือ การลงมือปฏิบัติ โดยให้นักศึกษาได้สร้างโครงการ (Project) จากการเรียนรู้ในประเด็นกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่นักศึกษาสนใจ (Project/case-based work) หรือให้นักศึกษาได้ทดลองสร้างโมเดลธุรกิจ (Business model generation) เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกเรียนรู้ถึงวิธีการสร้างบางสิ่ง (Artifacts) เช่น สิ่งประดิษฐ์ สินค้าหรือบริการ จากการเรียนการสอนรูปแบบโครงการ (Project) ของผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งประดิษฐ์ดังกล่าวยังไม่ได้ถูกส่งมอบไปยังผู้อื่นหรือยังไม่ถูกจัดตั้งหรือพัฒนาในขั้นจัดตั้งธุรกิจ แต่เป็นเพียงแค่การเรียนรู้ถึงวิธีการสร้างคุณค่าเพื่อผู้อื่นเท่านั้น (Lackéus, 2013) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้สอนด้านผู้ประกอบการ คือ เพื่อให้นักศึกษาได้นำทักษะความเป็นผู้ประกอบการไปประยุกต์ใช้ (through) นอกจากนี้ผู้สอนยังให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้นักศึกษาได้ฝึกการวิจารณ์และถกประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญทางวิชาการ (Group discussions) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการศึกษาแบบผู้ประกอบการที่จะต้องดำเนินการศึกษาในรูปแบบกลุ่มเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านผู้ประกอบการและการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้อื่นของผู้เรียน (Lackéus, 2015; Rasmussen & Nybye, 2013)

ด้านสถานภาพ ความท้าทายต่อการเรียนการสอนและการสนับสนุนด้านผู้ประกอบการในความเห็นของผู้สอนด้านผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 พบว่าไม่พบความท้าทายในมิติของการออกแบบหลักสูตรการสอนความเป็นผู้ประกอบการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจถึงความสำคัญของการเรียนแบบเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเรียนรู้เป็นกลุ่มจากต่างภาควิชา แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ามีความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ ดังนี้ ความท้าทายในมิติของนโยบายระดับองค์กร/มหาวิทยาลัย ความท้าทายในมิติด้านผู้สอน ความท้าทายในมิติด้านการสร้างความเข้าใจและความสำคัญของทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และความท้าทายในมิติด้านนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการเป็นการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง

ข้อเสนอแนะ

การเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการมีความหลากหลายในมิติของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เนื่องจากนิยามของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ (Entrepreneurship pedagogy) ทั้งนี้ รูปแบบการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการที่ต่างกันไป สามารถ

ทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะของผู้ประกอบการ (Entrepreneurial competencies) มีความแตกต่างกันเช่นกัน โดยการเรียนการสอนลงมือปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การศึกษาเพื่อ (for) การศึกษาใน (in) และการศึกษาผ่าน (through) ผู้ประกอบการ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ (Experiential learning) จากการลงมือปฏิบัติ (Learning-by-doing) เน้นการทำงานร่วมกันของผู้เรียนจากต่างศาสตร์วิชา จึงก่อให้เกิดสมรรถนะทางวิชาการ (Cognitive competencies) และสมรรถนะทางพฤติกรรม (Non-cognitive competencies) แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนเกี่ยวกับ (about) ผู้ประกอบการ เป็นการเรียนการสอนในเชิงทฤษฎีที่ก่อให้เกิดสมรรถนะทางวิชาการ และไม่ก่อให้เกิดสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้เรียน (Kozlinska et al., 2023) ดังนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน นอกจากนี้ การสร้างความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการออกแบบนโยบายเพื่อสนับสนุนการศึกษาด้านผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านผู้ประกอบการตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนด้านผู้ประกอบการ

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (รหัสโครงการ FF2-205-65-12-09)

References

- Baruah, B., & Ward, A. (2014). Enhancing intrapreneurial skills of students through entrepreneurship education. *2014 Information Technology Based Higher Education and Training (ITHET)*, 1-6.
- Desplaces, D. E., Wergeles, F., & McGuigan, P. J. (2009). Economic Gardening through Entrepreneurship Education. *Industry and Higher Education*, 23, 473-484.
- Erkkilä, K. (2000). *Entrepreneurial education: mapping the debates in the United States*, the United Kingdom and Finland: Taylor & Francis.
- Falkäng, J., & Alberti, F. (2000). The assessment of entrepreneurship education. *Industry and Higher Education*, 14(2), 101-108.
- Gavigan, S., Clitan, I., Briones Penalver, A. J., McQuillan, D., Stan, O., & Christou, A. (2022). *Supporting Educators Towards More Inclusive Design of Entrepreneurship Courses*.
- Gibb, A. (2011). Concepts into practice: meeting the challenge of development of entrepreneurship educators around an innovative paradigm: The case of the International Entrepreneurship Educators' Programme (IEEP). *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 17(2), 146-165.
- Henry, C., & Lewis, K. (2018). A review of entrepreneurship education research: Exploring the contribution of the Education+ Training special issues. *Education+ Training*, 60(3), 263-286.
- Hoppe, M., Westerberg, M., & Leffler, E. (2017). Educational approaches to entrepreneurship in higher education: A view from the Swedish horizon. *Education+ Training*, 59(7/8), 751-767.
- ISCED. (2013). *ISCED FIELDS OF EDUCATION AND TRAINING: UNESCO Institute for Statistics*.
- Jamieson, I. (1984). Education for enterprise. *CRAC*, 19-27.
- Jones, C., & English, J. (2004). *A contemporary approach to entrepreneurship education*.
- Kozlinska, I., Rebmann, A., & Mets, T. (2023). Entrepreneurial competencies and employment status of business graduates: the role of experiential entrepreneurship pedagogy. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*, 35(5), 724-761.
- Kyrö, P. (2005). Entrepreneurial Learning in a Cross-Cultural Context Challenges Previous Learning Paradigms? In P. K. C. Carrier (Ed.), *The dynamics of Learning Entrepreneurship in a Cross-Cultural University Context* (pp. 68-103): University of Tampere Research Centre for Vocational and Professional Education.
- Lackéus, M. (2013). *Developing entrepreneurial competencies-an action-based approach and classification in education*.

- Lackéus, M. (2015). *Entrepreneurship in education: What, why, when, how*. Background paper.
- Pittaway, L., & Cope, J. (2007). Entrepreneurship education: A systematic review of the evidence. *International small business journal*, 25(5), 479-510.
- Rahman, H., Hasibuan, A. F., Syah, D. H., Sagala, G. H., & Prayogo, R. R. (2022). Intrapreneurship: As the outcome of entrepreneurship education among business students. *Cogent Education*, 9(1), 2149004.
- Rasmussen, A., & Nybye, N. (2013). Entrepreneurship education: progression model. Odense: Young Enterprise Denmark. *Lokaliseret på dansk den*, 25(3), 1.
- Scott, J. M., Penaluna, A., & Thompson, J. L. (2016). A critical perspective on learning outcomes and the effectiveness of experiential approaches in entrepreneurship education: do we innovate or implement? *Education+ Training*, 58(1), 82-93.
- Tan, S. S., & Ng, C. (2006). A problem-based learning approach to entrepreneurship education. *Journal of Education and Training*, 48, 416-428.
- Yeung, S. M.-C. (2015). A mindset of entrepreneurship for sustainability. *Corporate Ownership and Control*, 13(1CONT 7), 797-811.